ZACHODNIOPOMORSKI
MAGAZYN Rolniczy

Nr 167
Luty 2022
ISSN 1734-6657

Cena 3,00 zł

ZACHODNIOPOMORSKI OŚRODEK DORADZTWA ROLNICZEGO W BARZKOWICACH

Rośliny z paszportami

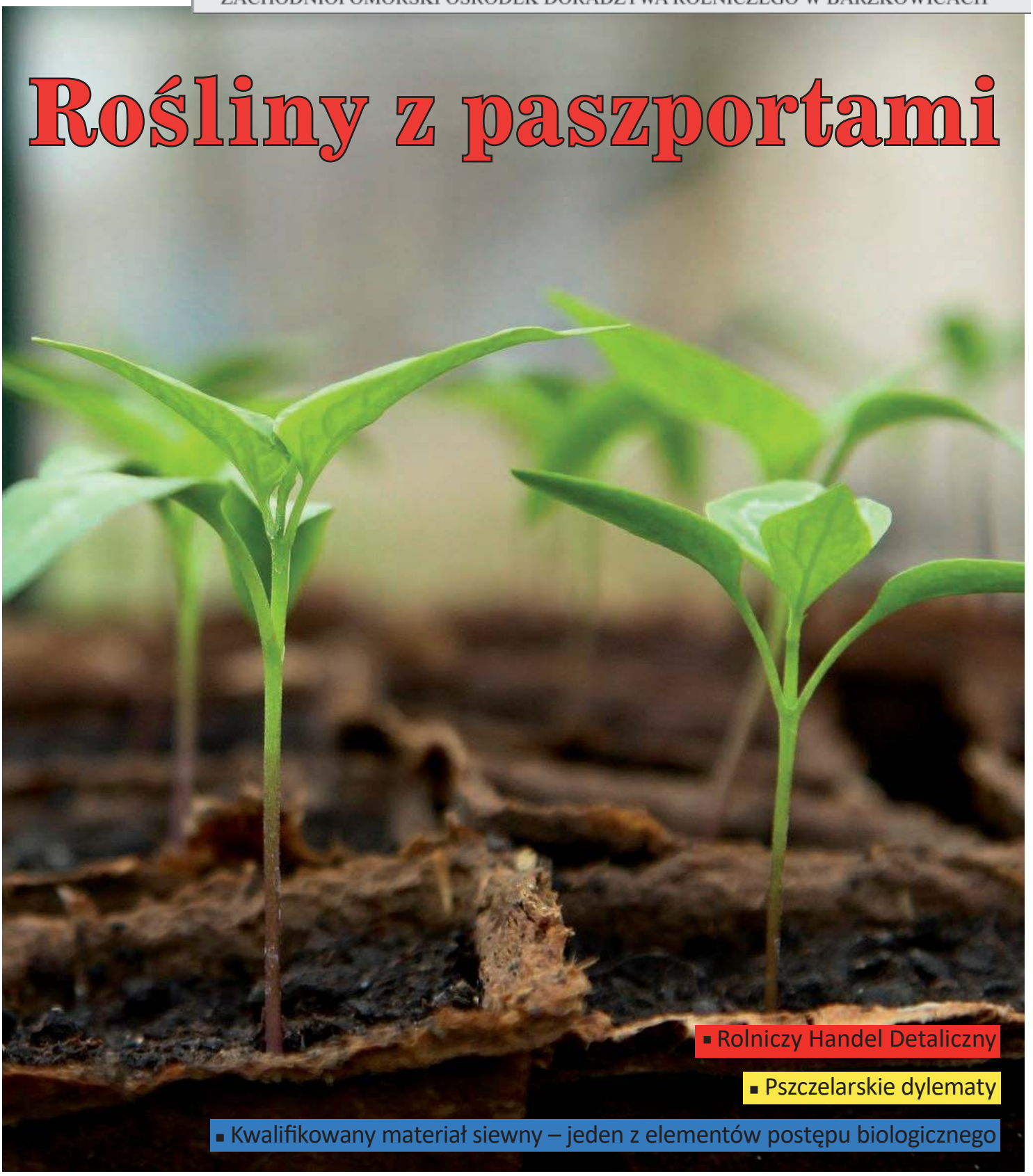

- Rolniczy Handel Detaliczny
- Pszczelarskie dylematy
- Kwalifikowany materiał siewny – jeden z elementów postępu biologicznego

eprasa.pl 683afaba1e

ZACHODNIOPOMORSKI

OŚRODEK DORADZTWA ROLNICZEGO W BARZKOWICACH

ZAPRASZA NA

WYSTAWĘ OGRODNICZO-PSZCZELARSKĄ w Barzkowicach

ZAPRASZAMY

9-10.04.2022 r.

ZODR w Barzkowicach, 73-134 Barzkowice 2, tel. 91 561 37 00-02
e-mail: barzkowice@home.pl, www.zodr.pl

eprasa.pl 683afaba1e

W NUMERZE

SYGNAŁY - INFORMACJE

5/ 20. jubileuszowa edycja Konkursu Wiedzy Ekologicznej
6/ Trójinstytucjonalne warsztaty trzech pokoleń
7/ Wizyta Wicepremiera, Ministra Rolnictwa Henryka Kowalczyka w ZODR w Barzkowicach
8/ Tradycje na wigilijnym stole zapisane
10/ Jestem dumna z tego, że daję ludziom zdrowe produkty
12/ Nie sprzedajemy marzeń, sprzedajemy określone rozwiązania
14/ Nasz sklepik – strawa dla ciała i duszy
16/ Plan Strategiczny dla WPR
18/ Rolniczy Handel Detaliczny
20/ Lepsze warunki dla zwierząt w schroniskach

TECHNOLOGIA PRODUKCJI ROLNEJ

23/ Kwalifikowany materiał siewny – jeden z elementów postępu biologicznego
24/ Zalecenia
26/ Pszczelarskie dylematy
31/ Rośliny z paszportami
33/ Gdy padnie zwierzę

W ZGODZIE Z NATURĄ

34/ Nowelizacja ustawy o odpadach

PORADNIK GOSPODYNI

35/ Pączkowe przysmaki
37/ Jak odkryto kawę?
39/ Ryby i inne stwory na naszych stołach – Małże w winie
40/ Luty w ogrodzie
41/ Kalendarz biodynamiczny

EKONOMIKA DLA ROLNIKA

42/ Pracujący i nakłady pracy w gospodarstwach rolnych w okresie 12 miesięcy – wyniki wstępne PSR 2020
48/ Harmonogram PROW
49/ Wznowienie pożyczek dla producentów świń z obszarów ASF
49/ Przywrócenie uzupełniającej płatności obszarowej
50/ Wyższe dopłaty do paliwa rolniczego
50/ Okresowe zmiany w podatku VAT w rolnictwie
51/ Informacja handlowo-rynkowa
57/ Rynki rolne

eprasa.pl/683afaba1e

Szanowni Państwo

Początek roku to nowe wyzwania, ale także kontynuacja wieloletnich planów i dotychczasowych działań. ZODR w Barzkowicach realizuje zadania zawarte w programie działalności na 2022 rok, wśród których znajdują się m.in. cykliczne wydarzenia, takie jak: Wiosenna Wystawa Ogrodniczo-Pszczelarska, XXXIV Barzkowickie Targi Rolne AGRO POMERANIA, AGROLIGA 2022, XXI edycja Konkursu Wiedzy Ekologicznej, XIX Forum Rolników Ekologicznych. Zapraszamy Państwa do Barzkowic także na XII Warsztaty Polowe, które odbędą się 22 czerwca i organizowane są w ramach Krajowych Dni Pola.

Program rolny, który realizuje Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi opiera się na trzech fundamentach: silne rolnictwo, zdrowa żywność, nowoczesna wieś. Globalizacja, rewolucja biotechnologiczna i zagrożenia środowiska przyrodniczego to główne wyzwania, jakie stoją przed polskim, ale także europejskim rolnictwem. Działania interwencyjne rządu, realizowane przez MRiRW, w ogromnej mierze uzależnione są od kierunku przekształceń w Unii Europejskiej i jej priorytetów w zakresie polityki rolnej.

Oprócz tzw. tarczy antyinflacyjnej 2.0, podejmowane są różnorodne inicjatywy mające na celu rozwój całej branży rolniczej. Transfer wiedzy i innowacji, poszerzenie współpracy i wymiany wiedzy pomiędzy partnerami Systemu Wiedzy i Innowacji w Rolnictwie (AKIS), w szczególności pomiędzy nauką a praktyką rolniczą, to priorytet przekrojowy dla ośrodków doradztwa rolniczego. Przez ZODR w Barzkowicach realizowany jest szeroki zakres działań. Ułatwiamy dostęp do szkoleń i doradztwa, w porozumieniu z regionalnymi ośrodkami akademickimi, placówkami naukowymi i badawczo-rozwojowymi. Wspieramy rozwiązania innowacyjne, upowszechnieniowe, a także działamy na rzecz rozwoju sieci gospodarstw demonstracyjnych.

To właśnie dzięki rozwiązaniom bazującym na nowoczesnych technologiach, rolnicy mogą zwiększać osiągane efekty ekonomiczne i uwzględniać przy tym oddziaływanie rolnictwa na środowisko. Wpływ na rozkwit sektora rolniczego mają również kwestie związane z mechanizacją i wdrażaniem nowoczesnych technologii, które przekładają się na zwiększenie produktywności roślin, poprawę dobrostanu zwierząt oraz lepsze zarządzanie gospodarstwem. Warto zwrócić uwagę na cyfrowe rozwiązania z zakresu Internetu Reczy, wykorzystanie czujników polowych i analizę danych w czasie rzeczywistym, których zastosowanie pozwoli optymalne przeprowadzić różnego rodzaju prace agrotechniczne. W ten kierunek wpisuje się ogólnopolski projekt eDWIN. Jego celem jest utworzenie internetowej platformy doradztwa i wspomagania decyzji w integrowanej ochronie roślin. Należy tutaj wspomnieć o rolnictwie 3.0, związanym głównie z pojawieniem się rolnictwa precyzyjnego, które powstało dzięki zastosowaniu technologii satelitarnych na szeroką skalę. Kolejnym krokiem jest rolnictwo 4.0 – oznaczające integrację inteligentnych maszyn, systemów informatycznych w celu zwiększenia wydajności i obniżenia kosztów produkcji oraz poszanowania środowiska naturalnego.

W ramach zadań statutowych doradcy ZODR w Barzkowicach w 2022 r. będą realizować działania w oparciu o priorytety programowe wskazane przez MRiRW, m.in. z zakresu upowszechniania informacji nt. zasad zapobiegania ASF i grypie ptaków, dostosowania do zmian klimatycznych oraz ochrony wód i gleby, produkcji żywności wysokiej jakości, produkcji żywności w gospodarstwie i wprowadzanie jej na rynek na małą skalę, pozażywnościowego wykorzystania surowców i produktów rolniczych, wdrażania Wspólnej Polityki Rolnej.

Zachęcamy do korzystania z profesjonalnego doradztwa w naszych biurach powiatowych, gdzie wykwalifikowani doradcy udzielają fachowej pomocy, m.in. w zakresie uzyskania pomocy finansowej, rozwiązywania problemów technologicznych i organizacyjno-ekonomicznych gospodarstw rolnych, realizacji zadań wynikających z programów rolnośrodowiskowych.

Zapraszamy do dalszej współpracy, realizacji wspólnych projektów, a także do skorzystania z tegorocznej oferty szkoleń zawodowych, czyli kursów chemizacyjnych, jak i zaplecza w postaci Centrum Konferencyjno-Szkoleniowego w Barzkowicach.

Dyrekcja ZODR w Barzkowicach

eprasa.pl 683afaba1e

20. jubileuszowa edycja Konkursu Wiedzy Ekologicznej

Zachodniopomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Barzkowicach zorganizował XX Konkurs Wiedzy Ekologicznej, którego finał odbył się 3 grudnia 2021 r. Temat tej edycji konkursu: „Z ekologia żyjmy w zgodzie i pomóżmy w tym przyrodzie".

JOANNA SKOCZYLAS-GROMEK, ZODR W BARZKOWICACH

W konkursie, którego celem było upowszechnianie wartości przyrodniczych, poszerzanie wiedzy z zakresu ekologii i ochrony środowiska oraz kształtowanie postaw proekologicznych, uczestniczyli uczniowie ze szkół ponadpodstawowych z województwa zachodniopomorskiego i lubuskiego. W tym roku do konkursu zgłosiły się 22 szkoły, natomiast z powodu panującej pandemii w finale

eprasa.pl 683afaba1e

wzięło udział tylko 12 szkół, z każdej szkoły przyjechało dwóch uczestników. Konkurs przebiegał w dwóch etapach. Z testu pisemnego, składającego się z 50 pytań wyłoniono 6 laureatów, którzy wzięli udział w części ustnej, w której komisja dokonała oceny wiedzy uczestników. Po zsumowaniu wyników części pisemnej i ustnej wyłoniono 3 zwycięzców i 3 wyróżnionych.

I miejsce: Marcel Bartczak, II Liceum Ogólnokształcące im. Mieszka I w Szczecinie

II miejsce: Urszula Dutkowska, Zespół Szkół Nr 4 Rolnicze Centrum Kształcenia Ustawicznego w Wałczu

III miejsce: Amelia Szmajda, Zespół Szkół Ponadpodstawowych im. Stanisława Staszica w Kamieniu Pomorskim

Wyróżnienie:

I wyróżnienie – Magdalena Schulz, Zespół Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego w Szczecinie

II wyróżnienie – Jakub Szkolnicki, Zespół Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego w Kamieniu Małym

III wyróżnienie – Aleksander Sorokin, II Liceum Ogólnokształcące im. Mieszka I w Szczecinie

Podsumowaniem konkursu było uroczyste wręczenie dyplomów i cennych nagród laureatom. Wszyscy uczestnicy konkursu otrzymali dyplomy i zestawy książkowe. Również nauczycielom przygotowującym uczniów do konkursu rozdano dyplomy i upominki. ■

Konkurs objęty został honorowym patronatem przez: Wojewodę Zachodniopomorskiego, Wojewodę Lubuskiego, Marszałka Województwa Lubuskiego, Członka Zarządu Województwa Zachodniopomorskiego Stanisława Wziątka Zachodniopomorskie, ponadto konkurs został dofinansowany ze strony Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie. Patronat Medialny objęty został przez Radio Szczecin.

Partnerami, a zarazem fundatorami nagród byli: Wojewoda Zachodniopomorski, Wojewoda Lubuski, Marszałek Województwa Zachodniopomorskiego, Marszalek Województwa Lubuskiego, Starosta Stargardzki, Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa Oddział Terenowy w Szczecinie, Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Oddział Regionalny w Szczecinie, Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie, Zachodniopomorski Uniwersytet Technologiczny w Szczecinie, Zachodniopomorska Izba Rolnicza w Szczecinie, Firma FOSFAN S.A. w Szczecinie.

Trójinstytucjonalne warsztaty trzech pokoleń

Kolejny już raz, pomimo ciężkich warunków epidemiologicznych, udało się zrealizować międzynarodowe warsztaty rękodzielnicze dla pań z koła gospodyń wiejskich Ramin w Niemczech oraz mieszkanek gminy Dobra koło Szczecina.

CECYLIA WOJNIK, PZDR w Szczecinie

Na początku grudnia 2021 roku stworzono piękne stroiki na stoły bożonarodzeniowe, przy współudziale trzech instytucji: Zachodniopomorskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Barzkowicach, PZDR w Szczecinie, który reprezentowała Cecylia Wojnik, Związku Rolników Uecker-Randow z Martą Werner – tłumaczką oraz organizatorką spotkania po stronie niemieckiej oraz Zachodniopomorskiego Uniwersytetu Technologicznego w Szczecinie, Wydział Biotechnologii i Hodowli Zwierząt, który reprezentowała Małgorzata Szewczuk, prodziekan ds. studentów i kształcenia. Instruktorem i pomysłodawczynią formy wykonania była po raz kolejny Adriana Czarnik-Półtorak z PZDR w Choszcznie. Pani Ada, jak co roku, wyczarowała wiele pomysłów na zdobienie stroików, nadając spotkaniu wyjątkowego, profesjonalnego charakteru.

Spotkanie było o tyle niezwykłe, że udział w nim wzięły trzy pokolenia: najstarsze uczestniczki warsztatów, czyli grupa 60 plus, grupa średnia oraz dzieci. Wymiana doświadczeń więc była nie tylko międzynarodowa, ale i międzypokoleniowa, gdyż trzy grupy wiekowe wspólnie stworzyły niesamowite dekoracje stołów wigilijnych, kultywując i przekazując tę piękną tradycję najmłodszemu pokoleniowi. ■

eprasa.pl 683afaba1e

Wizyta Wicepremiera, Ministra Rolnictwa Henryka Kowalczyka w ZODR w Barzkowicach

IZABELA ŚWIGOŃ, ZODR W BARZKOWICACH

Na Pomorze Zachodnie 3 lutego 2022 r. przyjechał Wiceprezes Rady Ministrów Pan Henryk Kowalczyk Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi, gdzie o godzinie 9-tej w ZODR w Barzkowicach spotkał się z pracownikami i reprezentantami instytucji podległych m in. ZODR, ARiMR, KRUS, KOWR, PIB Kołbacz, OHZ Lubiana, IHAR w Boninie, SCHR, Warmińsko Mazurska Hodowla Ziemniaka, Młyny Stoisław. W spotkaniu uczestniczył m.in. wojewoda zachodniopomorski Pan Zbigniew Bogucki, dyrektor KOWR OT w Koszalinie Pan Jacek Malicki. Wizyta gospodarcza miała na celu wypracowanie efektywniejszych działań dla poprawy sytuacji rolników i mieszkańców obszarów wiejskich, a także lepsze wykorzystanie potencjału instytucji pomocnej rolnikom. Nieco w pół do jedenastej kolejne spotkanie robocze z rolnikami zdominowały sprawy: szacowanie szkód i odszkodowania za suszę, ubezpieczenia i kredyty rolnicze, ceny nawozów i dopłaty po uzyskaniu zgody UE.

Minister na kolejnym spotkaniu w nieco mniejszym gronie zawarł porozumienie z przedstawicielami związków zawodowych NSZZ RI „Solidarność" i przedstawicielami Zachodniopomorskiej Izby Rolniczej.

Ostatnim punktem wizyty Pana Wicepremiera w województwie zachodniopomorskim był Biały Bór, gdzie z inicjatywy Małgorzaty Golińskiej wicepremier Henryk Kowalczyk zapowiedział rewitalizację ośrodka, w którym funkcjonowała przed laty uznana stadnina koni. W spotkaniu uczestniczył również Sekretarz Stanu w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji Pan Paweł Szefernaker.

Dziękujemy Panu Wicepremierowi za wizytę w naszym województwie i pokazanie, że zachodniopomorskie rolnictwo jest ważne, a jego problemy i troski rozumiane w Warszawie.

eprasa.pl 683afaba1e

Tradycje na wigilijnym stole zapisane

Od wielu już lat Gmina Będzino kultywuje tradycje kulinarne Bożego Narodzenia ogłaszając corocznie konkurs kulinarny „Kulinarne Dziedzictwo w potrawach wigilijnych", który cieszy się wielkim zainteresowaniem mieszkańców, zwłaszcza gospodyń wiejskich.

PATRYK HARA, PZDR w Koszalinie

Polska wieś kryje w sobie wiele piękna. Niewątpliwie, aby je zgłębić, opisać, nie starczyłoby jednego ludzkiego życia. Jednak przy okazji Świąt Bożego Narodzenia można zwrócić uwagę na to czym na wsi, właśnie w tym czasie się żyje – chodzi głównie o tradycyjne potrawy świąteczne. I chociaż każdy region Polski różni się wieloma potrawami serwowanymi na wigilię to i tak wszystko sprowadza się do jednego. Na stole wigilijnym tradycyjnie pojawiają się grzyby – czy to w uszkach czy w pierogach.

Niezależnie od tego, ile dań przyrządzono, wszystkie potrawy świąteczne musiały być ułożone na stole. Ilość potraw wigilijnych i ich jakość, zależała od bogactwa, bądź jego braku danej rodziny. Jednak standardem na większości stołów są dania mączne, rośliny strączkowe, kapusta, ziemniaki, śliwki, grzyby, miód i mak.

Odkąd konkurs jest organizowany, pomocą i radą służy Zachodniopomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Barzkowicach, stając się także współorganizatorem imprezy. Ubiegłoroczny konkurs odbył się 13 grudnia i z uwagi na sytuację epidemiologiczną nie było publiczności. Zgłoszono do niego 26 potraw: 11 rybnych, 6 wypieków cukierniczych i 9 potraw mącznych i pozostałych. Komisja w składzie: Urszula Michalak (UG Będzino), Tomasz Wojciechowski (sołtys Będzina) oraz Patryk Hara (PZDR Koszalin) oceniła zgłoszone potrawy. Jak co roku komisja miała spory problem z wyborem zwycięzcy w każdej z kategorii.

KATEGORIA – DANIA RYBNE
I miejsce – Lila Hanasz – *Ryba po grecku z brzoskwiniami*
II miejsce – Bożena Malinowska – *Dorsz słodko-kwaśny*
III miejce – Zofia Trznadel – *Ryba w warzywach*

KATEGORIA – WYPIEK CUKIERNICZY
I miejsce – Anna Garbalska – *Orzechowiec*
II miejsce – Anna Stępień – *Leniwy piernik*
III miejsce – Zofia Trznadel – *Ciasto czekoladowe*

KATEGORIA – POTRAWY MĄCZNE I POZOSTAŁE POTRAWY WIGILIJNE
I miejsce – KGW „Wesołe Babki" Dobrzyca – *Pierogi z kapustą kiszoną i grzybami*
II miejsce – Katarzyna Gołuchowska – *Gołąbki z kaszą gryczaną i pieczarkami*
III miejsce – Grażyna Gąsior – *Pierogi z kapustą i twarogiem*

Wszystkie zgłoszone potrawy cechowała maestria wykonania oraz niepowtarzalny smak. Widać i czuć było ile panie włożyły serca w przygotowanie poszczególnych dań. ■

eprasa.pl 683afaba1e

Zachodniopomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego
w Barzkowicach
ODDZIAŁ W KOSZALINIE
zaprasza na

WIELKANOC Z TRADYCJĄ

V WOJEWÓDZKI KONKURS WIELKANOCNY

KATEGORIE: PALMA, PISANKA

PROGRAM/HARMONOGRAM

- 28-29 marca 2022 r. Przyjmowanie prac konkursowych w Oddziale ZODR w Koszalinie, ul. Przemysłowa 8
- 1 kwietnia 2022 r. OCENA PRAC KONKURSOWYCH
- 4 kwietnia 2022 r. Uroczyste wręczenie nagród w Sali Konferencyjnej Delegatury Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Koszalinie, ul. Władysława Andersa 34
- 5 kwietnia 2022 r. Odbiór prac przyjętych na konkurs z siedziby Oddziału ZODR w Koszalinie, ul. Przemysłowa 8

* Zgłoszenia uczestników konkursu do dnia 21 marca 2022 r.
Szczegółowe informacje pod nr telefonu 94 341 87 30

eprasa.pl/683afaba1e

Wywiady
Cecylii Wojnik

Jestem dumna z tego, że daję ludziom zdrowe produkty

Rozmowa z **AGNIESZKĄ GREMZĄ**, właścicielką gospodarstwa rolnego w Szumowie, gmina Korycin

Jaki jest profil i historia pani gospodarstwa?
Historia mojego gospodarstwa rozpoczęła się około dwudziestu lat temu. Prowadzę produkcję bydła mlecznego oraz produkcję serów. Wychodząc za mąż przeprowadziłam się do pięknej wsi Szumowo. To właśnie urok tej wsi spowodował, że założyłam tu gospodarstwo rolne. Początkowo moja działalność była mieszana – posiadałam świnie, byki opasowe, plantację truskawek, ziemniaki. Generalnie skakałam z kwiatka na kwiatek, aż w pewnym momencie doszłam do wniosku, że przecież tradycją w Korycinie jest produkcja serów. Wybudowałam serowarnię, która była trzecią w Polsce zarejestrowaną serowarnią i zaczęłam produkcję serów korycińskich. W roku 2012 sery te zostały oznaczone Chronioną Nazwą Geograficzną. W tej chwili na terenie naszej gminy te sery może produkować dziesięciu gospodarzy. Jesteśmy kontrolowani przez Wojewódzki Inspektorat Jakości Handlowej, który prowadzi kontrolę w zakresie parametrów naszego sera.

Czy przed przeprowadzką do Szumowa także prowadziła pani gospodarstwo rolne?
Nie można powiedzieć, że to było gospodarstwo rolne. Miałam małą działeczkę pod Białymstokiem. Pochodzę z rodziny robotniczo-chłopskiej, która posiadała półtora hektara ziemi obsianej warzywami na własne potrzeby.

Nie miała pani obaw rozpoczynając prawdziwe gospodarzenie?
Poznałam chłopaka z Szumowa, który tam już posiadał gospodarstwo i zdecydowałam się i na niego, i na tę działalność. Szumowo jest malutką miejscowością, składającą się z trzynastu domów, gdzie do głównych tras jest minimum dwa kilometry. Mamy lasy, rzekę i nawet góry, i tu czuje się wolność.

Jaki jest na chwilę obecną stan posiadania gospodarstwa?
Posiadam 120 sztuk bydła różnego, jest także bydło opasowe Limousine. Prowadzę zarejestrowaną serowarnię. Sprzedaż prowadziłam do niedawna jako MOL (sprzedaż marginalna ograniczona i lokalna), a obecnie jako RHD (rolniczy handel detaliczny). W RHD, oprócz tego, że robię sery korycińskie, to robię także sery długodojrzewające. Dwa współpracujące ze mną gospodarstwa hodują dla mnie kozy i z ich mleka również robię sery. Od jednego z zaprzyjaźnionych gospodarzy kupuję też mleko owcze. W moim gospodarstwie robię także masła, śmietany, różnego rodzaju jogurty i marynaty serowe. Nowością jest to, że będę także wypiekać chleby, bo mam już prawie ukończoną piekarnię, gdzie będę także wypiekać sękacze i inne nasze regionalne produkty.

Trzeba przyznać, że jest to szeroka oferta. A gdzie można kupić te produkty?
Sprzedażą moich produktów zajmuje się głównie moja rodzina, ponieważ mam

eprasa.pl 683afaba1e

osiem sióstr i jednego brata. Moja rodzina wyjeżdża na targi i inne imprezy do różnych miast, praktycznie co tydzień jesteśmy gdzieś indziej i sprzedajemy nasze produkty bezpośrednio klientowi. Nasze produkty są również dostępne w Internecie, gdyż nasza ciocia – już emerytka – zajmuje się biurem i przyjmuje takie zamówienia od godziny ósmej do piętnastej. Tak więc codziennie wychodzą paczki z naszego gospodarstwa do klientów z całej Polski.

Skąd się biorą pomysły na poszczególne produkty?

Pojechałam na pięć lat do pracy do Włoch, a pieniądze tu zarobione od razu po powrocie zainwestowałam w gospodarstwo – kupiłam bydło, sprzęt rolniczy i wybudowałam serowarnię. To było w roku 2005 i trafiłam w ten moment, że się to wszystko udało. Cały czas się szkolę, biorę udział we wszystkich dostępnych szkoleniach serowarskich, szukam inspiracji w Internecie. Odbyłam szkolenia we Francji i Włoszech w tej materii, ponieważ wiedza serowarska nie kończy się nigdy. Cały czas trzeba pogłębiać swoją wiedzę, udoskonalać produkty. Serowar nie może poprzestać na jednym produkcie, wciąż pojawiają się nowe koncepcje.

A skąd pomysł na otwarcie piekarni? W końcu to zupełnie inna dziedzina niż dotychczas?

Zauważyłam lekkie załamanie rynku serowego, klienci zmniejszyli zakupy na jarmarkach. Aby dojechać do miejsca imprezy, zrobić wszystkie opłaty, zapłacić także pracownikom to są duże koszty, więc warto mieć szerszą ofertę sprzedaży, która pokryje te koszty i da zysk. Nikt nie pojedzie w góry dla samego oscypka ani nikt nie pojedzie na Podlasie, aby zakupić sękacz, więc ja przywożę nasze regionalne produkty.

Wspomniała już pani, że początkowo prowadziła swoją sprzedaż w ramach MOL, a obecnie przy pomocy RHD. Czy przejście z jednego systemu na drugi było trudne?

Nie, to nie było trudne. Nasi weterynarze, którzy sprawują nadzór nad stadem, są bardzo wyrozumiali. Gdy już zdecydowałam się na produkcję sękaczy, wychodziłam z założenia, że muszą to być produkty naturalne, a to wiązało się z tym, że musiałam zainwestować w kurnik, aby mieć własne kury. Aby mieć własne kury musiałam dostać pozwolenie weterynaryjne. Mam swoje masło, jaja i śmietanę, i jestem dumna z tego, że daję ludziom zdrowe produkty, bez chemicznych dodatków.

Wspominała pani także, że gospodarstwo posiada krowy mleczne i jest to zrozumiałe, bo przecież to te zwierzęta dostarczają surowca do produkcji sera. A co dzieje się z bydłem opasowym?

Bardzo lubię krowy mięsne, a zwłaszcza rasę Limousine. Te zwierzęta mają bezproblemowe wycielenia, a cielak ssie swoją matkę do pół roku. Przez ten czas obserwuję jak przyrasta i robi się coraz większy. To po prostu moje hobby.

Jest pani osobą energiczną i pełną pomysłów. Czy prócz budowy piekarni w najbliższym czasie będzie się coś jeszcze działo w gospodarstwie?

Wprowadziłam od niedawna do swojego gospodarstwa agroturystykę i przy okazji także mini zoo. Chciałabym skorzystać z projektu tworzenia ogrodów społecznych i już w tym kierunku rozpoczęłam działania. Polega to na tym, że każdy może sobie wynająć skrzynkę, w której będzie prowadził swoją produkcję. Jest to wielka atrakcja, zwłaszcza dla dzieci mieszkających w dużych miastach, które bardzo często nie wiedzą skąd biorą się warzywa i owoce. Powstanę także przewoźne kurniki, które, jak sądzę, również będą wielką atrakcją. Ogrody społeczne będą działać w weekendy, natomiast w pozostałym czasie zapraszam gości agroturystycznych. Ten pomysł zrodził się naturalnie, ponieważ mam duży dom, trzypiętrowy, a w nim trzynaście pokoi. Siłą rzeczy ten dom jest dla mnie za duży, więc postanowiłam się nim podzielić. Zatem buduję dla siebie mniejszy dom tuż obok, a ten stary chciałabym wynająć moim gościom.

Wracając do głównej działalności – czym się wyróżniają sery korycińskie na tle pozostałych?

Sery korycińskie są produkowane tylko w gminie Korycin. Charakteryzują się specyficznym smakiem, odróżnialnym od innych serów z tego względu, że Podlasie jest innym regionem niż reszta naszego kraju. Mamy dużo lasów, zieleni jako takiej, dzięki temu mamy inne powietrze, dni są bardzo gorące, a noce są zimne, co powoduje, że nasza roślinność jest inna niż w reszcie kraju, tak więc różni się skład i zapach mleka.

Dziękuję za rozmowę.

eprasa.pl 683afaba1e

Wywiady Cecylii Wojnik

Nie sprzedajemy marzeń, sprzedajemy określone rozwiązania

Rozmowa z **ROMANEM SZEWCZYKIEM**, właścicielem firmy Agromix w Niepołomicach

Czym zajmuje się pańska firma?
Posiadam firmę zajmującą się opracowywaniem i produkcją chemii rolnej. Od trzydziestu lat produkujemy adiuwanty – środki wspomagające działanie środków ochrony roślin. Formulacje te są przebadane, a ich skuteczność potwierdzona w badaniach, prowadzonych według ścisłych procedur rejestracyjnych dla środków ochrony roślin. Nie sprzedajemy marzeń, sprzedajemy określone rozwiązania. Jesteśmy beneficjentem wielu programów badawczo-rozwojowych. Nasz największy grant był na kilka milionów złotych, realizowany z udziałem Instytutu Ochrony Roślin, Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu oraz Instytutu Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa Zakładu Herbologii we Wrocławiu. W wyniku tej współpracy opracowaliśmy nową serię adiuwantów specjalistycznych do poszczególnych zabiegów. Powstały dwa adiuwanty do zabiegów herbicydowych (nalistnych i doglebowych) oraz adiuwant do fungicydów i do insektycydów. Do tych formulacji udało nam się wprowadzić środek typu Anty-Dryft.

Na czym polega działanie takiego środka anty dryftowego?
Zastosowanie środka Anty-Dryft pozwala na ograniczenie o 20% znoszenia i inwersji kropli cieczy opryskowych. Nawet przy bezwietrznej pogodzie występuje inwersja cieczy opryskowej, ponieważ zawsze temperatura roślin i ziemi jest wyższa od temperatury powietrza. Z tego tytułu najdrobniejsze krople cieczy unoszą się w górę. Na pewnej wysokości gromadzą się w postaci chmury. Tam, gdzie różnica ciśnień niweluje różnicę temperaturową, tam ta chmura wisi. Gdzie ona spadnie, tego nie wiemy. Ona może spaść na sąsiednie uprawy, ale i na osiedla mieszkalne, na miasta, w bardzo różnych miejscach. Jeśli w Polsce stosuje się rocznie około 75 tysięcy ton środków ochrony roślin to jest to 25 tysięcy ton substancji czynnej. Jeśli inwersji pionowej i dryftowi podlega co najmniej 20% cieczy opryskowej, to 5 tysięcy ton substancji czynnych spada nie tam, gdzie powinno. Te pozostałości środków ochrony roślin działają czasem nawet do trzydziestu lat. Stąd wzięła się potrzeba ograniczenia tego zjawiska. Musimy wykorzystać molekuły, które stosujemy na polach w stopniu maksymalnym. Do miejsca działania w roślinach dociera w porywach 10-12% tego, co się na nią wypryskuje. Naszym zadaniem jest doprowadzenie do tego, żeby molekuła wnikała tam, gdzie ma działać w jak największej ilości.

Wynika z tego, że nie zajmujecie się tylko i wyłącznie produkcją, ale także stroną naukową tej produkcji?
W XXI wieku nie jest możliwe opracowanie nowego preparatu w branży agrochemicznej bez ścisłej współpracy z zapleczem naukowym. Tylko jednostki naukowe dysponują wiedzą i specjalistycznym sprzętem badawczym. Kiedy sprawdzaliśmy przemieszczanie się herbicydów doglebowych w profilu glebowym, okazało się, że w Polsce jedynie IUNG

eprasa.pl 683afaba1e

oddział Wrocław może to zrobić, dlatego że posiada właśnie odpowiedni sprzęt badawczy.

Na czym polega współpraca pana firmy z jednostkami badawczymi?

Moja firma zleca jednostkom naukowym przeprowadzenie badań i doświadczeń. Korzystając z wyników ich prac dochodzimy do określonych wniosków, dzięki którym nowe formulacje adiuwantów są kwalifikowane do produkcji. Badając adiuwanty najnowszej generacji z Anty-Dryftem w pierwszym roku dysponowaliśmy ponad osiemset poletkami doświadczalnymi. Rok po roku pewne formulacje eliminowaliśmy. Możemy to zrobić tylko we współpracy z zapleczem naukowo-badawczym. Moja firma nie ma takiej ilości pracowników, którzy mogliby poza swoimi codziennymi obowiązkami, w bardzo rygorystycznej procedurze, wykonać z pełną starannością takie badania.

Co oznacza samo pojęcie adiuwantu?

To słowo pochodzi od łacińskiego „adiuvare", czyli „pomagać". To są środki wspomagające. One same jako takie nie działają jak środki ochrony roślin, natomiast są w stanie likwidować ujemny wpływ czynników zewnętrznych, zapewniając molekule środka ochrony roślin prostsze i szybsze dotarcie do miejsca działania w roślinie.

Na czym polega zatem ich działanie wspomagające?

Nasze najnowsze rozwiązania posiadają komponent Anty-Dryftowy, ograniczający znoszenie. Średnica kropli opryskowych rozkłada się po tak zwanej krzywej Gausa. Działanie Anty-Dryftu polega na tym, aby ten kształt zmienić. W wyniku specyficznego działania adiuwanta na ciecz roboczą powstaje znacznie mniej tych najdrobniejszych kropli – wysoce podatnych na znoszenie. Obecnie, jako jedyna firma, pokazujemy efekt działania naszego produktu, który jest też prawdopodobnie jedynym przebadanym adiuwantem tego typu. Badania te przeprowadziliśmy w Stanach Zjednoczonych, ponieważ w Europie tego typu badań nikt nie przeprowadza.

Czy środki anty dryftowe powodują obciążenie molekuł?

Nie, ponieważ są to środki wyrównujące średnice kropli opryskowych. Anty-Dryft minimalizuje ilość kropli poniżej 100 mikronów, które ulegają przede wszystkim konwencji. Samo, istotne dociążenie cieczy roboczej nie jest na tę chwilę możliwe. Dodawanie przez rolników nawozów w celu dociążenia nie jest efektywne. Najczęściej dodają około 5-7 kg nawozu na 200 l wody, co sprawia, że masa mieszaniny rośnie o maksymalnie 3,5%.

W związku z tym co oferuje pana firma w sprzedaży?

Mamy obecnie pięć adjuwantów z wbudowanym Anty-Dryftem, dedykowanych do poszczególnych grup środków ochrony roślin. Na podstawie tych produktów opracowujemy nowe, unikalne programy ochrony roślin, które są tańsze, skuteczniejsze i mniej obciążają środowisko. Najtrudniejszą ochroną herbicydową jest ochrona buraka cukrowego. Finansowo to jest do 1200 złotych na hektar tej uprawy. My chronimy buraki cukrowe za 600 złotych. Dzięki naszym adiuwantom istnieje możliwość obniżenia dawki o około połowę. Co roku prowadzimy nowe doświadczenia i badania w pracy nad kolejnymi adiuwantami.

Czy w wyniku tej pracy jedne adiuwanty się pojawiają u państwa w ofercie, a inne są z niej usuwane?

Nasze badania powodują, że pojawiają się nowe rozwiązania, a stare w naturalny sposób wymierają. Jeśli w ofercie jeszcze jest produkt, który był robiony trzydzieści lat temu, to dziś on jest produktem śladowym, ale jest on produktem bardzo tanim. Świat idzie do przodu i my jako firma musimy za nim nadążać, bo jeśli nie – to zostaniemy daleko w tyle.

Kto jest państwa klientem? Czy są to duże firmy czy także rolnicy indywidualni?

Współpracujemy z największymi hurtowniami w całej Polsce, a także z dużymi gospodarstwami rolnymi. Rolnik, dzięki zastosowaniu adiuwantów obniża koszty produkcji rolnej bez mała o połowę. Oszczędności są najbardziej zauważalne w dużych gospodarstwach. Aspekt finansowy jest decydujący.

Czy prowadzicie Państwo szkolenia dla klientów?

Szkolimy pracowników w tych firmach, z którymi współpracujemy, a także bierzemy udział w szkoleniach przez nich organizowanych dla plantatorów. Od kilku lat silnie współpracujemy z firmą Osadkowski S.A. Braliśmy udział w ich edycji, tzw. Zielonych Pól, gdzie w sezonie odbywało się kilkanaście spotkań od Gryfic po Janów Lubelski. Ludzie pragną wiedzy.

Jakie plany na przyszłość ma pan w ujęciu swojej firmy?

Dalej będziemy pracować z adiuwantami. Jestem w tym szczęśliwym położeniu, że mam następców, ponieważ mam córkę i zięcia, którzy już od dwudziestu lat pracują w mojej firmie. Udało mi się zbudować zespół, z którym pracuję od dwudziestu lat, dzięki czemu nie muszę martwić się o to, co się dzieje w mojej firmie i mogę pracować w terenie.

Dziękuję za rozmowę.

eprasa.pl 683afaba1e

Wywiady Cecylii Wojnik

Nasz sklepik – strawa dla ciała i duszy

Rozmowa z **JANEM PIOTREM ZIĘCIAKIEM**, artystą ludowym z Wołczkowa, Gm. Dobra

Jak zaczęła się pana przygoda z rzeźbiarstwem?
Już za moment, bo 23 marca tego roku, upłynie pół wieku od powstania mojej pierwszej rzeźby. Była to miniatura Atlasa trzymającego w rękach wyobrażenie Światowida – wariacja w temacie poplątania tematów antycznych i pogańskich. Od tego momentu rozpocząłem analizowanie struktury budowy ciała ludzkiego przez rysunki postaci, poznawałem tajemnice drewna. To odbiło się z niekorzyścią na drugiej mojej pasji, czyli rolnictwie, gdyż z wykształcenia i z zamiłowania jestem właśnie rolnikiem. Ta moja pierwsza rzeźba powstała z kawałka klocka, który zabrałem szwagrowi. Pamiętam jak dziś, był to wiosenny dzień, a po miesiącu strugania nożem powstała (właśnie 23 marca 1972 roku) moja pierwsza rzeźba. Nigdy nie zapomnę ani jej procesu powstawania ani jej samej.

Co jest tematem pana prac?
Do dnia dzisiejszego stworzyłem swoimi rękami dwa tysiące rzeźb. Tematyką ich zazwyczaj jest wieś, życie na wsi, praca, postacie świata antycznego, przedstawienia tężyzny fizycznej, piękno ludzkiego ciała. Uczyłem się rzeźby na aktach, dziełach wielkiego Michała Anioła. Po ośmiu latach twórczości głównym celem moich prac została rzeźba sakralna. Do tego zagadnienia podchodziłem niezbyt pewnie, gdyż tematyka ta wymaga dużego zaangażowania technicznego, ale i przede wszystkim duchowego, jednak dziś mogę powiedzieć, że temat jest bliski mojemu sercu i wypracowany w stopniu perfekcyjnym.

Czy kiedykolwiek pobierał pan lekcje rzeźby?
Ależ skąd! Jestem samoukiem. Z wykształcenia jestem technikiem rolnikiem, z zamiłowania rolnikiem, a pasja, jakiej się oddaję – jest moim hobby, w którym jestem samoukiem od początku do końca. Mam taką osobowość, że lubię sam zgłębiać temat, szukać rozwiązania problemu, doświadczać w praktyce, a nie w teorii.

Czy któryś z wielkich artystów stanowi dla pana szczególny autorytet?
Moje rzeźby to składanka różnych dzieł, miks artystów i epok. Gdy na przykład tworzę rzeźbę gotycką – podglądam rzeźby gotyckie. Nie mam jednego mentora, jednak dużym autorytetem cieszy się u mnie twórczość Michała Anioła, Wita Stwosza, Zemły, Dunikowskiego. Z mieszanki twórczości tych wszystkich wielkich artystów powstawała moja praca, moja optyka patrzenia na rzeźbę.

Miewa pan kryzysy twórcze?
Zanim powstanie konkretna rzeźba, musi do niej powstać projekt. Ja nie projektuję już od lat. Fakt ten wynika nie z braku nowych pomysłów, tylko z ich nadmiaru, po-

eprasa.pl 683afaba1e

nieważ ciągle realizuję pomysły zaczerpnięte jeszcze w przeszłości, oraz bieżące zlecenia. Cierpię nie na kryzys tworzenia, ale na ciągły brak czasu, aby to wszystko, o czym myślę, przelać w rzeźbę, gdyż od lat jestem w roli głównej rolnikiem i jak każdy rolnik mam swoje obowiązki względem ziemi i zwierząt. Gospodarstwo, które prowadzę wraz z żoną i naszą rodziną jest nastawione przede wszystkim na produkcję ekologiczną warzyw oraz drobiu nieśnego, co powoduje, że nie narzekamy na brak pracy, a czas wolny jest dla nas luksusem rzadko dostępnym.

A czy prócz rzeźby oddaje się pan jeszcze innej sztuce?

Oprócz rzeźbienia w drewnie zajmuję się również snycerką, czyli specyficzną rzeźbą, dekoracją mebli, ich renowacją, odtwarzaniem według dawnego stylu. Do tego typu sztuki należy mieć pomysł, gdyż czasami powstają zupełnie nowe dzieła i to jest też dla mnie nie lada wyzwaniem! Ale efekt końcowy i zachwyt klienta stanowią dla mnie ogromne źródło satysfakcji i dopingu do kolejnych działań.

Gdzie można zobaczyć i zakupić pana dzieła?

Konsekwentnie biorę udział we wszelakich wystawach zbiorowych już od 1974 roku na terenie całego kraju oraz za granicą. Bardzo często można mnie spotkać na Barzkowickich Targach Rolnych Agro Pomerania – rokrocznie organizowanych w drugi weekend września przez ZODR w Barzkowicach. Moje prace wystawiam również na wystawach indywidualnych, regionalnie. Moją pierwszą Mini Galerię w Wojcieszynie odwiedzili goście z wielu krajów, m.in. z Włoch, Niemiec, Norwegii, Turcji, Kanady, USA. Moje rzeźby sakralne znajdują się w kościołach w Barzkowicach (Matka Boża z Fatimy), Marianowie (Świecznik pod Paschał), Gogolewie (Chrystus Ukrzyżowany), Danowie koło Goleniowa (Chrystus Ukrzyżowany), Katedrze w Wolinie (Matka Boża Cygańska). W kościele w Nowogardzie znajdują się wykonane przeze mnie elementy zabytkowej ławy, a w kościele w Lestkowie wykonałem ołtarz. Wiele moich prac znajduje się na terenie Niemiec.

Od lat na terenie pana gospodarstwa rolnego jest zlokalizowana także mini galeria Jana Piotra Zięciaka. Czy jest ona ogólnie odstępna dla zwiedzających?

Tak, moja galeria działa tu już od wielu lat i serdecznie zapraszam do niej osoby odwiedzające nasze gospodarstwo. W galerii obejrzeć można bardzo wiele prac z różnych epok mojej twórczości, zobaczyć można mój warsztat pracy, a i bardzo często mnie samego podczas tworzenia oraz, oczywiście, nabyć którąś z moich prac. Taka rzeźba kupiona w tak specyficznej galerii jest inna, wyjątkowa, bo nabyta wprost od twórcy, który może opowiedzieć o jej powstaniu, etapach jej wzrastania, a także zobaczyć można jak była tworzona. To nie jest tylko anonimowy zakup ładnej figurki z drewna, tu kupuje się sztukę z duszą.

Czy nie ma pan aspiracji nauczania sztuki rzeźbienia?

Aby można było realizować takie przedsięwzięcie należy mieć odpowiednio ku temu przygotowaną pracownię. Moje aspiracje sięgają nie tyle do nauczania rzeźby, co do stworzenia miejsca wyciszenia, odreagowania dla ludzi spragnionych kontaktu ze sztuką. Malarstwo jest to raczej praca angażująca sferę psychiki, natomiast rzeźbiarstwo pochłania niesamowite pokłady energii rzeźbiarza. W tego rodzaju sztuce każdy ruch dłuta musi być przemyślany, gdyż nie ma możliwości późniejszego naprawienia błędu.

Czy nie jest panu żal rozstawać się ze swoimi rzeźbami?

Wszystkie moje rzeźby są starannie przechowywane w jedynym swego rodzaju katalogu – w mojej głowie. Dzięki temu w każdej chwili jestem w stanie wykonać duplikat, dlatego nie jest mi ciężko rozstawać się z moim dziełem. Przeważnie wiem, co dzieje się z każdym z nich i bardzo się cieszę, że moje prace radują innych, są dla nich czymś bardziej wyjątkowym niż tylko dekoracją.

Państwa gospodarstwo to nie tylko uprawy, zwierzęta i galeria rzeźby, znajduje się tu także sklepik oferujący szeroką gamę produktów. Co tutaj możemy nabyć?

Sklep, jaki zlokalizowaliśmy na terenie naszego gospodarstwa to głównie perełka mojej żony, Magdaleny. Tutaj sprzedajemy nasze ekologiczne plony, głównie sezonowe warzywa, jaja od naszych niosek, brojlery kurze, ale także szeroką gamę produktów z innych zaprzyjaźnionych gospodarstw. Nasz sklepik to nie tylko strawa dla ciała, ale i dla duszy, bo i tutaj można nabyć moje rzeźby, do czego bardzo serdecznie zachęcam. Osoby, które nie mogą odwiedzić naszego gospodarstwa, a które urzekła moja praca, mogą skontaktować się w sprawie zakupu rzeźb pod numerem telefonu 913 112 210.

Dziękuję za rozmowę.

250-300 zł

160-280 zł

kogut – 250 zł, kurki – 150 zł

1000 zł

eprasa.pl 683afaba1e

Plan Strategiczny dla WPR

W grudniu ubiegłego roku Rada Ministrów przyjęła uchwałę w sprawie przyjęcia projektu Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027, przedłożoną przez ministra rolnictwa i rozwoju wsi.

Uchwała umożliwiła rozpoczęcie negocjacji z Komisją Europejską projektu Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027. Dokument ten będzie stanowił podstawę ubiegania się przez Polskę o środki finansowe z Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji (EFRG) oraz z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW). Wsparcie skierowane będzie do szerokiego grona odbiorców (głównie rolników, ale także do przedsiębiorców i jednostek samorządu terytorialnego), i zapewni potencjalnym beneficjentom równy dostęp do pomocy. Budżet Planu Strategicznego to ponad 25 mld euro.

Najważniejsze rozwiązania

- **Plan będzie wspierać zrównoważony rozwój polskich gospodarstw, sektora przetwórstwa oraz poprawę warunków życia i pracy w małych miejscowościach wiejskich**

- Wspierane będą zrównoważone metody gospodarowania, przyjazne klimatowi i środowisku. Chodzi o ochronę wody, gleby i powietrza oraz dbanie o bioróżnorodność.
- Plan sprzyjać będzie produkcji i wykorzystaniu energii odnawialnej. Wzmacniana będzie różnorodność gospodarcza, w tym biogospodarka.
- Zwiększy się aktywność zawodowa i społeczna mieszkańców obszarów wiejskich, szczególnie osób z grup wykluczonych.
- Upowszechniane i wdrażane będą rozwiązania naukowe i innowacyjne, w tym cyfrowe, usuwające bariery rozwojowe wsi i rolnictwa.

- **Pomoc obejmie konkurencyjne rolnictwo zapewniające długoterminowe bezpieczeństwo żywnościowe**

- Instrumenty Wspólnej Polityki Rolnej wspierać będą dochodowość i odporność szczególnie mniejszych gospodarstw.
- Jednym z podstawowych elementów przyczyniających się do utrzymania żywotności ekonomicznej gospodarstw są płatności bezpośrednie. Rozwiązania w ramach systemu płatności bezpośrednich na lata 2023-2027 zaprojektowane zostały w Polsce w taki sposób, aby w szczególności wspierać właśnie małe i średnie gospodarstwa rolne zaliczane do gospodarstw rodzinnych. Od 2023 r., dzięki utrzymaniu uzupełniającej płatności podstawowej oraz zwiększeniu środków na płatność redystrybucyjną średni poziom wsparcia na hektar w gospodarstwach do 50 ha (97% gospodarstw) będzie wyższy od średniej dla UE.
- Zdecydowano o utrzymaniu wsparcia związanego z produkcją we wszystkich dotychczas wspieranych sektorach. Celem tego wsparcia jest zwiększenie konkurencyjności w tych sektorach, które napotykają trudności, a także są istotne ze względów społeczno-ekonomicznych lub środowiskowych. Płatności te mają

eprasa.pl 683afaba1e

duże znaczenie w systemie wsparcia gospodarstw rodzinnych, a także dla utrzymania różnorodności unijnej produkcji rolnej czy utrzymania miejsc pracy w rolnictwie oraz zrównoważonych systemów produkcji. Poza płatnościami bezpośrednimi realizowane będzie wsparcie inwestycyjne oraz dotyczące zarządzania ryzykiem i zapobiegania ASF.

- Wspierana będzie lepsza organizacja łańcuchów dostaw, rozwój małego przetwórstwa oraz uczestnictwo w krajowych i unijnych systemach jakości produkcji żywności.
- Uzupełniająco inwestycje obejmą przetwórstwo i wprowadzanie produktów do obrotu. Planuje się także dalszą poprawę struktury agrarnej.
- Kontynuowane będzie wsparcie na rzecz wymiany pokoleniowej, w szczególności poprzez wsparcie dla młodych rolników.
- Kontynuowane będzie też wsparcie powierzchniowe dla rolnictwa ekologicznego uwzględniające jednak nowe rozwiązania i uproszczenia, tak aby w jak największym stopniu przyczynić się do osiągnięcia celu Europejskiego Zielonego Ładu w zakresie wzrostu powierzchni użytków rolnych objętych ekologicznymi metodami produkcji.
- Wdrażane także będzie wsparcie dotyczące dobrostanu zwierząt, ale w szerszym niż obecnie zakresie – obejmie nowe grupy zwierząt, tj. kury nioski, brojlery, indyki, opasy, kozy i konie. Kontynuacja wsparcia wynika z potrzeby zapewnienia zwierzętom gospodarskim lepszych warunków bytowych i stanowi odpowiedź na oczekiwania społeczne w zakresie.

• **Wspierana i wzmacniana będzie ochrona środowiska, w tym różnorodność biologiczna**

- Zaproponowano działania rekompensujące rolnikom stosowanie podwyższonych norm w produkcji rolniczej. Chodzi o przyjazne dla środowiska metody produkcji, które ograniczają emisje CO_2, poprawią jakość gleb, wód oraz zwiększą retencję wody.
- Wspierane będą inwestycje związane z powtórnym obiegiem wody i ograniczaniem zużycia energii w produkcji.
- Plan zakłada zwiększenie lesistości, poprawę stanu lasów w Polsce oraz wzmocnienie ich bioróżnorodności. Uzupełniająco, planowane są działania szkoleniowo-doradcze dla rolników, a także edukacyjno-informacyjne dla konsumentów żywności i dla społeczności lokalnych. W ramach innych programów krajowych i UE zaplanowano także wsparcie na rzecz ochrony środowiska i przeciwdziałania zmianom klimatu, w tym działania edukacyjne.

• **Wzmacniana będzie struktura społeczno-ekonomiczna obszarów wiejskich**

- W Planie realizowane będą interwencje zachęcające do podejmowania działalności gospodarczej poprzez tworzenie i rozwój działalności gospodarczej na obszarach wiejskich.
- Wdrażana będzie koncepcja smart villages (inteligentne wioski), mająca na celu wykorzystanie wiedzy lub innowacji w poszukiwaniu rozwiązań m.in. w obszarach: poprawy jakości życia, ograniczenia depopulacji, niekorzystnych trendów demograficznych, podniesienia jakości usług lokalnych lub bezpieczeństwa, poszanowania środowiska lokalnego, niewystraczającej liczby miejsc pracy czy wykluczenia cyfrowego.
- Realizowane będą także inwestycje w infrastrukturę techniczną mniejszej skali.
- Wsparcie będzie dotyczyć produkcji bezpiecznej żywności, w tym ograniczenia użycia pestycydów.

• **Budżet**

- Budżet Planu Strategicznego w latach 2023-2027 to ponad 25 mld euro, z czego na płatności bezpośrednie przeznaczonych zostanie ponad 17 mld euro. ■

Źródło: gov.pl/web/rolnictwo

RED.

W Polsce obszary wiejskie i tereny rolne zajmują odpowiednio 85% i 52% powierzchni kraju. Wieś zamieszkuje ok. 15 milionów osób, czyli 38% ogółu ludności Polski. W całym kraju jest ok. 1,4 mln gospodarstw rolnych.

KASA ROLNICZEGO UBEZPIECZENIA SPOŁECZNEGO

Patronat Honorowy
Minister Edukacji i Nauki

III Ogólnopolski Konkurs dla Dzieci na Rymowankę o Bezpieczeństwie w Gospodarstwie Rolnym

A Partner of VISION ZERO
Safety.Health.Wellbeing.

Ogólnopolski Konkurs dla Dzieci na Rymowankę o Bezpieczeństwie w Gospodarstwie Rolnym

www.krus.gov.pl

eprasa.pl 683afaba1e

Rolniczy Handel Detaliczny

Rolniczy Handel Detaliczny od samego początku, od chwili ukazania się zmian w odpowiednich przepisach, wzbudza duże zainteresowanie rolników i ich rodzin. W szczególności w konekście możliwości powiększenia dochodów z gospodarstw rolniczych.

BOGUMIŁA RUSZCZYŃSKA, PZDR w Koszalinie

Rolniczy handel detaliczny (RHD) polega na produkcji żywności pochodzącej w całości lub części z własnej uprawy, hodowli lub chowu przez podmiot działający na rynku spożywczym i zbywaniu takiej żywności: konsumentowi finalnemu lub do zakładów prowadzących handel detaliczny z przeznaczeniem dla konsumenta finalnego.

RHD odnosi się do wielu sfer gospodarki. W swojej istocie kumuluje się tu i produkcja rolnicza z własnego gospodarstwa, przygotwanie do sprzedaży, elementy dystrybucji produktów podstawowych i przetworzonych, sprzedaż produktow żywnościowych, wymagania higieniczne i organizacyjne w produkcj żywności, dobra praktyka higieniczna i produkcyjna czy też przepisy dotyczące opodatkowania prowadzonej produkcji i zbytu.

O ile informacje dotyczące podstawowych wymagań (zasad) czy konsumentów, do których adresowana może być ta sprzedaż są większości zainteresowanych znane, o tyle pozostałe, szczególowe uwarunkowania dotyczące RHD już mniej.

Wymagania

Produkcja i sprzedaż żywności w ramach RHD mogą być dokonywane w ilościach dostosowanych do potrzeb konsumentów i nie mogą stanowić zagrożenia dla bezpieczeństwa żywności oraz wpływać niekorzystnie na ochronę zdrowia publicznego. Podlega nadzorowi odpowiednio Państwowej Inspekcji Sanitarnej albo Inspekcji Weterynaryjnej. Obowiązuje także zakaz wykorzystywania do produkcji mięsa zwierząt kopytnych pozyskanego z uboju dokonanego poza rzeźnią zatwierdzoną przez powiatowego lekarza weterynarii (np. z uboju w celu produkcji mięsa na użytek własny).

Produkcja i sprzedaż żywności w ramach RHD jest dokumentowana w sposób umożliwiający określenie ilości zbywanej żywności. Może być realizowana z udziałem pośrednika, ale tylko podczas wystaw, festynów, targów lub kiermaszy, organizowanych w celu promocji żywności, jeżeli pośrednik zbywa konsumentom finalnym żywność na określonych zasadach.

Sprzedaż żywności oznakowana i limitowana

Maksymalne ilości żywności, którą rocznie może zbyć „podmiot prowadzący RHD" określa: Rozporządzenie MRiRW z 16 grudnia 2016 r. w sprawie maksymalnej ilości żywności zbywanej w ramach rolniczego handlu detalicznego oraz zakresu i sposobu jej dokumentowania (Dz.U. poz. 2159). W miejscu zbywania żywności umieszcza się w sposób czytelny i widoczny dla konsumenta: informację „rolniczy handel detaliczny" oraz dane: imię i nazwisko albo nazwę i siedzibę prowadzącego rolniczy handel detaliczny, adres miejsca prowadzenia produkcji sprzedawanej żywności, weterynaryjny numer identyfikacyjny podmiotu, o ile taki numer został nadany.

✓ Przerabianie produktów roślinnych i zwierzęcych i ich sprzedaż nie może się odbywać przy zatrudnieniu osób na podstawie umów o pracę, umów zlecenia, umów o dzieło oraz innych umów o podobnym charakterze (wyjątki – w przepisach szczegółowych).
✓ Ilość produktów roślinnych lub zwierzęcych pochodzących z własnej uprawy, hodowli lub chowu użytych do produkcji danego produktu stanowi co najmniej 50% produktu, z wyłączeniem wody.
✓ Za produkt roślinny pochodzący z własnej uprawy uważa się również mąkę, kaszę, płatki, otręby, oleje i soki wytworzone z surowców pochodzących z własnej uprawy.

Rejestracja

Podmioty prowadzące produkcję i sprzedaż żywności w ramach RHD obowiązane są tę działalność zarejestrować.

eprasa.pl 683afaba1e

NADZÓR

✓ Główny Inspektorat Weterynarii sprawuje nadzór nad nad właściwą jakością zdrowotną (bezpieczeństwem) produktów pochodzenia zwierzęcego i żywności zawierającej jednocześnie środki spożywcze pochodzenia niezwierzęcego i produkty pochodzenia zwierzęcego.

✓ Państwowa Inspekcja Sanitarna sprawuje nadzór nad właściwą jakością zdrowotną (bezpieczeństwem) żywności pochodzenia niezwierzęcego.

✓ IJHARS (Inspekcja Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych) czuwa nad jakością handlową żywności znajdującej się w rolniczym handlu detalicznym.

- W celu dokonania rejestracji RHD w zakresie produkcji i sprzedaży produktów pochodzenia zwierzęcego lub żywności zawierającej jednocześnie środki spożywcze pochodzenia niezwierzęcego i produkty pochodzenia zwierzęcego należy 30 dni przed rozpoczęciem planowanej działalności złożyć wniosek w formie pisemnej do powiatowego lekarza weterynarii (PLW) o wpis zakładu do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów Inspekcji Weterynaryjnej,
- W celu dokonania rejestracji RHD w zakresie produkcji i sprzedaży żywności pochodzenia niezwierzęcego należy na minimum 14 dni przed rozpoczęciem planowanej działalności złożyć wniosek w formie pisemnej do powiatowego inspektora sanitarnego o wpis zakładu do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

Wymagania higieniczne

Produkty żywnościowe muszą być wytwarzane i wprowadzane do obrotu zgodnie z obowiązującymi przepisami. Każdy podmiot realizujący produkcję i sprzedaż produktów żywnościowych podlega ogólnym zasadom prawa żywnościowego, każdy przedsiębiorca w branży spożywczej ma obowiązek przestrzegania przepisów prawnych, regulujących wymagania w zakresie higieny i bezpieczeństwa żywności. W przypadku m.in. RHD należy spełnić wymagania rozporządzenia (WE) nr 852/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie higieny środków spożywczych, przy czym rzepisy tego rozporządzenia obowiązują wprost i nie wymagają wdrożenia do polskiego porządku prawnego. Należy je stosować w sposób elastyczny, biorąc pod uwagę zakres prowadzonej działalności, wielkość zakładu i jego specyfikę.

W przypadku, gdy produkcja prowadzona jest przy wykorzystaniu pomieszczeń używanych głównie jako prywatne domy mieszkalne (przy wykorzystaniu sprzętu i urządzeń gospodarstwa domowego w kuchni domowej) obowiązują wymogi określone w załączniku II w rozdziale III (uproszczone wymagania higieniczne) rozporządzenia nr 852/2004. Natomiast kiedy produkcja prowadzona jest w odrębnym, specjalnie do tego celu wybudowanym budynku – obowiązują przepisy rozdziału I i II z załącznika nr II ww. rozporządzenia, który ma zastosowanie do wszystkich pomieszczeń, gdzie przygotowuje się, poddaje obróbce lub przetwarza żywność w celu wprowadzenia na rynek.

Dla przestrzegania wymagań higienicznych istotnym ukierunkowaniem są wytyczne Dobrej Praktyki Higienicznej i Produkcyjnej przy produkcji żywności niezwierzęcego pochodzenia w warunkach domowych z wykorzystaniem surowców roślinnych z własnych upraw oraz w ramach rolniczego handlu detalicznego. Wytyczne obejmują produkcję żywności z wykorzystaniem surowców roślinnych pochodzących z własnych upraw (pola, ogrodu). Dotyczą one procesu produkcji lub przetwarzania żywności, który odbywa się przy wykorzystaniu sprzętu i urządzeń gospodarstwa domowego w kuchni domowej z przeznaczeniem do wprowadzenia do obrotu. Wytyczne te nie stanowią prawa, są jedynie materiałem pomocniczym we wdrożeniu podstawowych zasad higieny i bezpieczeństwa żywności w procesie produkcji żywności

Co oznaczają warunki domowe?

Pod pojęciem warunków domowych rozumie się możliwość wytworzenia takiej ilości żywności, którą można wyprodukować z zachowaniem zasad bezpieczeństwa żywności i higieny w kuchni domowej, z wykorzystaniem sprzętu i artykułów gospodarstwa domowego.

Żywność o potencjalnie niskim ryzyku zagrożeń mikrobiologicznych to np.:

- przetwory owocowe i warzywne poddawane obróbce termicznej (np. dżemy, marmolady, powidła, soki, syropy, przeciery),
- produkty marynowane (z wyłączeniem przetworów z grzybów leśnych),
- przetwory zbożowe, np. mąki, kasze, makarony bez dodatku jaj.

Przepisy podatkowe

Do przychodów z rolniczego handlu detalicznego mają zastosowanie kryteria zwolnienia tych przychodów, do 40 000 zł rocznie, od podatku dochodowego. Jednocześnie zwolnieniu nie podlegają przychody ze sprzedaży przetworzonych w sposób inny niż przemysłowy, przetworzonych produktów roślinnych i zwierzęcych uzyskanych w ramach działów specjalnych produkcji rolnej oraz produktów opodatkowanych podatkiem akcyzowym. Uzyskany w roku podatkowym przychód powyżej kwoty 40 000 złotych podatnik może opodatkować ryczałtem od przychodów ewidencjonowanych. Ryczałt ten wynosi 2% ewidencjonowanych przychodów i nie więcej niż równowartość 250 tys. euro wyrażoną w złotych.

Istnieje obowiązek prowadzenia ewidencji sprzedaży żywności odrębnie za każdy rok podatkowy, która zawiera co najmniej: numer kolejnego wpisu, datę uzyskania przychodu, kwotę przychodu, przychód narastająco od początku roku oraz rodzaj i ilość przetworzonych produktów. Dzienne przychody muszą być ewidencjonowane w dniu sprzedaży.

Odpowiedzialność producenta

Producent żywności jest odpowiedzialny za jej bezpieczeństwo. Jeżeli nie zapewni odpowiednich warunków higienicznych podczas produkcji i dystrybucji żywności, w wyniku czego żywność taka stanowiłaby zagrożenie dla zdrowia i życia konsumenta – ponosi pełną odpowiedzialność prawną. ■

Źródło: www.gov.pl/web/arimr

MRiRW realizuje działania na rzecz wsparcia rolników prowadzących RHD. Proponowane zmiany, nad którymi obecnie trwają prace w parlamencie:

- rolnicy, którzy prowadzą RHD będą mogli sprzedawać żywność do zakładów prowadzących handel detaliczny z przeznaczeniem dla konsumenta finalnego, takich jak np. sklepy, restauracje, stołówki na terytorium całego kraju. Jednocześnie sprzedaż konsumentom finalnym w ramach ww. działalności, tak jak dotychczas, będzie mogła odbywać się na terenie całego kraju;
- zniesienie maksymalnych limitów dotyczących zbytu żywności konsumentom finalnym. Limity będą dotyczyć wyłącznie dostaw żywności z RHD do sklepów, stołówek czy restauracji;
- podwyższenie kwoty przychodów zwolnionej z podatku dochodowego z 40 tys. zł do 100 tys. zł. Dotyczy przychodów ze sprzedaży produktów roślinnych i zwierzęcych przetworzonych w sposób inny niż przemysłowy – z wyjątkiem produktów uzyskanych w ramach prowadzonych działów specjalnych produkcji rolnej oraz produktów opodatkowanych podatkiem akcyzowym.

Źródło: www.gov.pl/web/polski-ład

eprasa.pl 683afaba1e

Lepsze warunki dla zwierząt w schroniskach

20 stycznia minister rolnictwa Henryk Kowalczyk podpisał rozporządzenie w sprawie szczegółowych wymagań weterynaryjnych dla prowadzenia schronisk dla zwierząt.

W nowelizacji rozporządzenia:
• doprecyzowano odległość schronisk od siedzib ludzkich i obiektów,
• wyodrębniono schroniska utrzymujące do 15 zwierząt (wyodrębnienie schronisk do 15 zwierząt następuje w odniesieniu do wymogu odległości, natomiast w odniesieniu do innych wymogów wyodrębnia się również schroniska utrzymujące do 35 zwierząt),
• wprowadzono minimalne powierzchnie kojców dla psów i pomieszczeń dla kotów (i tak psy do 20 kg – 4 m^2, a na kolejnego psa utrzymywanego w grupie – 2 m^2, psy 20-30 kg – odpowiednio 6 m^2 i dla każdego dodatkowego 3 m^2, psy powyżej 30 kg – 8 m^2 i każdy kolejny 4 m^2; wysokość pomieszczenia dla wszystkich wynosi minimalnie 1,7 m; minimalna powierzchnia dla dorosłego kota w jednym pomieszczeniu powinna wynosić 1,5 m^2, z wyjątkiem powierzchni zajętej przez legowisko; pomieszczenie to wyposaża się w półkę spoczynkową o powierzchni 0,5 m^2; dla każdego dodatkowego dorosłego kota dodaje się 0,75 m^2 powierzchni oraz dodatkowo półkę spoczynkową o powierzchni 0,5 m^2, a pomieszczenie powinno mieć co najmniej 2 m wysokości),
• dookreślono zasoby rezerw karmy, wprowadzono obowiązek utrzymywania zapasu karmy, z którego schronisko jest zwolnione, jeśli zachowana jest ciągłość dostaw karmy,
• dookreślono minimalne temperatury w pomieszczeniach dla wybranych grup zwierząt przebywających w schroniskach,
• doprecyzowano warunki bioasekuracji w schroniskach,
• zdefiniowano zasady dotyczące wybiegów i obowiązek udostępniania ich, pozwalającą na socjalizację psów i realizację zachowań właściwych dla gatunku (w schronisku zapewnia się wybieg dla psów o powierzchni nie mniejszej niż 100 m^2 , z dostępem do trawnika oraz materiałów i przedmiotów absorbujących uwagę psów, pozwalający na socjalizację psów i realizację zachowań właściwych dla tego gatunku; każdemu psu zapewnia się wyjście na wybieg lub spacer nie rzadziej niż 2 razy w tygodniu, przy czym tego wymagania można nie stosować do psów lękliwych i agresywnych, suk ze szczeniętami, szczeniąt, psów podlegających kwarantannie oraz psów, w odniesieniu do których ograniczenie wyjścia na wybieg lub spacer wynika z zalecenia lekarza weterynarii),
• dookreślono sposoby identyfikacji, obowiązek czipowania i wprowadzania do baz danych zwierząt przebywających w schronisku,
• dookreślono sposoby leczenia, profilaktykę i pielęgnację zwierząt przebywających w schroniskach,
• dodano zapis o obowiązkowym zatrudnieniu osoby, odpowiadającej za przestrzeganie przepisów, mającej wykształcenie w zawodzie technik weterynarii lub wykształcenie wyższe na kierunku weterynaria lub zootechnika i co najmniej 3-letnie doświadczenie zawodowe w pracy ze zwierzętami, dopuszczalne jest także zawarcie umowy o świadczenie usług,
• Vacatio legis – 12 miesięcy.

Projekt rozporządzenia był poddany szerokim konsultacjom publicznym, m.in. został wysłany bezpośrednio do ponad 150 schronisk dla zwierząt. ■

Źródło: gov.pl/web/rolnictwo

RED.

eprasa.pl 683afaba1e

ROENS NASIONA
www.roens-nasiona.pl

Oferta handlowa dla rolników na 2022

Mieszanki traw pastewnych

KOŚNO- ŁĄKOWA PRZEZNACZONA NA SIANO I KISZONKĘ DLA BYDŁA I KONI

Mieszanka dająca wysoki plon zielonej masy. Przeznaczona jest do sporządzania siana, kiszonki lub wypasania. Po koszeniu następują szybkie odrosty. Można zastosować dodatek koniczyny czerwonej, białej lub lucerny.

Na gleby lekkie GL – 1 Przykładowy skład mieszanki
Kostrzewa czerwona Reda/Areta-20% Życica wielokwiatowa westr. Estanzuela 284-15% Życica trwała Naki-7% Kupkówka pospolita Berta-33% Kostrzewa trzcinowa Rachela/Escalante-15% Kostrzewa łąkowa Gerda-10%

OPAKOWANIA 10kg i 25kg

Na gleby ciężkie GC – 1 Przykładowy skład mieszanki
Tymotka łąkowa Alma-9,81% Kostrzewa łąkowa Gerda-10% Kupkówka pospolita Berta-15% Życica wielokwiatowa Dukat-15% Życica trwała Maja/Naki-40% Festulolium Felopa-10,19%

OPAKOWANIA 10kg i 25kg

KOŚNO-ŁĄKOWA O PODWYŻSZONEJ ZAWARTOŚCI BIAŁKA

Mieszanka przeznaczona na siano i kiszonkę o podwyższonej zawartości białka.

Przykładowy skład mieszanki
Festulolium Felopa-10% Koniczyna łąkowa (czerwona) Rozeta/Krynia-20% Kupkówka pospolita Berta-14,42% Życica wielokwiatowa Dukat-15% Życica wielokwiatowa westerwoldzka Estanzuela 284-10,58% Życica trwała Naki-30%

OPAKOWANIA 10kg i 25kg

PASTWISKOWA

Mieszanka traw z dodatkiem koniczyny białej i lucerny. Zapewnia możliwość wypasania zwierząt oraz zbilansowaną ilość białka. Nadaje się również do wytwarzania siana, kiszonki oraz zielonej paszy. Charakteryzuje się również dużą smakowitością.

Przykładowy skład mieszanki
Życica wielokwiatowa Dukat-20% Kostrzewa czerwona Reda-20% Kostrzewa łąkowa Gerda-15% Kupkówka pospolita Berta/Krysta-10% Życica trwała Maja-15% Tymotka łąkowa Alma-5% Koniczyna biała Grasslands Huia-8% Lucerna siewna Eugenia-7%

OPAKOWANIA 10kg i 25kg

MIESZANKA TRAW NA TORFY

Mieszanka przeznaczona głównie na ziemie torfowe oraz ciężkie, podmokłe wolno obsychające i tereny okresowo zalewowe. Mieszanka ta ma dużą tolerancję na zmienne warunki klimatyczne, a w szczególności na niskie temperatury. Pełną użytkowość uzyskuje się po 2 latach. Charakteryzuje się wysoką smakowitością. Jest chętnie zjadana przez bydło w formie siana oraz kiszonki.

Przykładowy skład mieszanki
Wiechlina łąkowa Blackjack-9% Festulolium Felopa-10,8% Życica trwała Naki-25% Wyczyniec łąkowy Alopex-5,2% Kostrzewa łąkowa Gerda-25% Koniczyna łąkowa Krynia-10% Kostrzewa czerwona Reda-15%

OPAKOWANIA 10kg

eprasa.pl 683afaba1e

ROENS NASIONA
www.roens-nasiona.pl

Oferta handlowa dla rolników na 2022

Mieszanki traw pastewnych

KOŚNA

Mieszanka w swoim składzie zawiera trawy o bardzo dużym przyroście zielonej masy i wysokiej smakowitości. Po skoszeniu następuje szybki odrost co przełoży się na częste koszenie. W związku z tym, że w mieszance tej użyte składniki są mniej trwałe, łąki zakłada się na okres nie dłuższy niż 3 lata.

Przykładowy skład mieszanki
Życia wielokwiatowa westerwoldzka Estanzuela 284-35% Życia trwała Maja-25% Życia wielokwiatowa Dukat-40%

OPAKOWANIA 10kg

MIESZANKA TRAW DLA BYDŁA

Przeznaczona jest ona dla krów mlecznych oraz bydła rzeźnego. Charakteryzuje się dużą zawartością zielonej masy oraz smakowitością. Zawiera w swoim składzie koniczynę czerwoną.

Przykładowy skład mieszanki
Lucerna siewna Eugenia-9,1% Życica wielokwiatowa westerwoldzka Kajana-15% Życica wielokwiatowa Dukat-40,9% Życica trwała Maja/Naki-35%

OPAKOWANIA 10kg

MIESZANKA TRAW DLA KONI

Przykładowy skład mieszanki
Życica trwała Maja – 10% Życica wielokwiatowa Dukat – 10% Kostrzewa łąkowa Gerda – 20% Kostrzewa czerwona Reda – 23% Kupkówka pospolita Berta – 22% Kostrzewa trzcinowa Escalante – 15%

OPAKOWANIA 10kg

Oferta na nasiona strączkowe i poplonowe

Nazwa
Koniczyna biała Haifa
Koniczyna czerwona Krynia
Lucerna siewna Eugenia
Facelia błękitna Anabela
Gorczyca konsumpcyjna
Gorczyca biała
Seradela

UWAGA!
NA ŻYCZENIE KLIENTA WYKONUJEMY MIESZANKI O UZGODNIONYM SKŁADZIE
- Większe ilości dowozimy własnym transportem
- Wszystkie nasiona są kwalifikowane z aktualnym certyfikatem WIORIN
- Skład mieszanek może ulec zmianie

ORAZ INNE NASIONA TAKIE JAK – WYKA SIEWNA (JARA), WYKA KOSMATA (OZIMA), GROCH SIEWNY (PELUCHA), SERADELA, ŁUBIN WĄSKOLISTNY, ŁUBIN PASZOWY, RZEPIK ORAZ MIESZANKI POPLONOWE OZIMA I JARA.

Zachodniopomorska Firma Nasienna
Wojciech Roens
ul. Sikorek 9, 72-123 Kliniska Wielkie

tel. 91 431 28 11
e-mail: biuro@roens-nasiona.pl
www.roens-nasiona.pl

ROENS NASIONA

eprasa.pl 683afaba1e

Kwalifikowany materiał siewny – jeden z elementów postępu biologicznego

Kwalifikowany materiał siewny jest podstawą do uzyskania szybkich i wysokich wschodów roślin.

MARTA NOWAK, PZDR w Koszalinie

Rozwój rolnictwa spowodowany jest głównie przez postęp technologiczny, chemiczny, organizacyjny i biologiczny. Jest jednym z ważniejszych czynników wpływających na produktywności w rolnictwie. Bardzo często zwiększonej plonotwórczości towarzyszy poprawa cech jakościowych wytwarzanego surowca roślinnego. Dodatkowo postęp ten pozwala na oszczędność energii w różnych postaciach, pozytywnie oddziałuje na środowisko przyrodnicze, a także umożliwia lepsze wykorzystanie pozostałych czynników produkcji, takich jak kapitał i ziemia.

Rozwój biologiczny stosowany w rolnictwie stanowi wartość wynikającą z wprowadzenia do praktyki efektów hodowli w postaci nowych odmian, które w znacznej mierze determinują zdolność roślin do wytwarzania zadowalających plonów (zarówno pod względem wielkości, jak i jakości) w określonych warunkach siedliskowych. Nośnikiem tego postępu jest kwalifikowany materiał siewny.

Co wpływa na wartość materiału siewnego?

Do trzech głównych składowych wpływających na wartość materiału siewnego należą właściwości biologiczne, genetyczne oraz fizykochemiczne nasion. Cechy biologiczne decydują o żywotności i zdrowotności nasion, warunkując tym samym prawidłowy wzrost i rozwój roślin, genetyczne świadczą o tożsamości i czystości odmianowej, a cechy fizykochemiczne oddziałują na wielkość, kształt, barwę, skład mineralny, budowę anatomiczną czy masę tysiąca nasion. Właściwości te sprawiają, że materiał siewny zaspokaja wymagania zarówno plantatorów, jak i przetwórców.

Kwalifikowany materiał siewny jest podstawą do uzyskania szybkich i wysokich wschodów roślin. W celu ograniczenia pojawiania się w łanie roślin słabych kwalifikant powinien być: pozbawiony zanieczyszczeń (czystość powyżej 98%), dorodny, wyrównany, wolny od patogenów i charakteryzować się wysoką zdolnością kiełkowania (powyżej 85%). Dzięki temu uzyskuje się rośliny o większych cechach plonotwórczych, słabiej porażonych przez chorobotwórcze mikroorganizmy, a także o właściwym rozwoju. Pamiętać należy, że uzyskanie wszystkich tych efektów jest możliwe tylko dzięki właściwie przeprowadzonym zabiegom agrotechnicznym oraz ich skoordynowaniu z warunkami glebowymi i cechami morfologicznymi uprawianych odmian.

Jedną z najczęściej spotykanych barier w stosowaniu kwalifikowanego materiału siewnego jest jego cena. Jednak, jak pokazują badania przeprowadzone przez Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej, koszt materiału siewnego zbóż stanowi około 10-12% bezpośrednich kosztów produkcji. W relacji do kosztów nawozów i nośników energii materiał kwalifikowany stanowi względnie stałą i niewielką pozycję. Niemniej jednak w celu zmniejszenia kosztów produkcji, podczas której użyto kwalifikowanego materiału siewnego, rolnik może ubiegać się o zwrot kosztów za jego zakup.

Dopłaty z tytułu zużytego do siewu lub sadzenia materiału siewnego kategorii elitarny lub kwalifikowany otrzymać może producent rolny, który złoży odpowiedni wniosek do kierownika biura powiatowego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, właściwego ze względu na siedzibę lub miejsce zamieszkania producenta rolnego. Pomocy udziela się do powierzchni gruntów ornych obsianych lub obsadzonych elitarnym lub kwalifikowanym materiałem siewnym.

Gatunki roślin objęte dopłatami:

- zboża: jęczmień, owies (nagi, szorstki, zwyczajny), pszenica (twarda, zwyczajna), pszenżyto, żyto;
- rośliny strączkowe: bobik, groch siewny (odmiany roślin rolniczych), łubin (biały, wąskolistny, żółty), soja, wyka siewna;
- ziemniaki.

Dopłatami nie są objęte uprawy przeznaczone na przedplon lub poplon. ■

eprasa.pl 683afaba1e

STANISŁAW ZARZYCKI, ZODR w Barzkowicach

To najlepszy czas na prace organizacyjno-remontowe w gospodarstwie, aby – jak tylko warunki na to pozwolą – wejść w pole sprawnym sprzętem i mieć zabezpieczone środki do produkcji. Zacznijmy od sprzętu. Większość prac powinniśmy i możemy wykonać we własnym zakresie. Przede wszystkim przegląd sprzętu: musimy stwierdzić czy wszystkie elementy robocze są sprawne i nadają się do dalszej eksploatacji. Czy nie są wypracowane lemiesze, redlice, głowice i rozpylacze w opryskiwaczu oraz elementy ruchome: sworznie, tuleje, łożyska. Większość tych wypracowanych elementów w rozsiewaczach nawozowych, agregatach uprawowo siewnych czy kombajnach możemy zakupić lub zamówić i wymienić. Jeżeli jest to bardziej skomplikowane, wymagające specjalistycznego oprzyrządowania lub sprzęt jest na gwarancji, powinniśmy skorzystać z autoryzowanego serwisu maszyn, które to w związku z „martwym sezonem" zachęcają do korzystania z napraw przedsezonowych, oferując atrakcyjne ceny usług. W razie konieczności kupna trudno dostępnych części mamy możliwość sprowadzenia ich z magazynu centralnego, bez konieczności dopłacania za szybki czas realizacji zamówienia.

Pomimo iż ziemia nie jest głęboko zamarznięta i nie wszędzie wjedziemy ciężkim sprzętem, ale musimy też zadbać o urządzenia melioracyjne na gruntach ornych i użytkach zielonych. Jest to warunek niezbędny, aby nadmiar wody, jeżeli taki wystąpi, mógł swobodnie spłynąć. Należy więc usunąć wszelkie zanieczyszczenia i zatory z rowów i studzienek rewizyjnych. Pozornie prosta czynność, o której nie można zapominać, powinna być wykonywana regularnie, ponieważ tylko właściwa konserwacja urządzeń melioracyjnych pozwoli nam uniknąć podtopień ozimin, a także da możliwość wcześniejszego rozpoczęcia prac polowych.

Jeżeli ktoś jeszcze nie ubiegał się o dofinansowanie z WFOŚiGW w ramach pomocy de minimis do wapnowania gleb, a spełnia wymogi, aby się ubiegać o takie dofinansowanie, m.in. powierzchnia gospodarstwa, pH gleby – to może to zrobić teraz. W dalszym ciągu większość gleb w województwie zachodniopomorskim wymaga wapnowania, a przeszło 40% to gleby bardzo kwaśne i kwaśne. Należy zastanowić się czy w naszym gospodarstwie nie posiadamy takich pól. Wiemy dobrze, że nawet jeśli pH jest powyżej 5,5 to i tak, jeżeli chcemy osiągnąć odpowiedni plon z ha, to wymagane jest wapnowanie. Jeśli istnieją warunki na wjechanie w pole to możemy wykonać ten zabieg. W oparciu o aktualną zasobność i ustaloną dla danej gleby klasę potrzeb wapnowania, wynikającą z pH i przynależności do kategorii agronomicznej, określamy zalecaną dawkę wapna (CaO) wyrażoną w megagramach (Mg) (dawniej tonach – t) na hektar. Przeciętne dawki nawozów wapniowych wynoszą 2,5-3,5 Mg/ha. Nie należy przekraczać ilości jednorazowych dawek nawozów wynoszących 2 Mg/ha wapna nawozowego w formie węglanowej na gleby lekkie i na użytki zielone, natomiast na gleby średnie i ciężkie 3-5 Mg/ha wapna nawozowego w formie tlenkowej. Zabieg wapnowania gleb użytków zielonych powinien być wykonany poza okresem wegetacji roślin, najlepiej wczesną wiosną lub późną jesienią.

Jeżeli planujemy obsianie części pól kwalifikowanym materiałem siewnym, a jeszcze go nie zakupiliśmy to czas najwyższy zamówić taki kwalifikat. Natomiast jeśli siew zbóż jarych dokonywany będzie z własnych nasion to powinniśmy wykonać ocenę wartości własnego materiału siewnego. W tym celu należy go doczyścić, a następnie nastawić próby na ocenę siły kiełkowania. W tym celu odliczamy 100 nasion, układamy na talerzu wyłożonym watą lub ligniną i zwilżamy systematycznie wodą. Liczba nasion, które skiełkują, oznacza siłę kiełkowania w procentach. W przypadku złych wyników musimy zaplanować zakup kwalifikowanego materiału siewnego. Przed wysianiem nasiona powinny być doczyszczone i zaprawione dostępnymi na rynku zaprawami – zgodnie z etykietami ich stosowania.

Powinniśmy też zadbać o prawidłowy płodozmian, aby uniknąć namnażania się chorób na polach. Oprócz zbóż, rzepaku, kukurydzy w płodozmianie nie może zabraknąć grubonasiennych roślin strączkowych. Ich udział w strukturze zasiewów gwarantuje poprawę struktury gleby i jej właściwości fitosanitarne. Nie bez znaczenia jest również ochrona środowiska, a więc zmniejszenie nawożenia mineralnego, a równocześnie wzbogacenie gleby w azot symbiotyczny. Możliwości wyboru gatunków do uprawy roślin strączkowych są duże, w zależności od rodzaju gleb występujących w gospodarstwie. Na najsłabsze wysiewamy łubiny żółte, na nieco lepsze łubiny wąskolistne, na średnie i dobre łubiny białe i mieszanki strączkowe – zbożowe, a na gleby dobre i bardzo dobre grochy.

Jaki wpływ będzie miała tegoroczna zima będziemy mogli określić, kiedy zniknie pokrywa śnieżna i ruszy wegetacja. Rzepak jest rośliną, którą zajmujemy się jako pierwszą, co wynika z konieczności najwcześniejszego zasilenia azotem tej właśnie rośliny. Aby jednak nawożenie to było w pełni zasadne, należy sprawdzić czy mimo wszystko po zimie nie wystąpiły jakieś ubytki na polu. W tym celu trzeba wybrać losowo kilka miejsc o powierzchni 1 metra kwadratowego. Jeśli stwierdzimy, że średnia ilość roślin żywych i zdrowych wynosi:

- ✓ 50 na 1 m^2 – oznacza to bardzo dobre przezimowanie,
- ✓ 40 na 1 m^2 – oznacza dobre przezimowanie,
- ✓ 25-35 na 1 m^2 roślin żywych i są one uszkodzone – można nie likwidować plantacji pod warunkiem, że rośliny są dobrze rozrośnięte i równomiernie rozmieszczone na polu; z takiego pola należy się jednak spodziewać niższych plonów,
- ✓ do 20 roślin żywych na 1 m^2, a na polu są łysiny spowodowane nasileniem, chorób lub szkodników (wymarznięcia raczej nie występują) – plantacja nadaje się do zaorania.

Rzepak wymaga bardzo wysokiego nawożenia – minimum 60 kg N na każdą tonę spodziewanego plonu.

Wiosenne nawożenie azotem rzepaku należy stosować w dwóch dawkach:

- ✓ pierwsza – w momencie ruszania wegetacji (2/3 pełnej dawki), w formie saletry amonowej lub innej saletry, np. wapniowej (mocznik nie nadaje się do pierwszego nawożenia),
- ✓ druga dawka azotu stosowana być powinna w 10-14 dni po pierwszej – przed początkiem pakowania (1/3 pełnego nawożenia) w formie saletry lub mocznika.

Przy ustalaniu wiosennej dawki azotu warto wiedzieć, ile tego pierwiastka znajduje się już w glebie. Aby precyzyjnie określić dostępną ilość azotu mineralnego w glebie należy skorzystać z usług najbliższej Okręgowej Stacji Chemiczno-Rolniczej. Reprezentatywne próbki gleby należy pobrać z pola i jak najszybciej – najlepiej tego samego dnia, dostarczyć w celu oznaczenia w glebie form amonowych i azotanowych. Próbki powinny zostać pobrane z warstw 0-30 cm, 30-60 cm, 60-90 cm. Znajomości zawartości azotu mineralnego w warstwie 0-90 cm pozwoli nam skorygować nawożenie azotowe wiosną i precyzyjnie wyliczyć dawkę nawozu.

Jeżeli zdecydujemy się na badanie gleby to sprawdzimy też odczyn pH, co pozwoli stwierdzić czy możemy skorzystać z dofinansowania z WFOŚiGW.

Od 1 lutego do 1 marca powinniśmy też złożyć wniosek o zwrot akcyzy za paliwo rolnicze do wójta, burmistrza lub prezydenta miasta, w zależności od miejsca położenia gruntów rolnych wraz z fakturami VAT (lub ich kopiami) stanowiącymi dowód zakupu oleju napędowego w okresie od 1 sierpnia 2021 r. do 31 stycznia 2022 r.

Plantatorzy wczesnych ziemniaków pod koniec lutego powinni zacząć podkiełkowywanie, aby po 4-6 tygodniach mieć gotowy materiał sadzeniakowy na plantacje.

eprasa.pl 683afaba1e

dr inż. JAROMIR PALUSIŃSKI, ZODR w Barzkowicach

BIOASEKURACJA

W celu ograniczenia ryzyka zakażenia świń wirusem ASF w gospodarstwach, w których utrzymywane są świnie powinny być wdrożone wszystkie podstawowe zasady zabezpieczenia miejsc utrzymywania zwierząt przed przypadkowym przeniesieniem czynników zakaźnych w sposób mechaniczny, **hodowcy powinni:**

✓ nie kupować świń nieoznakowanych i bez świadectwa weterynaryjnego,

✓nie skarmiać zwierząt paszą niewiadomego pochodzenia ani produktami (w tym resztkami, zlewkami) pochodzenia zwierzęcego,

✓ unikać kontaktu z padłymi świniami (lub dzikami) – w przypadku kontaktu z padłą świnią lub dzikiem należy jak najszybciej umyć ręce lub zdezynfekować środkiem na bazie alkoholu oraz oczyścić i zdezynfekować obuwie,

✓ wdrożyć program monitorowania i zwalczania gryzoni,

✓zabezpieczyć gospodarstwo w maty dezynfekcyjne,

✓ prowadzić okresowe zabiegi dezynfekcji w obiektach inwentarskich,

✓ zabezpieczyć budynki, w których utrzymywane są świnie, przed dostępem zwierząt domowych,

✓ utrzymywać świnie w zamkniętych pomieszczeniach, z wyjątkiem świń utrzymywanych w systemie otwartym (gdyby w gospodarstwie były utrzymywane w systemie otwartym, należy zabezpieczyć teren podwójnym ogrodzeniem, o co najmniej 1,5 m wysokości, na podmurówce lub z wkopanym krawężnikiem),

✓ zapewnić, aby osoby mające kontakt ze świniami w własnym gospodarstwie nie zajmowały się dodatkową obsługą świń w innych gospodarstwach,

✓ przestrzegać zasady, aby do obiektów, w których utrzymywane są świnie nie wchodziły osoby postronne,

✓ osoby przebywające w budynkach inwentarskich powinny używać odzieży i obuwia ochronnego,

✓zrezygnować z udziału w polowaniach,

✓nie wnosić do gospodarstw części dzików,

✓ stosować podstawowe zasady higieny poprzez: mycie i odkażanie rąk i obuwia, stosowanie odzieży ochronnej i narzędzi pozostawianych w budynku inwentarskim po zakończeniu prac oraz okresowe odkażanie odzieży ochronnej i narzędzi;

✓ uniemożliwienie osobom postronnym (niezajmującym się zawodowo zwierzętami lub leczeniem zwierząt w danym gospodarstwie) wchodzenia – zwłaszcza po kontakcie z padłą świnią lub dzikiem – do budynków inwentarskich w gospodarstwach, w których utrzymywane są świnie,

✓ zabronione jest karmienie świń odpadami kuchennymi i gastronomicznymi,

✓ wszystkim padle dziki, w tym z wypadków komunikacyjnych, podlegają obowiązkowemu badaniu w kierunku stwierdzenia Afrykańskiego Pomoru Świń (ASF).

Ponadto należy ściśle stosować się do zaleceń służb weterynaryjnych na danym terenie.

Więcej o obowiązkach posiadacza zwierząt, działaniach IW na stronie www.wetgiw.gov.pl.

INFORMACJE OGÓLNE

Ubój świń w gospodarstwie na użytek własny należy zgłosić do Powiatowego Lekarza Weterynarii w ciągu 24 godzin przed ubojem. W przypadku dokonania uboju zwierząt kopytnych z konieczności poza rzeźnią rolnik zobowiązany jest wykonać to przy pomocy osoby z uprawnieniami jak najszybciej, aby zaoszczędzić zwierzęciu niepotrzebnego bólu, niepokoju i cierpienia. Ubój z konieczności poza rzeźnią zwierząt kopytnych dotyczy sytuacji, gdy zdrowe zwierzę, np. świnia, owca, koza, krowa czy koń ulegnie wypadkowi, np. złamie kończynę czy kręgosłup, i nie można go przetransportować do rzeźni.

Podejrzenie wystąpienia choroby zakaźnej u zwierząt gospodarskich należy zgłaszać do odpowiednich instytucji (powiatowego lekarza weterynarii lub lekarzy weterynarii prowadzących prywatną praktykę lub wójta/ burmistrza/prezydenta miasta).

Należy pamiętać o zabezpieczeniu instalacji wodociągowych w obiektach inwentarskich w czasie zimy, gdyż może dojść do zamarzania wody.

Należy zadbać o prawidłowe funkcjonowanie wentylacji w oborach, chlewniach kurnikach i stajniach. Zatykając przed mrozem wszelkie otwory utrzymujemy wprawdzie odpowiednią temperaturę, ale powoduje to zwiększenie stężenia amoniaku i innych szkodliwych gazów w obiektach inwentarskich. Może to doprowadzić do chorób zwierząt, skraplania się wody na stropach, ścianach i przegrodach, co pogarsza warunki mikroklimatyczne w obiektach inwentarskich.

Szczególną uwagę w okresie zimowym należy poświęcić rodzącym się prosiętom, cielętom, jagniętom i koźlętom, np. cielętom nowo narodzonym do 6 godzin po urodzeniu należy podać siarę.

Miejsce do leżenia dla cieląt do 2. tygodnia życia i prosiąt musi być czyste i suche oraz wyłożone ściółką (słoma, trociny, maty).

Przy otwartym systemie utrzymania zwierząt gospodarskich należy kontrolować ich przebywanie na powietrzu tak często jak jest to możliwe oraz zapewnić im schronienie przed niekorzystnymi warunkami pogodowymi i drapieżnikami. Szczególnie bydłu mięsnemu powinniśmy zapewnić paszę, osłonę przez zamieciami i wiatrem, np. wiaty, baloty ze słomy, oraz wodę w niezamarzających poidłach.

Należy codziennie dokonywać przeglądu stad zwierząt gospodarskich w celu wychwycenia wszelkich zmian, które mogłyby być sygnałem rozpoczynających się procesów chorobotwórczych.

Zwierzęta podejrzane o chorobę, chore, cierpiące należy otoczyć natychmiastową opieką, izolować zwierzęta chore, jeśli wymaga tego ich stan zdrowia oraz zapewnić im suche, czyste i wygodne miejsca do leżenia.

Zwierzęta gospodarskie powinny mieć dostęp do wody pitnej. Należy sprawdzać stan magazynowanych pasz, szczególnie zbóż.

Aby nie narazić się na obniżenie dopłat bezpośrednich należy prowadzić dokumentację dotyczącą wymogów wzajemnej zgodności, która dotyczy rejestracji i identyfikacji zwierząt, ochrony środowiska, zdrowotności roślin, zdrowia ludzi i zwierząt oraz dobrostanu zwierząt.

Fot. pixabay.com

eprasa.pl 683afaba1e

Pszczelarskie dylematy

Idealnego ula jeszcze nie wynaleziono. Powinien on być jednak możliwie najprostszy, zapewniać korzyści ekonomiczne i nie przeszkadzać pszczołom w ich normalnym życiu.

DAREK KARWAN

Według niektórych naukowców, i nie tylko, agonia ludzkości już się rozpoczęła – zmiany, które zaszły i zachodzą w środowisku naturalnym są nieodwracalne i należy się spodziewać ich dalszego pogłębiania. Nie pomogą tutaj żadne szczyty klimatyczne, na których tak naprawdę nie zapadają żadne wiążące decyzje, a służą jedynie poprawie wizerunku polityków. Pomijam ogromne nakłady finansowe wydawane na zorganizowanie i przeprowadzenie takich szczytów, ale nie sposób nie dostrzec jak wielkie obciążenie, tzw. śladem węglowym, jest użycie samych pojazdów do ochrony i przemieszczania się prezydentów poszczególnych państw. Dlatego proponuję rozpocząć „dialog z Matką Naturą" od nas samych. Nawet w wielkoobszarowych gospodarstwach można znaleźć odrobinę przestrzeni, aby nieco bliżej przyjrzeć się naturze, a przy tym zdywersyfikować nasze dochody. Ponieważ obok produkcji roślinnej w wielu gospodarstwach można by zająć się pszczelarstwem. Oczywiście poświęcając swój wolny czas, można uzyskać cenne produkty pszczele, których działanie na organizm ludzki jest wręcz zbawienne.

Początki bywają najtrudniejsze

Od czego należy zacząć przygodę z pszczołami, abyśmy nie ponieśli fiaska w naszych staraniach? Przede wszystkim nie starajmy się eksperymentować na żywym organizmie. Zanim kupimy rodziny pszczele należy zapoznać się z literaturą fachową, której jest całkiem sporo. Przygotowanie teoretyczne jest niezwykle ważne, ponieważ należy pamiętać, iż pszczoła miodna (*Apis mellifera*) jest zwierzęciem tylko częściowo udomowionym i rządzi się własnymi prawami! Obok wiedzy teoretycznej należałoby zdobyć nieco praktyki na ten przykład u sąsiada praktyka, który zajmuje się pszczelarstwem kilka lat.

Jeśli nie znamy nikogo takiego, to w zachodniej części naszego kraju pojawiła się taka możliwość. W Zachodniopomorskim Ośrodku Doradztwa Rolniczego w Barzkowicach została założona pasieka doświadczalna, w której można podpatrzeć najnowsze rozwiązania stosowane w pszczelarstwie oraz zdobyć nieco praktyki oraz teorii związanej z szeroko pojętą hodowlą pszczół. W pasiece celowo zastosowano różne konstrukcje uli, aby odwiedzający ją pszczelarze i entuzjaści pszczół mogli przekonać się jakie rozwiązania są stosowane obecnie w różnych pasiekach w naszym kraju i na świecie.

Ponieważ fundamentalnym pytaniem, przed którym stają młodzi adepci sztuki pszczelarskiej jest odpowiedź na pytanie: „Jaki typ ula zastosować w naszej pasiece" nasz wybór jest niezwykle ważny. Typ ula będzie determinował charakter naszego gospodarstwa pasiecznego i to bez względu na liczbę pni. Przy wyborze typu ula musimy kierować się paroma zasadami, takimi jak: zasobność pożytkowa okolicy, charakter pożytków (ciągłe lub przerywane; obfite lub słabe; wczesne lub późne, itd.), podgatunku (linii) hodowanych pszczół,

Pasieka w Barzkowicach, fot. T. Burakowski

eprasa.pl 683afaba1e

TYPY ULI WYSTĘPUJĄCE W POLSCE:
- Warszawski zwykły i poszerzany
- Dadant
- Wielkopolski
- Ostrowskiej
- Apipol
- Langstrotha
- pozostałe

pomieszczeń technicznych do obsługi pasieki oraz, a może przede wszystkim wiedzy pszczelarza. Na samym początku wiedza nasza będzie znikoma, dlatego można pokusić się o konstrukcje, które „wybaczają" popełnione błędy – takimi ulami są konstrukcje o rozbudowie poziomej – tzw. leżaki. Konstrukcje o rozbudowie pionowej, czyli ule wielokorpusowe, wymagają od pszczelarza większej wiedzy praktycznej, aby rodziny pszczele rozwijały się prawidłowo oraz było możliwe pozyskanie miodu, wosku lub pyłu kwiatowego.

Typy uli w Polsce

W naszym kraju istnieje parę typów uli: Warszawski zwykły i poszerzany, Dadant, Wielkopolski, Ostrowskiej, Apipol, Langstrotha i pozostałe konstrukcje. Różnią się między sobą wielkością ramek, a co za tym idzie powierzchnią plastrów. Ta z kolei zależność wpływa na rodzaj wykonywanych czynności w danym typie ula. Trzeba bowiem pamiętać, iż dla normalnego rozwoju rodziny pszczelej (bez ograniczania matki w czerwieniu) wystarczy ok. 10 plastrów wielkopolskich. Jednak czy będziemy ograniczać czerwienie czy wręcz przeciwnie – zależy od naszych pożytków. Ponieważ duża ilość pszczół w rodzinie nie zawsze gwarantuje nam uzyskanie wysokiej produkcyjności [Woyke 1984]. Dlatego przy wyborze typu ula ogólnie powinniśmy się kierować zasadą czy chcemy wykorzystywać ramki szeroko-niskie, czy raczej ramki wąsko-wysokie? Na terenach naszego kraju, gdzie zimy są surowe i bardzo długie – dobrze zimują pszczoły na ramkach drugiego typu. Tam, gdzie zimy są łagodniejsze – pierwszy typ ramek jest lepszym wyborem. Choć jest to zasada bardzo ogólna, ponieważ kondycja rodzin pszczelich zależy od wielu czynników, a typ ramki nie jest najważniejszy przy zimowaniu. Można także posiadać stosunkowo małe ramki, ale stworzyć z nich plastry o dużej powierzchni – zimując na dwóch lub trzech korpusach.

Uzbrojeni w wiedzę na podstawie odpowiedzi na powyższe pytania możemy wybrać typ ula dla naszej gospodarki pasiecznej. Pamiętajmy jednak, że idealnego ula jeszcze nie wynaleziono. Czytałem różne opinie na temat typów uli i prawie każdy autor takich artykułów zachwalał typ ula, w którym aktualnie gospodaruje lub typ ula przez siebie wymyślony, malowany na specjalne kolory lub też, w ich przekonaniu, każda ściana ula powinna być pomalowana w inny deseń. Nie jest to prawdą – pamiętajmy, że pszczoły radzą sobie bez człowieka od bardzo dawna i żadna, nawet najwymyślniejsza konstrukcja tego nie zmieni. Dlatego uważam, że ul powinien być możliwie najprostszy, zapewniający korzyści ekonomiczne i nie przeszkadzać pszczołom w ich normalnym życiu. Każdy pszczelarz powinien samodzielnie podjąć decyzję o wyborze swojego przyszłego warsztatu pracy.

Ul warszawski zwykły

Ul warszawski zwykły jest najbardziej rozpowszechnionym typem ula w naszym kraju. Świetnie sprawdza się ta konstrukcja w pasiekach stacjonarnych, gdzie pożytki są słabe i przerywane. Jest to ul, który nie wymaga od pszczelarza dużej wiedzy fachowej z dziedziny biologii i hodowli pszczół. Zastosowana ramka wąsko-wysoka pozwala na zimowanie rodzin słabszych, które normalnie powinniśmy połączyć przed zazimowaniem. Zabudowa ciepła zastosowana w tej konstrukcji pozwala także pszczołom na szybki rozwój wiosenny, bez dodatkowych nakładów pracy. Pisząc o tym typie ula warto jednak zwrócić uwagę na rozmiar i ilość plastrów w gnieździe. Ul warszawski zwykły posiada ramki o wymiarach 240 mm x 435 mm. Zazwyczaj konstrukcja ta nie posiada nadstawki, choć nie jest to regułą. Powierzchnia użytkowa jednego plastra wynosi 10,44 dm². Jak łatwo policzyć, wszystkie plastry w tej konstrukcji dają nam powierzchnię 207 dm² przy założeniu, że ul ten standardowo zawiera 22 plastry [Janiszewski 1972; Ostrowska 1998]. Taka pojemność jest za mała na pożytki obfite i ciągłe, dlatego ten typ ula rozpowszechnił się przede wszystkim na terenach, gdzie baza pożytkowa jest słaba.

Ul warszawski poszerzony

Ul warszawski poszerzony jest to również ul z ramką wąsko-wysoką, zwany także odwróconym Dadantem, i jest typowym leżakiem z nadstawką, szerszy od swojego poprzednika o 6 cm. Wymiary ramek przedstawiają się następująco: gniazdowa 300 mm x 435 mm. Ramka nadstawowa to 360 mm x 130 mm, czyli są to wymiary ramek wielkopolskich w półnadstawce. Zazwyczaj ul ten mieści po 14 plastrów w gnieździe i nadstawce. Powierzchnia plastra gniazdowego wynosi 11,5 dm², a plastra w nadstawce 3,7 dm². Przy takiej ilości plastrów ich powierzchnia użytkowa wynosi 213 dm², co stanowi już wystarczającą powierzchnię użytkową dla samego rozwoju pszczół oraz jako magazyn na miód [Janiszewski 1072; Ostrowska 1998]. Konstrukcja ta posiada wiele zalet, jak wspomniałem na wstępie, ale nie jest pozbawiona wad. Dennica jest przymocowana na stałe do ula, co utrudnia nam jej czyszczenie i kontrolowanie naturalnego osypu *varroa destructor.* Cały ul, jeśli jest wykonany z drewna – jest

eprasa.pl 683afaba1e

ciężki, zazwyczaj daszek jest przymocowany na zawiasach do korpusu, co utrudnia przewożenie tego typu uli. Dlatego raczej jest stosowany w pasiekach przydomowych, stacjonarnych.

Ule warszawskie zwykłe i poszerzane obecnie występują na obszarze całej Polski, ale największe ich skupiska można spotkać w województwach: warmińsko-mazurskim, podlaskim, mazowieckim, łódzkim, świętokrzyskim, lubelskim, małopolskim i podkarpackim oraz opolskim i śląskim.

Dadant

Dadant – tak jak poprzednia konstrukcja jest to typowy leżak z nadstawką, czyli ul kombinowany, mieszczący przeważnie po 14 plastrów w dolnej części ula i tyleż samo w półnadstawce. Posiada dwa wylotki w układzie zabudowy ciepłej. Jego konstrukcja jest zbliżona do sześcianu i biorąc jego gabaryty pod uwagę raczej nie nadaje się do pasiek wędrownych w wersji drewnianej. Chyba, że zostanie wykonany z bardzo lekkich materiałów (styropian) – wówczas uzyskujemy „fabrykę miodu", która dodatkowo staje się mobilna. Ponieważ wymiary ramki gniazdowej wynoszą 435 mm x 300 mm, a ramki nadstawowej 435 mm x 145 mm daje nam to 212 dm² (powierzchnia plastra gniazdowego wynosi 11,3 dm², a plastra nadstawkowego 4,9 dm²) [Janiszewski 1072; Ostrowska 1998]. Powierzchnia użytkowa jest podobna jak w ulu warszawskim poszerzonym, jednak w Dadancie możemy zastosować dodatkowe nadstawki, które zwiększą nam pojemność tej konstrukcji. Powierzchnia użytkowa zapewnia pszczołom właściwy rozwój oraz pozwala zgromadzić duże zapasy miodu. Warto zauważyć, że jest to ramka szeroko-niska i pszczoły na tak dużej ramce zimują dobrze, ale musimy zimować rodziny silne. Rozwój wiosenny także nie nastręcza większych kłopotów.

Jest to jeden z największych uli w Polsce w związku z tym wielkość toczka musi być również dobrana do gabarytów tej konstrukcji. Wadą w tym ulu jest przymocowana dennica do korpusu w ulach wykonanych z drewna. Poza tym ramka jest bardzo duża i jeśli jest pełna miodu staje się bardzo uciążliwa w obiegu (wyciągnięcie z ula, odsklepienie, odwirowanie). Ul ten również został rozpowszechniony na obszarze całego naszego kraju. Najwięcej pasiek wyposażonych w ten typ uli można spotkać w województwach: kujawsko-pomorskim, pomorskim, lubuskim, zachodniopomorskim oraz dolnośląskim.

Ul wielkopolski

Ul wielkopolski (stojak) – bardzo rozpowszechniony na terenie całej Polski. Jest to jednak ul bardzo wymagający, który nie wybacza błędów hodowlanych. Konstrukcja ta przeznaczona jest dla doświadczonych pszczelarzy, którzy dysponują wiedzą z zakresu biologii pszczół, jak i też gospodarki pasiecznej. Bardzo dobrze sprawdza się w pasiekach stacjonarnych, jak i też wędrownych. Niektórzy pszczelarze nazywają go uniwersalnym, ponieważ w ulu tym możemy praktycznie bez ograniczeń zwiększać i zmniejszać powierzchnię użytkową. Typowy ul wielkopolski mieści po dziesięć ramek w rodni i tyleż samo w pełnym wymiarowo korpusie. Ramki są szeroko-niskie o wymiarach 360 mm x 260 mm. Jeśli stosujemy półnadstawki to plastry są o połowę skrócone do rozmiarów 360 mm x 130 mm. Powierzchnia użytkowa takiego ula w układzie dwa pełne korpusy wynosi 164 dm², przy czym tę powierzchnię możemy dowolnie powiększać dodając dodatkową półnadstawkę lub zamiast niej korpus pełnowymiarowy. Pojemność jednego plastra gniazdowego wynosi 8,2 dm², a plastra w półnadstawce 3,7 dm² [Janiszewski 1072; Ostrowska 1998]. Układ ramek może być dowolny w zależności od preferencji pszczelarza – w układzie zabudowy ciepłej lub zimnej. Konstrukcja ta jest całkowicie rozbieralna, łącznie z dennicą. Ułatwia to zachowanie czystości w ulu oraz umożliwia zastosowanie wielu rozwiązań technicznych, tj. wysoką lub niską dennicę, dennicę osiatkowaną, możemy zastosować specjalne wkładki dennicowe do kontroli osypu naturalnego *varroa destructor* i wreszcie możemy zastosować dennicowe poławiacze pyłku. W ulu tym zazwyczaj zimujemy pszczoły na jednym korpusie stawiając go na półnadstawce (lub pełnej nadstawce) w celu stworzenia tzw. poduszki powietrznej, aby stworzyć dogodniejsze warunki do przezimowania rodzin. Ul ten jest najczęściej wykorzystywany przez pszczelarzy w województwach: zachodniopomorskim, lubuskim, dolnośląskim, pomorskim i kujawsko-pomorskim oraz wielkopolskim i łódzkim.

Ul Ostrowskiej

Ul Ostrowskiej – jest to ul wymyślony przez wielką polską pszczelarkę, panią prof. Wandę Ostrowską i jest to konstrukcja pozwalająca na zbiory miodu w rejonach słabych pożytkowo przy kapryśnej aurze, nadająca się dla pasiek wędrownych. Został on skonstruowany przede wszystkim z myślą o rejonach Polski północno-wschodniej. Ul ten jest bardzo podobny w swojej budowie do ula wielkopolskiego stojaka z tą różnicą, że ramki są skrócone o 30 mm, czyli 360 mm x 230 mm. Powierzchnia użyt-

eprasa.pl 683afaba1e

kowa jednego korpusu z 10 plastrami wynosi 74 dm² (pojemność użytkowa plastra 7,4 dm²). Przy takim skróceniu ramek możemy operować całymi korpusami, bez większej obawy o niepotrzebne wychłodzenie gniazd.

Zazwyczaj ul ten występuje jako stojak na trzech korpusach i wówczas jego pojemność użytkowa wynosi 222 dm². W pełni sezonu letniego może on posiadać nawet 6 korpusów. Ramka szeroko-niska sprawdza się podczas słabych i przerywanych pożytków, jak i też przy ciągłych i obfitych. Zimowla przebiega w zasadzie na dwóch korpusach po 7 plastrów w każdym [Ostrowska 1998]. Minusem tego rozwiązania jest potrzeba zastosowania dodatkowych mat i ociepleń podczas zimowli. Musimy także brać pod uwagę nieprzewidywalną aurę zimową i bardzo wczesną wiosną lub wręcz pod koniec zimy kontrolować zapasy pokarmu i w razie potrzeby poddać pszczołom ciasto. Jest to całkowicie rozbieralna konstrukcja i możemy zastosować w niej te same rozwiązania jak w ulu wielkopolskim. Najwięcej pasiek z tym typem ula możemy spotkać w województwach: pomorskim, warmińsko-mazurskim, podlaskim, łódzkim, zachodniopomorskim i podkarpackim.

Ul typu Apipol

Ul typu Apipol – ta konstrukcja powstała z myślą operowania całymi korpusami tak jak w ulu Langstroth'a i to właśnie ten ul był protoplastą tego rozwiązania. W systemie Apipol zastosowano ramkę Langstroth'a obniżoną o połowę i ustandaryzowaną do wymiarów 115 mm. Wymiary ramki w tym ulu to 435 mm x 115 mm i jest to ramka szeroko-niska. Pojemność użytkowa jednego korpusu z 10 plastrami wynosi 48,5 dm², czyli jak łatwo policzyć jeden plaster posiada 4,85 dm² powierzchni użytkowej. Zazwyczaj na rodnię przeznacza się trzy lub cztery korpusy w zależności od siły rodziny. Ponieważ pojemność całego korpusu jest stosunkowo nieduża, operuje się tutaj całymi korpusami, bez obawy pogorszenia warunków bytowania pszczół. Pszczoły bardzo szybko zagospodarowują tak małe plastry, dlatego należy bardzo często kontrolować rodziny pod względem wolnego miejsca. Konstrukcja ta pozwala na uzyskanie miodu z każdego praktycznie pożytku. Dodatkowo przy wirowaniu miodu można zmechanizować cały ten proces. Odbierając całe korpusy usuwamy pszczoły poprzez wydmuchanie ich z uliczek na zewnątrz. Następnie całe korpusy ustawione w piramidy transportowane są do pracowni. W miejsce zabranych korpusów wstawiamy korpusy z pustymi plastrami. W pełni sezonu letniego konstrukcja ta może liczyć nawet osiem korpusów. Zimujące pszczoły w tym typie ula muszą być przygotowane bardzo dobrze i posiadać wystarczające zapasy pokarmu. Zimujemy zazwyczaj na trzech korpusach przy zabudowie ciepłej. Bardzo dobrze sprawdza się w tej konstrukcji dennica wysoka.

Ul ten wykorzystywany jest raczej w pasiekach wędrownych przez doświadczonych pszczelarzy. Występuje w województwach: pomorskim, warmińsko-mazurskim, podlaskim, łódzkim, zachodniopomorskim i podkarpackim oraz wielkopolskim.

Ul Langstrotha

Kolejnym przedstawicielem ula korpusowego jest ul Langstrotha o ramce szeroko-niskiej i wymiarach 448 mm x 232 mm, co daje nam 93 dm² powierzchni użytkowej w każdym korpusie gniazdowym. W zależności od preferencji pszczelarza można stosować korpusy gniazdowe lub nadstawowe. Powierzchnia plastrów nadstawowych w korpusie liczącym 10 plastrów wynosi 5,5 dm². Konstrukcja ta w swojej pierwotnej wersji liczy po 10 plastrów w korpusach [Ostrowska 1998]. Ul ten został skonstruowany w zasadzie na zamówienie pszczelarzy amerykańskich i kanadyjskich. Chodziło o stworzenie takiego ula, aby można było operować całymi korpusami, a przy tym zmechanizować odbieranie miodu oraz aby nie trzeba było tak często kontrolować wolnego miejsca w ulu. W Europie znormalizowano wymiary ramki do 435 mm x 230 mm i konstrukcja ta występuje w zasadzie jako ul z dwoma gniazdowymi korpusami oraz od dwóch do czterech półnadstawek. Chociaż coraz częściej można spotkać tę konstrukcję o niezmienionych (nieznormalizowanych) wymiarach. Jest on całkowicie rozbieralny podobnie jak poprzednie konstrukcje w układzie stojaka.

Ul ten jednak na terenie Polski nie cieszy się dużym zainteresowaniem. Powodem takiego stanu rzeczy jest to, że nasz kapryśny klimat nie pozwala w zasadzie na operowanie korpusami z tak dużą ramką. Za to świetnie sprawdza się w klimacie ciepłym, gdzie rodziny pszczele szybko dochodzą do siły i chętnie zagospodarowują kolejne korpusy. Rodziny zimuje się w tym ulu na dwóch korpusach po ok. 7-8 plastrów. Rzadko są to dwa pełne korpusy, chyba że rodzina jest bardzo silna. Podobnie jak w poprzednich ulach korpusowych należy zwracać baczną uwagę pod koniec zimy na stan zapasów w ulu. Dodatkowym bodźcem do takiego zachowania jest to, że w zasadzie ul ten występuje w wersji jednościennej bez ocieplenia, a to powoduje większe zużycie pokarmu przez okres zimy. Dlatego musimy zwiększyć dawkę zapasu zimowego na rodzinę, aby rodziny nie osypały się z głodu wczesną wiosną. Dodatkowo pszczelarze używają specjalnych mat docieplających, aby zmniejszyć straty ciepła w okresie zimowym. Dobrym rozwiązaniem konstrukcyjnym jest wykonanie tego ula ze styropianu, wówczas nie musimy dodatkowo docieplać rodzin. Można tę konstrukcję spotkać w województwach: zachodniopomorskim, dolnośląskim, pomorskim i kujawsko – pomorskim oraz wielkopolskim.

eprasa.pl 683afaba1e

Pozostałe konstrukcje

Oprócz wymienionych uli istnieje jeszcze bardzo wiele konstrukcji pochodnych, które różnią się od swoich protoplastów przede wszystkim ilością ramek. Poza tym, należy stwierdzić, iż wszystkie typy uli objęto standaryzacją i możemy je nabyć w wersjach 10- lub 12-ramkowych. Co stanowi bardzo dobre rozwiązanie, ponieważ zalety np. Dadanta można wykorzystać w pełni w pasiekach wędrownych, bez obawy o mobilność całej konstrukcji. Poza tym ule te są całkowicie rozbieralne i możemy stosować różne dennice w zależności od profilu gospodarki pasiecznej, a także ustawiać gniazdo w zabudowie ciepłej lub zimnej w systemie 10-ramkowym.

Jednak takiego ula rozbieralnego dziesięcioramkowego nie możemy nazywać Dadantem. Jest to konstrukcja na ramce Dadanta, a to wielka różnica. Dodatkowo należy zwrócić uwagę, że na bazie wymienionych powyżej uli wielu pszczelarzy stara się stworzyć konstrukcje bardziej wydajne pod względem pozyskiwanego miodu. Dla przykładu można tutaj przytoczyć ul o ramce wielkopolskiej, ale obniżonej do 180 mm. Konstrukcja ta łączy w sobie wiele cech różnych rozwiązań. W ulu tym operujemy całymi korpusami, przy czym w porównaniu z ramką Ostrowskiej jest lepiej i szybciej zagospodarowywana przez pszczoły bez strat energii i ciepła. Dodatkowo zostało wyeliminowane ciągłe kontrolowanie miejsca w ulu – tak jak ma to miejsce w konstrukcji Apipol. Poza tym ramki o wymiarze 360 mm x 180 mm są bardzo „poręczne" i nie nastręczają kłopotów przy ich obrocie w pasiece podczas całego sezonu. Najistotniejszą cechą takiego rozwiązania jest to, iż bardzo dobrze możemy wykorzystać wszystkie pożytki od tych śladowych do obfitych ciągłych, a uzyskany miód jest zazwyczaj bardzo czysty odmianowo. Konstrukcja ta jest raczej przeznaczona dla doświadczonych pszczelarzy, którzy prowadzą wędrowną hodowlę pszczół.

Oprócz takich konstrukcji istnieją jeszcze np. leżaki wielkopolskie na 20 lub 24 ramki z półnadstawką lub bez niej. Ule te są bardzo proste w obsłudze i dobrze nadają się dla początkujących adeptów sztuki pszczelarskiej. Rodnię od miodni oddzielamy pionową kratą metalową i w ten sposób regulujemy wielkość gniazda. Wydajność miodowa z takiej konstrukcji jest raczej średnia, ale nawet duże błędy hodowlane same pszczoły potrafią „nadrobić" niejako za pszczelarza.

Możemy również spotkać się z ulem warszawskim poszerzonym, ale liczącym 20 i więcej ramek bez półnadstawki. Podobnie jak poprzednia konstrukcja jest ona bardzo prosta w obsłudze i stosowana z powodzeniem w pasiekach stacjonarnych. Takich konstrukcji pośrednich jest w naszym kraju bardzo dużo i ciężko jest odnieść się do nich wszystkich, dlatego ograniczyłem się do uli typowych i najbardziej rozpowszechnionych.

Podsumowanie

Przedstawiony powyżej tekst jest wprowadzeniem do cyklu artykułów o tematyce pszczelarskiej, a ściśle mówiąc próbą odpowiedzi na pytanie – jaki typ ula wybrać do naszej pasieki i z jakiego materiału owe konstrukcje winny być wykonane? W świetle tak ogromnego zanieczyszczenia wód, gleby i powietrza pszczelarze zostali zmuszeni do poszukiwania rozwiązań jak najmniej obciążających środowisko naturalne. Dlatego przy wyborze materiałów do budowy uli powinniśmy pogodzić dobro pszczół, ochronę naszej planety oraz organizację pracy w pasiece. Pasieka doświadczalna w ZODR Barzkowice jest pasieką edukacyjną, w której można sprawdzić istniejące rozwiązania techniczne i najnowsze trendy w pszczelarstwie. Jest to również pasieka, która ze wszech miar stara się pogodzić nowoczesność z dobrą praktyką pszczelarską oraz ochroną środowiska.

Darek Karwan, kaczor33@op.pl

Literatura:
Janiszewski M., (1972). Ule, sprzęt i budowle pasieczne. PWRiL, Warszawa; Ostrowska W., (1998). Gospodarka pasieczna. Wydawnictwo SB, Nowy Sącz; Woyke J., (1984). Correlations and interactions between population, length of worker life and honey production by honey bees in a temperate region. J. Apic. Res. 23(3), 148-156

eprasa.pl 683afaba1e

Rośliny z paszportami

Obowiązek dołączania paszportu do materiału roślinnego wynika z konieczności zapewnienia identyfikacji każdej nabywanej i zbywanej jednostki handlowej, w celu przeciwdziałania rozprzestrzenianiu się i zadomawiania się na nowych obszarach agrofagów.

Jednolite dla wszystkich Państw Unii Europejskiej przepisy dotyczące obrotu materiałami roślinnymi w granicach UE, których podstawą jest Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 2016/2031, obowiązują od grudnia 2019 r. Regulacje te mają istotne znaczenie dla wszystkich podmiotów prowadzących działalność związaną z produkcją, obrotem oraz przemieszczaniem materiału roślinnego.

Przepisy dotyczą w szczególności przemieszczania w ramach UE roślin do sadzenia pomiędzy podmiotami profesjonalnymi. Każda jednostka handlowa roślin do sadzenia może być przemieszczana pomiędzy takimi podmiotami tylko z paszportem roślin. Załącznik XIII do Rozporządzenia Wykonawczego Komisji 2019/2072 określa jakie inne materiały roślinne lub przedmioty muszą być zaopatrywane w paszport i są to głównie rośliny do sadzenia oraz materiał siewny konkretnych gatunków roślin z podziałem na podstawowe grupy, np. materiał siewny roślin sadowniczych, warzywnych, ozdobnych, zbóż.

„Rośliny do sadzenia" to bardzo szeroki asortyment, przykładowo drzewa i krzewy, sadzonki, byliny, ale również bulwy, bulwocebule, cebule, kłącza, korzenie, stolony, rozłogi itp., a także typowe materiały wyjściowe do produkcji szkółkarskiej, takie jak: podkładki, pąki, okulanty, zrazy czy szczepy.

Obowiązek dołączania paszportu do materiału roślinnego wynika z konieczności zapewnienia identyfikacji każdej nabywanej i zbywanej jednostki handlowej, w celu przeciwdziałania rozprzestrzenianiu się i zadomawiania się na nowych obszarach agrofagów, a co za tym idzie poprawy zdrowotności roślin i zmniejszenia strat finansowych na skutek szkód przez nie spowodowanych.

Przepisy regulują w szczególności działalność podmiotów profesjonalnych. Podmiotem profesjonalnym jest każda osoba prawa publicznego lub prywatnego, zaangażowana profesjonalnie, w co najmniej jedną z wyszczególnionych w przepisach czynności, w odniesieniu do materiałów roślinnych, na przykład: sadzenie, hodowla, produkcja, uprawa, mnożenie, przemieszczanie w UE czy też udostępnianie na rynku, a także ponosząca za ten materiał odpowiedzialność prawną. Jednocześnie podmioty profesjonalne, które dokonują sprzedaży (przemieszczenia) materiałów wymagających paszportów roślin do innych podmiotów profesjonalnych, powinny być wpisane do urzędowego rejestru, w Polsce prowadzonego przez Państwową Inspekcję Ochrony Roślin i Nasiennictwa. Paszporty roślin powinien wydawać upoważniony przez Inspekcję podmiot profesjonalny, tj. producent lub, w określonych sytuacjach handlowiec, a wyjątkowo PIORiN. Także ocena zdrowotności przed zaopatrzeniem materiału roślinnego w paszport roślin jest przede wszystkim zadaniem podmiotu upoważnionego do wydawania paszportów roślin.

Zapewnienie identyfikowalności należy do obowiązków podmiotów profesjonalnych, które w celu spełnienia tego wymogu, prowadzą rejestr nabywanych i zbywanych, do innych podmiotów profesjonalnych, materiałów roślinnych. Dane z rejestru powinny być przechowywane przez okres 3 lat, licząc od dnia dostarczenia lub sprzedaży materiału roślinnego. Informacje zawarte w rejestrze muszą umożliwić zidentyfikowanie od kogo pochodziła każda jednostka handlowa materiału roślinnego lub do kogo została sprzedana z właściwym dla niej paszportem roślin. Ponadto podmioty profesjonalne, którym dostarcza się lub które dostarczają rośliny, powinny dysponować systemami lub procedurami, umożliwiającymi zidentyfikowanie przemieszczeń tych roślin w obrębie swoich nieruchomości i pomiędzy nimi.

Podmioty profesjonalne, które prowadzą sprzedaż roślin w małych ilościach do użytkowników ostatecznych, na ich własne niezarobkowe potrzeby, a sprzedaż ta odbywa się formie transakcji bezpośrednich, na targowisku lub w siedzibie prowadzenia działalności, nie mają obowiązku zaopatrywania roślin w paszporty. Podmioty te prowadzą rejestr z uwzględnieniem podmiotu profesjonalnego, od którego zakupiły daną jednostkę handlową roślin wraz ze stosownymi informacjami odnoszącymi się do paszportu roślin. Taka sama sytuacja dotyczy architektów krajobrazu i różnego rodzaju firm dekoratorskich, deweloperów, instytucji, które zakupione rośliny wykorzystują do swojej profesjonalnej działalności, a rośliny te będą służyły innym lub będą ogólnodostępne dla wszystkich, np. rośliny do obsadzenia terenu zieleni na osiedlu, w parku.

eprasa.pl 683afaba1e

Wyjątek stanowią podmioty prowadzące sprzedaż roślin w formie umów zawieranych na odległość, np. przez internet, telefon, pocztę itp., dla których forma sprzedaży wymusza konieczność zaopatrywania roślin w paszporty. Mogą to być firmy i sklepy, ale również osoby prywatne, które z korzyścią finansową lub nieodpłatnie wymieniają się roślinami. W przypadku takiej sprzedaży, oferujący materiał muszą być zawsze wpisani do urzędowego rejestru podmiotów profesjonalnych (URPP) prowadzonego przez PIORiN, a każda jednostka handlowa musi być zaopatrzona w paszport roślin, nawet jeżeli jest przeznaczona dla użytkownika ostatecznego.

Paszporty roślin powinny być umieszczane na jednostce handlowej danego materiału roślinnego przed ich przemieszczeniem na opakowaniu, wiązce lub pojemniku gdy materiał jest przemieszczany w takiej formie. Przykładowo jednostką handlową może być doniczka, paleta, karton, skrzyniopaleta, wiązka, wózek, worek, torebka. Na obszarze całej Unii obowiązują wzory paszportów roślin, które określa Rozporządzenie 2017/2313. W przypadku kwalifikowanego materiału siewnego paszport roślin ma być włączony, w wyraźnie odrębnej formie, do etykiety urzędowej (nasiennej).

Źródło: piorin.gov.pl

RED.

JAK MUSI WYGLĄDAĆ PASZPORT ROŚLINY?

Paszport należy wykonać w formie etykiety drukowanej na dowolnym materiale, jednak ważne jest, by wyróżniał się wizualnie od pozostałych informacji umieszczonych na produkcie oraz by był wykonany trwale i bez możliwości modyfikacji. Informacje, które powinny znaleźć się na etykiecie:

– wyraz „Paszport roślin" umieszczony w prawym górnym rogu – język angielski i jeden z języków urzędowych UE,
– flaga UE w lewym górnym rogu,
– litera „A." wraz z nazwą gatunku,
– litera „B." wraz z dwuliterowym kodem oznaczającym państwo członkowskie, w którym zarejestrowany jest podmiot wydający paszport,
– litera „C." wraz z numerem identyfikacyjnym towaru
– litera „D." wraz nazwą lub dwuliterowym kodem państwa pochodzenia towaru

Nowy ciągnik od Kuboty

M6001 Utility firmy Kubota to seria ciągników wielozadaniowych zaprojektowana tak, aby w równym stopniu zapewniać wydajność i łatwość obsługi.

Rodzina M6001 Utility, która wyróżnia się zwrotnością i wygodną konstrukcją, jest następcą serii MGX i została zaprojektowana z myślą o dużych gospodarstwach mlecznych i hodowlanych, a także produkcji roślinnej. Wprowadzając tę nową gamę, firma zamierza uzupełnić obecną serię M6002 o kolejne modele o mniejszej masie. W rzeczywistości M6001 Utility jest wielozadaniową maszyną i może być używany zarówno jako ciągnik główny, jak i jako drugi ciągnik do wykonywania lżejszych prac.

Nowy model dostępny w wersjach o mocy od 104 KM do 143 KM z małym lub dużym rozstawem osi, zapewnia stabilność, komfort, zwrotność i wydajność. Gama silników Stage V gwarantuje niezawodne źródło napędu niezależnie od rodzaju zastosowania. Silnik o pojemności 3,8 l jest montowany w wersji z krótszym rozstawem osi, a silnik o pojemności 6,1 l – w wersji dłuższej.

Ergonomicznie rozmieszczone elementy sterowania, wielofunkcyjny podłokietnik, standardowy szyberdach zapewniający doskonałą widoczność, zwiększony do 6100 kg udźwig tylnego podnośnika czynią M6001 Utility wygodnym ciągnikiem. Elektrohydrauliczny rewers w połączeniu z przekładnią 8 powershift zapewnia maksymalną wydajność i komfort obsługi podczas transportu i prac z ładowaczem czołowym.

Ciągnik ten będzie dostępny w pierwszym kwartale 2022 roku. ■

Źródło: Kubota

eprasa.pl 683afaba1e

Gdy padnie zwierzę

Lista podmiotów utylizacyjnych w województwie zachodniopomorskim, które na podstawie umowy z ARiMR świadczą usługi w zakresie zbioru, transportu, i unieszkodliwiania padłych zwierząt gospodarskich

1. Pomoc jest udzielana na dofinansowanie kosztów zbioru, transportu i unieszkodliwiania padłych zwierząt gospodarskich z gatunku bydło, owce, kozy, świnie, konie.

2. Zasady korzystania w 2022 r. z usług utylizacyjnych z dofinansowaniem ARiMR dla producentów rolnych nie ulegają zmianie w stosunku do obowiązujących w 2021 r.

3. W celu skorzystania z pomocy, producent rolny powinien telefonicznie skontaktować się z wybranym podmiotem, który zawarł z ARiMR umowę na odbiór, transport i unieszkodliwianie padłych zwierząt gospodarskich.

4. Kwota, jaką ewentualnie będą musieli dopłacić rolnicy, zależeć będzie od wieku i gatunku padłego zwierzęcia. ARiMR sfinansuje pełne koszty zbioru i transportu padłego bydła, owiec, kóz, koni oraz świń, a także pokryje w 100% koszty unieszkodliwienia bydła, które ukończyło 48. miesiąc życia oraz owiec i kóz, które ukończyły 18. miesiąc życia (zwierzęta z tych grup podlegają badaniom w kierunku TSE). W przypadku unieszkodliwienia padłego bydła poniżej 48. miesiąca życia, a owiec i kóz poniżej 18. miesiąca życia oraz świń i koni niezależnie od ich wieku Agencja może dofinansować do 75% kosztów poniesionych przez producenta rolnego.

5. Pomoc może uzyskać producent rolny prowadzący gospodarstwo rolne w rozumieniu przepisów o podatku rolnym lub prowadzący dział specjalny produkcji rolnej.

6. W przypadku producentów rolnych będących podatnikami VAT, dofinansowanie ARiMR nie obejmuje kwoty podatku VAT.

7. Rolnicy, zanim podejmą decyzję dotyczącą zlecenia wykonanie takich usług, powinni zapoznać się z cenami oferowanymi przez przedsiębiorców działających w województwie zachdniopomorskim (tabela poniżej).

8. Oświadczenie producenta rolnego obowiązujące przy odbiorze padłych zwierząt gospodarskich w roku 2022 jest do pobrania na stronie ARiMR.

Na podstawie informacji ARiMR opracowała SYLWIA LENARD, ZODR w Barzkowicach

Maksymalne ceny jednostkowe usług zbioru, transportu i unieszkodliwiania padłych zwierząt gospodarskich realizowanych przez podmioty utylizacyjne współpracujące z ARiMR, obowiązujące od dnia 1 stycznia 2022 r.

Nazwa Zakładu	Całodobowy nr telefonu/faksu, pod którym są przyjmowane zgłoszenia od producentów rolnych	Za zbiór i transport (zł)			Za unieszkodliwienie (zł)			
		Padłej sztuki z gatunku bydło, owce, kozy lub konie	Padłej sztuki z gatunku świnie w tym:		Sztuki dużej (SD)-bydło i konie w wieku 12 i więcej miesięcy	Sztuki małej (SM) - bydło i konie w wieku poniżej 12 mies. oraz owce i kozy niezależnie od wieku	Sztuki z gatunku świnie, w tym:	
			sztuki o masie ciała do 50 kg	sztuki o masie ciała powyżej 50 kg			sztuki o masie ciała do 50 kg	sztuki o masie ciała powyżej 50 kg
PP-H HETMAN Sp. z o.o.	56 683 25 62	100,00	14,84	89,08	150,00	38,00	5,53	35,82
EKO-STOK Sp. z o.o.	86 270 11 47 86 271 04 91	127,55	14,84	89,08	185,00	55,00	5,50	41,00
SARIA POLSKA Sp. z o.o.	12 387 30 65 12 387 30 64	127,55	14,84	89,08	190,00	54,00	5,50	41,00
STRUGA S.A.	52 351 10 39 52 351 25 24	127,55	14,84	89,08	195,00	58,66	7,00	45,80
ZR-P FARMUTIL HS S.A.	67 342 00 00 67 281 43 02 16 622 70 52 16 622 79 46	127,55	14,84	89,08	195,52	58,66	7,63	45,82

eprasa.pl 683afaba1e

Nowelizacja ustawy o odpadach

23 listopada 2021 roku prezydent podpisał ustawę z dnia 17.11.2021 r. o zmianie ustawy o odpadach oraz niektórych innych ustaw. Ustawa weszła w życie 1 stycznia 2022 r.

JOANNA SKOCZYLAS-GROMEK, ZODR w Barzkowicach

W celu implementacji do polskiego porządku prawnego nowych przepisów Unii Europejskiej, które zobowiązują państwa członkowskie do osiągnięcia do 2035 r. 65% poziomu przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych i mają na celu zmniejszenie ilości wytwarzanych odpadów ogólnie i na mieszkańca, zapewnienie wysokiej jakości recyklingu oraz wykorzystanie poddanych recyklingowi odpadów jako ważnego źródła surowców, nowelizacja wprowadza zmiany w regulacjach krajowych zawartych w:

- ustawie z dnia 14 grudnia 2012 r. *o odpadach* (Dz.U. z 2021 r., poz. 779, 784 i 1648) (dalej ustawa o odpadach),
- ustawie z dnia 13 września 1996 r. *o utrzymaniu czystości i porządku w gminach* (Dz.U. z 2021 r. poz. 888 i 1648),
- ustawie z dnia 24 kwietnia 2009 r. *o bateriach i akumulatorach* (Dz.U. z 2020 r. poz. 1850),
- ustawie z dnia 25 lutego 2011 r. *o substancjach chemicznych i ich mieszaninach* (Dz.U. z 2020 r. poz. 2289),
- ustawie z dnia 13 czerwca 2013 r. *o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi* (Dz.U. z 2020 r. poz. 1114),
- ustawie z dnia 11 września 2015 r. *o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym* (Dz.U. z 2020 r. poz. 1893),
- ustawie z dnia 4 lipca 2019 r. *o zmianie ustawy o odpadach oraz niektórych innych ustaw* (Dz.U. poz. 1403 oraz z 2020 r. poz. 2361),
- ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. *o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw* (Dz.U. poz. 1579 oraz z 2020 r. poz. 568, 695, 875 i 2361).

Wśród najważniejszych zmian wprowadzonych nowelizacją należy wymienić:

- modyfikację lub dodanie nowych definicji m.in.: bioodpadów, odpadów budowlanych i rozbiórkowych, odpadów komunalnych,
- dodanie rozdziału 2a do ustawy o odpadach – Zapobieganie powstawaniu odpadów,
- dodanie warunku dla procedury uznania przedmiotu lub substancji za produkt uboczny,
- zmiany w procedurze wniosków o wydanie zezwolenia na przetwarzanie odpadów,
- dodanie rozdziału 6a do ustawy o odpadach dotyczącego odpadów budowlano-rozbiórkowych.

Z pełnym tekstem nowelizacji można zapoznać się na stronie Dziennika Ustaw. ■

Źródło: pigo.org.pl, ekocykl.org

eprasa.pl 683afaba1e

Pączkowe przysmaki

Tłusty czwartek – święto pączka – przypada w tym roku 24 lutego. Jak głosi przysłowie: Kto w tłusty czwartek nie zje pączków kopy, temu myszy zniszczą pole i będzie miał pustki w stodole.

GRAŻYNA FALANDYSZ, ZODR w Barzkowicach

Karnawał to czas zimowych zabaw, maskarad, pochodów i balów w Polsce zwany „zapustami". Słowo karnawał wywodzi się od włoskiego carnevale („mięso żegnaj"). Jak zawsze data rozpoczęcia karnawału jest stała i zaczyna się 6 stycznia, czyli w święto Trzech Króli. Karnawał trwa do Środy Popielcowej, która jest świętem ruchomym i przypada 46 dni przed Wielkanocą. W 2022 roku Popielec wypada 2 marca.

Karnawał to nie tylko Wenecja. Największa i obecnie najbardziej znana zabawa karnawałowa odbywa się oczywiście w Rio de Janeiro. Inne miejsca, w których karnawał jest obchodzony niezwykle radośnie są Wyspy Kanaryjskie.

Karnawał, jaki znamy, swój początek miał we Włoszech w drugiej połowie X wieku. Pierwsza wzmianka pochodzi z 1094 roku, z dokumentu doży Wenecji, w którym mowa była o wspólnej zabawie, tam też pojawiło się słowo „Carnevale". Od XIV wieku karnawał trwał sześć tygodni, od 26 grudnia do Środy Popielcowej.

W polskiej tradycji w Tłusty Czwartek kupujemy duże ilości pączków i faworków (chrustów). Nawet osoby na diecie tego dnia robią sobie dyspensę i nie potrafią sobie odmówić tych przepysznych słodkości. W polskiej tradycji funkcjonuje nawet przesąd, że ten, kto w Tłusty Czwartek zrezygnuje zupełnie z pączków, temu w ciągu całego roku nie będzie sprzyjało szczęście i dobrobyt.

DOMOWE PĄCZKI Z NADZIENIEM

2,5 szklanki mąki, szklanka ciepłego mleka, 30 g drożdży świeżych, 5 żółtek, 3 łyżki cukru, łyżeczka cukru wanilinowego, 40 g masła, łyżka oleju, łyżka spirytusu, szczypta soli, olej rzepakowy do smażenia, 250 g konfitury z płatków róży lub wiśniowej czy też inny dżem
Lukier: 4 łyżki cukru pudru, 5 łyżeczek gorącej wody

Przed przygotowaniem ciasta mąkę należy przesiać i ogrzać do temperatury 20°C. Wykonujemy zaczyn: drożdże rozkruszamy do miski i rozcieramy z łyżką cukru oraz 3 łyżkami ciepłego mleka. Do płynnych drożdży wsypujemy łyżkę mąki, mieszamy. Miskę przykrywamy ściereczką, zaczyn odstawiamy do wyrośnięcia na około 30 min. Powinien znacznie zwiększyć objętość.
Żółtka ucieramy z pozostałym cukrem, cukrem wanilinowym i szczyptą soli za pomocą miksera, do uzyskania jasnej, gęstej masy (miksujemy około 7 minut). Do roztopionego masła wlewamy olej. Do żółtek utartych z cukrem dodajemy mąkę, pozostałe mleko oraz wyrośnięty zaczyn. Mieszamy wszystko łyżką, a następnie wyrabiamy dłońmi, aż ciasto uzyska jednolitą i gładką konsystencję (około 5 minut). Następnie wlewamy stopniowo masło połączone z olejem, dokładnie wyrabiamy. Na koniec wlewamy spirytus i ponownie wyrabiamy. Cały proces wyrabiania ciasta powinien trwać około 20 minut. Miskę z ciastem przykrywamy ściereczką i odstawiamy w ciepłe miejsce do wyrośnięcia na około 90 minut. Wyrośnięte ciasto wy-

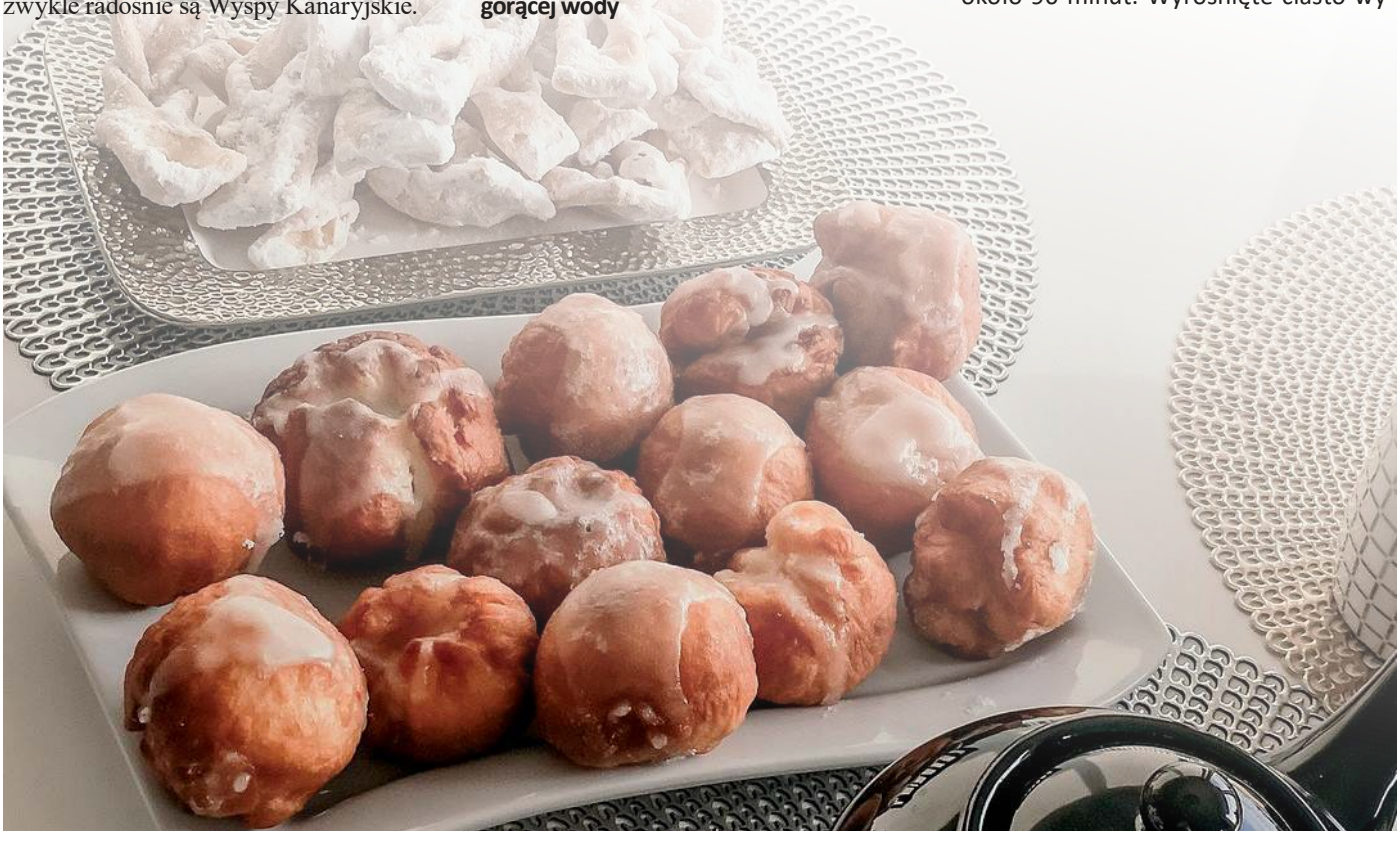

eprasa.pl 683afaba1e

kładamy na stolnicę i wyrabiamy przez kilka minut (jeśli mocno się klei – podsypujemy odrobiną mąki). Po czym odrywamy małe kawałki ciasta (około 50 g), formujemy w dłoni kulki (bez nadzienia). Układamy je na stolnicy. Pączki przykrywamy ściereczką i odkładamy na około 30 minut do ponownego wyrośnięcia.

Olej do smażenia pączków rozgrzewamy w płaskim rondelku. Wielkość rondelka należy dobrać tak, aby pączki mogły swobodnie pływać. Pączki wrzucamy na rozgrzany olej (temperatura około 170-180°C) wierzchnią stroną i smażymy powoli pod przykryciem, aby ciasto równomiernie wyrosło. Usmażone pączki wyjmujemy widelcem lub łyżką cedzakową. Aby ułatwić sobie smażenie można użyć drucianych wkładów. Po usmażeniu wyjmuje się siatkę z usmażonymi pączkami. Natomiast sprawdzamy, np. wykałaczką, czy pączki są już gotowe. Usmażone pączki układamy na talerzu wyłożonym ręcznikiem papierowym, który wchłonie zbędny tłuszcz. Za pomocą rękawa cukierniczego ostudzone pączki napełniamy nadzieniem.

Lukier: cukier wsypujemy do miski i wlewamy po jednej łyżeczce wody, mieszając po każdej dokładnie, aż do uzyskania pożądanej konsystencji. Pączki smarujemy lukrem przy użyciu pędzelka.

Wskazówka:
Pączki do wyrośnięcia potrzebują odpowiednio wysokiej temperatury. W pomieszczeniu powinno być około 25°C, jeśli jest chłodniej – pączki mogą dłużej wyrastać. Ten efekt można zniwelować nagrzewając piekarnik do 30°C i wstawiając tam miskę z zaczynem, a następnie z ciastem.
Dekoracja pączków: pączki tradycyjnie, posypujemy cukrem pudrem z dodatkiem wanilii lub lukruje. Możemy również oblać roztopioną w kąpieli czekoladą i obsypać skórką kandyzowaną np. pomarańczową lub obsypać orzechami.

PĄCZKI Z SERKIEM MASCARPONE

2,5 szklanki mąki pszennej, 25 g świeżych drożdży, 1/4 szklanki cukru, 2 jajka (żółtko), szczypta soli, 3 łyżki roztopionego masła, szklanka ciepłego mleka
nadzienie: 250 g serka mascarpone, pół opakowania serka waniliowego, laska wanilii, cukier puder do posypania

Na początek przygotujemy rozczyn. W tym celu podgrzewamy 1/4 szklanki mleka, wsypujemy pokruszone drożdże, 2 łyżki cukru i łyżkę mąki. Wszystko razem mieszamy łyżką, odstawiamy do wyrośnięcia na około 15 minut. Po tym czasie do większej

miski wsypujemy pozostałą mąkę, cukier, sól, ciepłe mleko, jajko oraz rozczyn. Zagniatamy ciasto, do momentu, gdy zacznie odchodzić od ręki i przestanie się kleić, a następnie odstawiamy je na pół godziny, do wyrośnięcia. Przykrywamy ściereczką, a w tym czasie możemy zacząć przygotowywać nadzienie do pączków.

Laskę wanilii łamiemy i kruszymy w moździerzu na drobny pył. Dodajemy otrzymany proszek do mascarpone, łączymy razem z serkiem waniliowym.

Ciasto po 30 minutach powinno podwoić swoją objętość. Rozwałkowujemy je na płaski placek o grubości około 2 cm, a następnie wycinamy szklanką kółka. Po ponownym wyrośnięciu pączki pieczemy w piekarniku nagrzanym do 200°C przez około 10 minut na złoty kolor, na wyłożonej papierem do pieczenia blasze. Po wyjęciu z piekarnika napełniamy, za pomocą szprycy, nadzieniem każdy pączek, po czym posypujemy z wierzchu cukrem pudrem.

PĄCZKI Z RÓŻANĄ KONFITURĄ

1 kg mąki tortowej, 10 dag świeżych drożdży, 1/2 szklanki cukru, 6 żółtek, 2 szklanki mleka, 100 ml oleju, otarta skórka z wyparzonej cytryny, szczypta soli, konfitura różana
1,5 litra oleju rzepakowego lub smalcu do smażenia pączków

Zaczyn drożdżowy: w kubku rozcieramy drożdże z łyżeczką cukru, 3 łyżkami mąki i kilkoma łyżkami mleka. Po rozmieszaniu zaczyn powinien mieć konsystencję gęstej śmietany. Odstawiamy na kilka minut do wyrośnięcia.

Do miski przesiewamy mąkę. Żółtka ubijamy na puch z cukrem. Dodajemy do mąki. Wlewamy ciepłe mleko, zaczyn drożdżowy, szczyptę soli oraz otartą skórkę z cytryny, wyrabiamy ciasto. Stopniowo wlewamy olej i wyrabiamy ciasto. Przykrywamy ciasto ściereczką, a następnie odstawiamy w ciepłe miejsce do wyrośnięcia. Po wyrośnięciu krótko jeszcze raz wyrabiamy ciasto, czyli odgazowujemy je. Ciasto wykładamy na blat lekko podsypany mąką i rozwałkowujemy na grubość około 1,5 cm. Wykrawamy szklanką, a następnie w jednej dłoni rozpłaszczamy ciasto, potem kładziemy na środek nadzienie i sklejamy brzegi, nadając pączkom kulisty kształt. Pączki po uformowaniu układamy w odległości około 5 cm na stolnicy obsypanej mąką i przykrywamy ściereczką. Pozostawiamy do powtórnego wyrośnięcia na około 20 minut, następnie przystępujemy do smażenia. Smażymy na złoty kolor. Po ostygnięciu smarujemy lukrem.

PĄCZKI Z POWIDŁAMI ŚLIWKOWYMI

1 kg mąki pszennej, 50 g świeżych drożdży, 150 g cukru, 6 żółtek, 500 ml mleka, 100 g roztopionego masła, kilka kropel olejku waniliowego, łyżka octu, pół łyżeczki soli, olej do smażenia, powidła śliwkowe, skórka z pomarańczy, cukier puder/lukier

Mąkę przesiewamy, mieszamy z rozczynem drożdży. Dodajemy pozostałe składniki, wyrabiamy, pod koniec dodajemy rozpuszczony tłuszcz. Wyrabiamy jeszcze kilka minut aż ciasto będzie gładkie i elastyczne. Z wyrobionego ciasta formujemy kulę, wkładamy do oprószonej mąką miski, przykrywamy i odstawiamy w ciepłe miejsce do podwojenia objętości. Po tym czasie wyrośnięte ciasto wyjmujemy na oprószony mąką blat, krótko wyrabiamy. Formujemy pączki odrywając kawałki ciasta, nadziewamy powidłami. Pączki przykrywamy i pozostawiamy w cieple do podwojenia objętości. Następnie smażymy w głębokim tłuszczu, w temperaturze około 175°C, z obu stron, na złoty kolor. Wyjmujemy na papierowy ręcznik, posypujemy cukrem pudrem lub smarujemy lukrem, dekorujemy skórką z pomarańczy. ■

Fot. pixabay.com

eprasa.pl 683afaba1e

Jak odkryto kawę...?

Kawa znana jest od wieków. Piją ją ludzie na całym świecie, w domu, w pracy, w kawiarni, na spotkaniach towarzyskich... Kawa to ogrom możliwości. Jej niezwykły smak i aromat rano budzi do życia i pomaga rozpocząć nowy dzień, a po południu dostarcza dodatkowej porcji energii.

KAROLINA KIEWLICZ, ZODR w Barzkowicach

Istnieje wiele legend o odkryciu kawy. Najstarszą i najbardziej popularną jest etiopska opowieść o pasterzu i jego kozach. Według niej pewnego dnia pasterz Kaldi dostrzegł swoje kozy zjadające drobne owoce z nieznanego drzewa. Były później wyjątkowo energiczne. Postanowił sam spróbować niepozornych owoców. Po ich zjedzeniu poczuł się ożywiony i pełen energii. Zaintrygowany zerwał garść owoców i udał się po poradę do pobliskiego klasztoru. Na miejscu pewien mnich zalał ziarna wrzątkiem i tak została zaparzona pierwsza kawa…

Pas kawowy

Obszar świata obejmujący tereny, na których uprawia się kawowce to tzw. pas kawowy. Rozciąga się pomiędzy zwrotnikiem Raka a zwrotnikiem Koziorożca. Obejmuje regiony, które mają optymalne warunki do uprawy kawowców. Poszczególne kraje i regiony mają swój unikalny „terroir", który określa warunki środowiskowe (gleba, średnia temperatura, roczne opady, ilość światła, wysokość upraw, itp.) determinujące poszczególne cechy kawy i mające bezpośredni wpływ na jej smak. Za światowych potentatów w produkcji kawy uważa się Brazylię, Wietnam, Kolumbię i Indonezję.

eprasa.pl 683afaba1e

Drzewo kawowe

Kawowce to wiecznie zielone drzewa, które w naturalnych warunkach osiągają kilkanaście metrów wysokości, natomiast na plantacjach mają postać krzewów nie wyższych niż 2-3 metry. Kwiaty kawowca są białe i wydają przyjemny, jaśminowy zapach. Po zapyleniu usychają i odpadają, a w ich miejscu pojawiają się owoce. Dojrzałym owocem jest cienmoczerwona jagoda, która przypomina zarówno wielkością, jak i kształtem owoc wiśni. W miąższu dojrzałego owocu znajdują się dwa półokrągłe ziarna z charakterystyczną bruzdą.

Pierwsze plony kawowiec zaczyna wydawać po 2-3 latach. Kawowe żniwa odbywają się kilka razy w ciągu roku, ponieważ kawowce zakwitają po każdej porze deszczowej. W zależności od gatunku owoce dojrzewają ok. 9 miesięcy.

Gatunki kawy

Każdy gatunek kawy ma inne cechy charakterystyczne. Wybór odpowiedniego gatunku jest niezwykle ważny, aby w pełni delektować się aromatem przygotowanego napoju. Warto poznać poszczególne gatunki, aby wybrać smak, który spełni nasze oczekiwania i trafi w gust nawet najbardziej wymagających kawoszy. Istnieją trzy podstawowe gatunki kawy ziarnistej: Arabika, Robusta i Liberika.

ARABIKA

Jest to najstarszy i najpopularniejszy gatunek kawy. Uważana jest za kawę o najwyższej jakości. Pochodzi z Etiopii, jednak jej uprawa szybko rozprzestrzeniła się w innych regionach świata. Ocenia się, że ponad 70% produkcji kawy na świecie należy właśnie do arabiki. Światowym liderem w jej produkcji jest Brazylia. Jej uprawy znajdują się na stosunkowo dużych wysokościach, m.in. na zboczach gór i wulkanów. Przez specyficzne wymagania klimatyczne i niską odporność na choroby jest trudna w uprawie, co przekłada się na jej wysoką cenę.

Arabika jest kawą o łagodnym, delikatnym smaku i wspaniałym aromacie. Jest lekko kwaskowa. W zależności od regionu pochodzenia oraz stopnia palenia może mieć czekoladową, waniliową, a nawet cytrusową nutę. Cechuje ją niewielka zawartość kofeiny. Jej charakterystyczną cechą są duże, nieco płaskie i lekko podłużne ziarna z falistą bruzdą przypominającą literę „S".

Najbardziej popularne odmiany arabiki to: Typica, Bourbon. Natomiast za najbardziej ekskluzywną uchodzi Jamaica Blue Mountain.

eprasa.pl 683afaba1e

ROBUSTA

Gatunek odkryty dopiero w XIX wieku. Czołowym producentem jest Wietnam. Kawowce robusty są łatwiejsze w uprawie – można je uprawiać na niższych, łatwiej dostępnych wysokościach. Są bardziej odporne na choroby i nie są zbyt wrażliwe na warunki pogodowe. Mimo tego jej produkcja jest ograniczona i stanowi jedynie ok. 30% światowej produkcji. Nie cieszy się takim uznaniem smakoszy jak arabika. Uważana jest za kawę mniej szlachetną i uboższą w aromaty.

Robusta cechuje się dość specyficznym, wyrazistym posmakiem – ostrym i gorzkim. Pita w oryginalnej postaci może zniechęcić. Jej ziarna są mniejsze i bardziej okrągłe niż arabiki, a bruzda przebiegająca przez ziarno tworzy linię prostą. Zawiera dwukrotnie więcej kofeiny w porównaniu do arabiki.

Jest niezastąpiona do przygotowywania tradycyjnego włoskiego espresso. Jednak głównie wykorzystywana jest jako dodatek do mieszanek kawowych, kaw rozpuszczalnych i kaw typu crema. Mieszanki kaw, które zawierają robustę najlepiej sprawdzają się w kawach białych.

Bardzo popularna w naszych sklepach jest mieszanka arabiki i robusty. Stuprocentowa Arabika jest droga, natomiast robusta jest za mocna i zbyt gorzka. Ich połączenie stanowi idealne rozwiązanie zarówno smakowe, jak i cenowe. Im większa zawartość ziaren arabiki w opakowaniu, tym cena kawy będzie wyższa.

LIBERIKA

Potocznie nazywana kawą liberyjską. Odkryta w XIX wieku w Liberii, stąd jej nazwa. Obecnie uprawia się ją głównie w Malezji, Indonezji, Indiach oraz na Filipinach. Z uwagi na jej nierównomierne dojrzewanie uprawy są ograniczone, a jej udział w światowej produkcji wynosi zaledwie 1%. Jest dość trudno dostępna w czystej postaci. Sama w sobie jest kawą o dość nikłych walorach smakowych (smak określany jako ciężki i ziemisty) i aromatycznych. Jednak stanowi cenny dodatek do mieszanek kawowych i kaw rozpuszczanych. Zawiera niewielką ilość kofeiny.

Na rynku istnieją również gatunki hybrydowe, które powstają z łączenia innych gatunków. Wśród nich najbardziej znana jest arabusta, która jest jak sama nazwa wskazuje krzyżówką arabiki i robusty. Jej udział w światowym rynku jest niewielki, podobny do liberiki. Największe jej plantacje znajdują się na Wybrzeżu Kości Słoniowej. Wykorzystywana jest przede wszystkim przy produkcji kaw rozpuszczalnych.

CZY WIESZ, ŻE...?

- I Międzynarodowy Dzień Kawy obchodzono 1 października 2015 r. Pomysł Święta Kawy pochodzi z Japonii. W Polsce Święto Kawy przypada na 29 września.
- Podobno Ludwig van Beethoven odliczał dokładnie 60 ziaren kawy na filiżankę przed zaparzeniem naparu.
- Pierwsza reklama kawy znajduje się w British Museum. Jest to ulotka z 1651 r.
- W Kenii, gdzie wartość ziaren kawy przekracza często wartość tygodniowej pensji działają gangi, które kradną plony z plantacji. Do zwalczania gangów kawowych powołano tam specjalny oddział policji.

Fot. unsplash.com, pixabay.com

RYBY I INNE WODNE STWORY NA NASZYCH STOŁACH

Małże w winie

Już od ponad pięciu lat ukazują się przepisy poświęcone daniom z ryb pływających w naszych wodach. Od tego roku postanowiłem powiększyć repertuar, gdyż na świecie jest mnóstwo pysznych ryb i nie tylko ryb pływających w wodach. Na początek danie trochę egzotyczne – proponuję owoce morza – małże duszone w winie. W późniejszym czasie pojawią się inne równie atrakcyjne i niecodzienne potrawy.

TOMASZ ZAGÓRSKI, PZDR w Szczecinie

Małże duszone w winie to proste i bardzo szybkie danie, a raczej przekąska nie wymagająca zbyt wielu składników. Świeże, jeszcze żyjące małże można często kupić w marketach lub dyskontach.

Świeże mule – 1/2 kilo, pęczek natki pietruszki, 100 g masła, 5 ząbków czosnku, szklanka białego wytrawnego wina

Zanim przystąpimy do gotowania, mule najpierw trzeba bardzo dobrze wyczyścić, najlepiej nożykiem i druciakiem. Otwarte należy lekko puknąć o blat, jeśli się zamknie to znaczy, że jest żywa i się nadaje, jeśli nie – od razu wyrzucić do kosza. Oczyszczone i wypłukane przełożyć na sitko do odcieknięcia. Na głębokiej patelni rozgrzać masło i lekko przesmażyć przeciśnięty przez praskę czosnek. Wlać szklankę białego wytrawnego wina i zagotować. Do wrzącego sosu wrzucić mule, połowę posiekanej natki pietruszki, przykryć pokrywką i na dość ostrym ogniu dusić 5-6 minut (nie dłużej, bo zrobią się gumowate) do momentu aż wszystkie się pootwierają. Te, które pozostaną zamknięte, wyrzucić do kosza. Gotowe małże przełożyć do głębokiego talerza, polać sosem i posypać resztą natki. Smacznego. ■

eprasa.pl 683afaba1e

LUTY W OGRODZIE

ROŚLINY OZDOBNE

☛ Promienie słońca w połączeniu z ostrymi wiatrami przy mroźnej i bezśnieżnej pogodzie mogą dokonać szkód w ogrodach, szczególnie wśród zimozielonych krzewów i bylin. Dlatego też powinniśmy sprawdzać stan zimowych okryć roślin.

☛ Jeśli zima jest łagodna, to już pod koniec lutego mogą zakwitnąć śnieżyczki (przebiśniegi), krokusy i ciemiernik.

☛ Można przygotować się do posiania roślin kiełkujących w niskich temperaturach, takich jak tojad, miłek czy goryczka.

☛ Można rozpocząć przygotowywanie własnej rozsady kwiatów. Wysiewamy rośliny jednoroczne o długim okresie wegetacji, takie jak lobelia, petunia, szałwia błyszcząca oraz żeniszek meksykański.

☛ Nasiona takich roślin jak begonia stale kwitnąca i pelargonia należało wysiać już w styczniu. Jeżeli tego nie zrobiliśmy to możemy jeszcze zdążyć, o ile wysiejemy je na samym początku lutego.

☛ Jeżeli nasiona powyższych roślin były wysiane w styczniu, teraz pamiętajmy o dalszej ich pielęgnacji. Po około 2 tygodniach od wzejścia zasilamy je słabym roztworem nawozu wieloskładnikowego (0,5 do 1 g na litr wody), a następnie dokarmiamy raz w tygodniu.

☛ Gdy siewki wytworzą po 3 lub 4 listki – pikujemy. Małe roślinki z niewielkimi bryłami ziemi przesadzamy do nowych pojemników.

☛ Przycinamy suche źdźbła traw ozdobnych. Pod koniec lutego zima może już stać się łagodniejsza i wtedy, już po kilku dniach cieplejszych, trawy zaczynają wypuszczać nowe liście. Jeśli z przycinaniem będziemy zwlekać to usuwając zeszłoroczne zeschnięte źdźbła możemy łatwo uszkodzić młode pędy.

DRZEWA I KRZEWY

☛ Rozpoczynamy cięcie drzew i krzewów owocowych. Konieczne jest przycięcie agrestu, maliny i porzeczki. Cięcie drzew owocowych można opóźnić nawet do początku kwietnia. Jeżeli jednak zdecydujemy się na cięcie już w lutym (jako pierwsze możemy przycinać najbardziej odporne na mróz jabłonie i grusze), musi ono być umiarkowane, a większe rany po cięciu smarujemy pastą Funaben 03PA lub farbą emulsyjną z dodatkiem preparatu Topsin M 500 SC.

☛ Należy co jakiś czas sprawdzać osłony na krzewach ozdobnych i jeśli to konieczne – poprawić je i uzupełnić. Jeśli są duże opady śniegu, regularnie oczyszczamy z niego drzewa i krzewy, aby się nie połamały. Karczujemy stare i chore egzemplarze.

☛ Jeżeli nie ma mrozu – można ciąć żywopłoty z krzewów iglastych – trzeba to zrobić przed rozwojem pąków, krzewy ozdobne kwitnące późną wiosną lub latem – usuwamy pędy suche, chore, rosnące do wewnątrz krzewu.

☛ W sadzie sprawdzamy stan wybielonych pni drzew owocowych.

☛ Podczas bezmroźnych dni można wykonać cięcie drzew i krzewów ozdobnych. Wykonujemy cięcie odmładzająco-formujące krzewów i drzew kwitnących latem i jesienią. Nie wolno natomiast przycinać gatunków kwitnących wiosną, które tworzą pąki kwiatowe latem ubiegłego roku.

☛ Do końca lutego dokonujemy odmładzającego przycięcia żywopłotów, szczególnie jeśli stały się zbyt wybujałe.

☛ Sprawdzamy stan zabezpieczeń pni drzew przed zającami. Jeżeli osłon nie założyliśmy lub zostały one uszkodzone, warto nasady pni posmarować środkiem odstraszającym.

☛ Pnie mogą być również poobgryzane przez gryzonie. Powstałe rany smarujemy tym samym środkiem, którego użyliśmy do smarowania ran powstałych po cięciu drzew i krzewów.

☛ W zabezpieczeniu pni drzew przed gryzoniami może pomóc nam śnieg leżący pod drzewami. Powinniśmy go udeptać. Gdy przymarznie, będzie stanowił zaporę dla gryzoni.

☛ Śniegiem możemy obsypać krzewy czarnej porzeczki. Pąki porzeczki obsypane śniegiem będą się nieco później rozwijać, dzięki temu zmniejszy się ryzyko uszkodzenia ich przez wiosenne przymrozki.

☛ Podczas przycinania drzew i krzewów warto przyjrzeć się czy na roślinach nie ma oznak występowania szkodników roślin sadowniczych lub objawów chorób drzew owocowych, z którymi walkę należałoby rozpocząć już teraz.

WARZYWNIK

☛ W lutym usuwamy z grządek liście, które jesienią pozostawiliśmy jako ściółkę. Zgrabione liście możemy przeznaczyć na kompost.

☛ W mroźne dni okrywamy folią lub włókniną wczesne odmiany warzyw rosnące w gruncie, takie jak sałata, kalarepa, rzodkiewka czy szpinak warzywny.

TRAWNIK

☛ Rozbijamy skorupę śnieżną, która tworzy się, gdy nocą zamarza nadtopiony w dzień śnieg. Zapobiegniemy w ten sposób powstawaniu pleśni śniegowej, która może zniszczyć trawnik.

☛ Jeśli śniegu jest dużo to zgarniamy go z trawnika, najlepiej pod drzewa. Nie wolno chodzić po trawniku, na którym zalega warstwa mokrego śniegu, ponieważ pozostaną widoczne wydeptane ścieżki, a nawet miejsca pozbawione trawy (tam, gdzie przechodzenie było intensywne).

☛ Po stopnieniu śniegu nawozimy trawnik ziemią kompostową z dodatkiem fosforu i potasu. Gdy murawa jest już wolna od śniegu, a ziemia rozmarznięta, wygrabiamy kępki mchu i sfilcowane źdźbła traw. Wykonujemy aerację, ewentualnie wertykulację oraz piaskowanie, jeżeli podłoże jest zbyt zwięzłe.

PRZECHOWYWANIE

☛ Przeglądamy przechowywane cebule, bulwy i karpy dalii, mieczyków, paciorecznikow, begonii i innych roślin niezimujących w gruncie. Wszystkie chore egzemplarze usuwamy.

Źródło: poradnikogrodniczy.pl, wymarzonyogrod.pl

eprasa.pl 683afaba1e

Kalendarz biodynamiczny

Luty 20201

PONIEDZIAŁEK	WTOREK	ŚRODA	CZWARTEK	PIĄTEK	SOBOTA	NIEDZIELA
	1 PO ● NÓW	00-12 2 PO/WO 12-24	3 WO	00-16 4 WO/OG 16-24	5 OG	6 OG ☼ 7.08-13.33
00-00 7 OG/ZI 00-24	8 ZI ◖ I Kwadra	00-11 9 ZI/PO 11-24 Od 1.00 do 13.00	10 PO Od 22.00	11 PO Do 10.00	00-02 12 PO/WO 02-24 ◆	13 WO ☼ 4.14-20.58
00-12 14 WO/OG 12-24	15 OG	00-22 16 OG/ZI 22-24 ○ PEŁNIA	17 ZI	18 ZI	00-05 19 ZI/PO 05-24	20 PO ☼ 6.41-16.59
00-10 21 PO/WO 10-24	22 WO	00-14 23 WO/OG 14-24 Od 2.00 do 14.00	24 OG ◖ III Kwadra	00-18 25 OG/ZI 18-24	26 ZI Od 14.00	00-20 27 ZI/PO 20-24 Do 5.00 ☼ 6.26-17.12
28 PO						

Marzec 2021

PONIEDZIAŁEK	WTOREK	ŚRODA	CZWARTEK	PIĄTEK	SOBOTA	NIEDZIELA
	00-22 1 PO/WO 22-24	2 WO ● NÓW	3 WO	00-02 4 WO/OG 02-24	5 OG	00-09 6 OG/ZI 09-24 ☼ 6.11-17.24
7 ZI	00-20 8 ZI/PO 20-24	9 PO	10 PO Od 18.00 ◖ I Kwadra	00-08 11 PO/WO 08-24 Do 6.00	12 WO ◆	00-21 13 WO/OG 21-24 ☼ 5.56-17.37
14 OG	15 OG	00-06 16 OG/ZI 06-24	17 ZI	00-12 18 ZI/PO 12-24 ○ PEŁNIA	19 PO	00-17 20 PO/WO 17-24 ☼ 5.39-17.49
21 WO	00-20 22 WO/OG 20-24 Od 3.00 do 15.00	23 OG Od 19.00	00-22 24 OG/ZI 22-24 Do 7.00	25 ZI ◖ III Kwadra	26 ZI	00-02 27 ZI/PO 02-24 ☼ 6.22-19.01
28 PO	00-07 29 PO/WO 07-24	30 WO	00-12 31 WO/OG 12-24			

FAZY KSIĘŻYCA: ● NÓW ◖ I KWADRA ○ PEŁNIA ◖ III KWADRA

Godziny sprzyjające rozwojowi roślin, której plonem ma być:

owoc, korzeń, kwiat, liść

Rośliny owocowe: bób, cukinia, dynia, fasola, groch, ogórek, pomidor, papryka, kukurydza, soja, truskawka, poziomka i wszystkie rośliny sadownicze.

Rośliny korzeniowe: burak, chrzan, cykoria, marchew, pietruszka korzeniowa, rzepa, rzodkiewka, seler korzeniowy, skorzonera, pasternak. Także dobre efekty osiąga się zaliczając do tej grupy: ziemniaka, cebulę, czosnek, pora i szparaga.

Rośliny kwiatowe: wszystkie kwiatowe rośliny ozdobne, a z roślin jadalnych słonecznik.

Rośliny liściowe: kapusta, kalarepa, jarmuż, pietruszka naciowa, seler naciowy, boćwina, szczypiorek, sałata, szpinak, szczaw oraz mimo że częścią użytkową jest kwiat - brokuł i kalafior.

00-07 - przykładowy przydział czasu sprzyjający uprawie określonych roślin

Żywioły: (ogień **OG**) (ziemia **ZI**) (powietrze **PO**) (woda **WO**)

CZAS SADZENIA - okres wspomagający wzrost roślin

☺ - Początek sadzenia

◆ - Koniec sadzenia

Godziny: „od - do" prac ogrodniczych nie wykonujemy

DOROTA TOLKO, PZDR w Szczecinie

Źródło: Kalendarz biodynamiczny 2022, działkowiec

eprasa.pl 683afaba1e

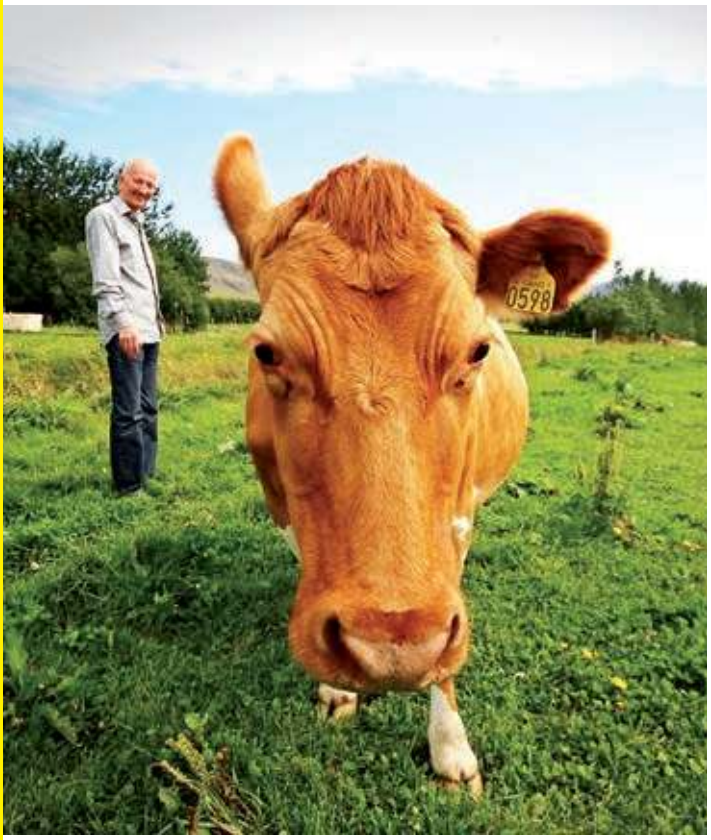

Pracujący i nakłady pracy w gospodarstwach rolnych w okresie 12 miesięcy – wyniki wstępne PSR 2020

Pod koniec grudnia 2021 r. GUS opublikował wstępne wyniki porównawcze Powszechnego Spisu Rolnego 2020 w porównaniu z wynikami PSR 2010 dotyczące pracy w gospodarstwach rolnych.

Pracujący i nakłady pracy w rolnictwie

Analiza danych o osobach pracujących i nakładach pracy w ciągu roku w gospodarstwach rolnych powinna być prowadzona w ścisłym powiązaniu z charakterystyką gospodarstw rolnych i prowadzonej w nich produkcji rolnej. W porównaniu z wynikami Powszechnego Spisu Rolnego 2010 w spisie zrealizowanym w 2020 r. zaobserwowano zmiany dotyczące gospodarstw rolnych.

- Obserwuje się tendencję zmniejszania liczby gospodarstw rolnych, przy jednoczesnym zwiększaniu ich średniej powierzchni.
- Wzrósł udział gospodarstw największych obszarowo oraz najmniejszych (w tym prowadzących intensywną produkcję roślinną i zwierzęcą, np. szklarnie, fermy trzody chlewnej i drobiu).
- Postępuje proces specjalizacji gospodarstw prowadzących chów/hodowlę zwierząt oraz koncentracja pogłowia w gospodarstwach zajmujących się ich chowem.
- Proces mechanizacji gospodarstw rolnych jest kontynuowany i skierowany na racjonalne wykorzystanie sprzętu.
- Większość gospodarstw rolnych w Polsce według wyników Powszechnego Spisu Rolnego 2020 jest prowadzona przez osoby fizyczne.
- Nadal tylko 1/3 gospodarstw domowych

Udział siły nierodzinnej w nakładach pracy w gospodarstwach indywidualnych wzrósł o 4 p. proc. w stosunku do 2010 roku.

↓ 25,4%
Spadek nakładów pracy przy produkcji rolniczej w gospodarstwach rolnych (AWU – roczne jednostki pracy) w porównaniu do PSR 2010.

eprasa.pl 683afaba1e

z użytkownikiem gospodarstwa indywidualnego uzyskuje główne dochody z prowadzonej działalności rolniczej, przy czym wraz ze wzrostem powierzchni indywidualnych gospodarstw rolnych zwiększa się odsetek gospodarstw domowych uzyskujących ponad 50% dochodów z działalności rolniczej.

Każda działalność, w tym rolnicza, wymaga udziału i wkładu pracy człowieka

W 1310 tys. gospodarstw indywidualnych pracowały osoby zaliczane do rodzinnej siły roboczej (użytkownik, współmałżonek, pozostali członkowie rodziny pracujący bez formalnego wynagrodzenia) oraz zatrudniani w tych gospodarstwach pracownicy najemni stali i dorywczy, wspomagani przez pracowników firm zewnętrznych świadczących odpłatne usługi w gospodarstwie rolnym (pracowników kontraktowych) oraz pomoc sąsiedzką. W pozostałych 7,5 tys. gospodarstw rolnych pracowali pracownicy najemni stali, dorywczy, kontraktowi oraz inne osoby (do tej grupy zaliczani są pracujący w wybranych typach gospodarstw rolnych bez formalnego wynagrodzenia, np. członkowie spółdzielni produkcyjnych).

Wraz ze zmianami w gospodarstwach rolnych, nastąpiły także przesunięcia w zaangażowaniu w produkcję rolną różnych grup pracowników. Wyniki PSR 2020 r. wskazują, że liczba gospodarstw indywidualnych, w których pracowali użytkownicy wyniosła 1292,3 tys., w 859,5 tys. gospodarstw pracowała rodzina użytkownika, 187,2 tys. gospodarstw indywidualnych zatrudniało pracowników najemnych, głównie dorywczych/sezonowych. Ponadto 332,9 tys. indywidualnych gospodarstw rolnych korzystało z usług rolniczych, a 437,3 tys. – z pomocy sąsiedzkiej, należy jednak tu zaznaczyć, że w obu tych ostatnich przypadkach była to praca raczej okazjonalna (wykonywana sporadycznie).

W porównaniu z sytuacją 10 lat wcześniej, w roku gospodarczym 2019/2020 gospodarstwa indywidualne w mniejszej skali korzystały z pracy rodzinnej siły roboczej, natomiast więcej gospodarstw korzystało z pracy pracowników spoza rodziny, w tym z usług zewnętrznych, przy czym, być może z uwagi na COVID-19 i problemy z zatrudnianiem pracowników, zanotowano mniej gospodarstw zatrudniających pracowników dorywczych, natomiast znacząco (ponad dwukrotnie) zwiększyła się liczba i odsetek gospodarstw korzystających chociaż w minimalnym wymiarze z pomocy sąsiedzkiej.

Tablica 1. Gospodarstwa indywidualne prowadzące działalność rolniczą korzystające w ciągu roku z pracy różnych grup pracujących

PSR	Ogółem liczba indywidualnych gospodarstw rolnych	Z ogółem liczba gospodarstw korzystających z pracy: ogółem	użytkownik	członkowie rodziny użytkownika	Pracownicy najemni stali	Pracownicy najemni dorywczy	Pracownicy kontraktowi (świadczący usługi na rzecz innych gospodarstw)	Pomoc sąsiedzka
	w tysiącach							
2010	1505,0	1485,0	1144,5	13,1	242,8	92,6	208,8	
2020	1310,0	1292,3	859,5	20,5	166,6	332,9	437,3	
	Udział w ogólnej populacji indywidualnych gospodarstw rolnych (w %)							
2010	100,0	98,7	76,0	0,9	16,1	6,2	13,9	
2020	100,0	98,7	65,6	1,6	12,7	25,4	33,4	

W GOSPODARSTWACH ROLNYCH OGÓŁEM w tysiącach				osób		X
				AWU		1 427,7
w tym w GOSPODARSTWACH INDYWIDUALNYCH						X 1 381,7
CZŁONKOWIE RODZINY UŻYTKOWNIKA:		2 625,0 1 274,7	PRACOWNICY NAJEMNI:	X 85,0	PRACOWNICY KONTRAKTOWI	POMOC SĄSIEDZKA
UŻYTKOWNICY	WSPÓŁMAŁŻONKOWIE UŻYTKOWNIKÓW	INNI CZŁONKOWIE RODZINY	STALI	DORYWCZY		
1 292,3 710,3	645,6 331,8	687,0 232,6	78,6 55,4	X 29,6	X 7,7	X 14,2

X - brak danych w osobach (dane dostępne tylko w AWU).

Wykres 1. Nakłady pracy w rodzinie użytkownika (tys. AWU)

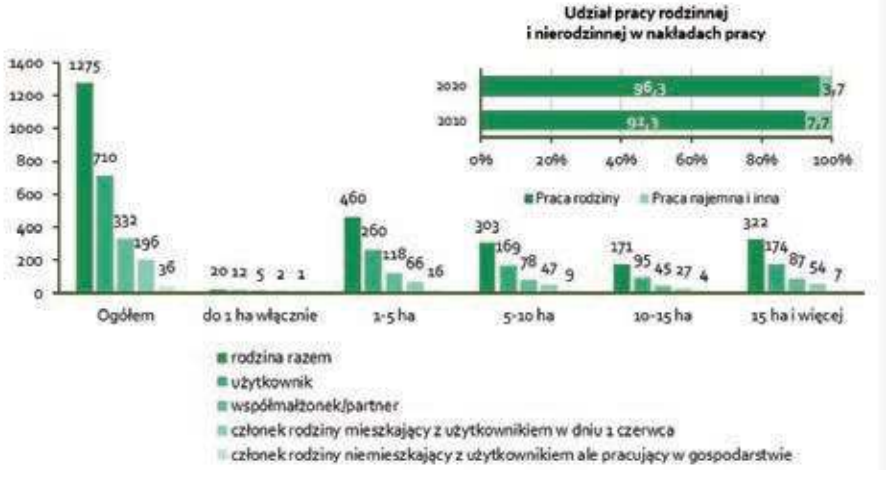

Wykres 2. Nakłady pracy nierodzinnej (tys. AWU)

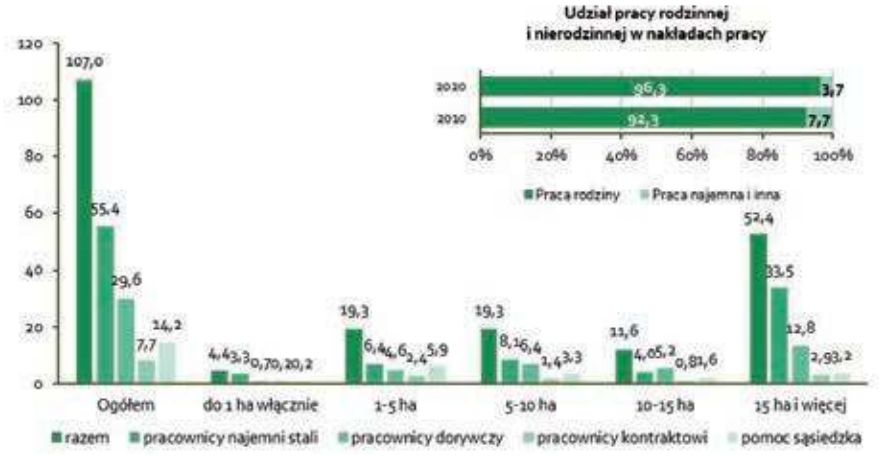

eprasa.pl 683afaba1e

Według wyników PSR 2020, w trakcie 12 miesięcy poprzedzających 1 czerwca 2020 r. w indywidualnych gospodarstwach rolnych pracowało w różnym wymiarze czasu 2625,0 tys. osób stanowiących rodzinną siłę roboczą, w tym prawie połowę (49%) stanowili użytkownicy – 1292,3 tys. Byli oni wspierani przez 78,6 tys. stałych pracowników najemnych oraz pozostałe grupy pracowników angażowanych do pracy w gospodarstwie rolnym dorywczo w miarę potrzeb.

W trakcie roku nie wszyscy pracują w takim samym wymiarze czasu (może to być też praca wykonywana tylko przez kilka miesięcy wymiennie przez różne grupy osób), dlatego też dla pełnego zobrazowania nakładów pracy stosuje się przelicznik w postaci Rocznych Jednostek Pracy – AWU (Annual Working Unit), oznaczający przeliczenie czasu pracy wszystkich pracujących na pełnozatrudnionych w roku. Tak wyrażone nakłady pracy są podstawą prezentowanych poniżej wyników spisu.

Całkowite nakłady pracy ludzkiej w roku gospodarczym 2019/2020 we wszystkich gospodarstwach rolnych wyniosły wg PSR 2020 – 1427,7 tys. AWU. W gospodarstwach indywidualnych – 1381,7 tys. AWU, w tym zdecydowaną większość (92,3%) stanowiły nakłady pracy użytkownika i jego rodziny – łącznie 1274,7 tys. AWU, z czego nieco większą część – 710,3 tys. (55,7%) stanowił wkład pracy użytkowników. Spadek nakładów pracy przy produkcji rolniczej w gospodarstwach rolnych o 1/4 w porównaniu do PSR 2010 jest wynikiem zarówno zmniejszenia się liczby gospodarstw rolnych jak i opisanych na wstępie zmian w tych gospodarstwach.

Udział rodzinnej i najemnej siły roboczej

Zmiany, które miały miejsce w gospodarstwach indywidualnych spowodowa-

Tablica 2. Nakłady pracy w gospodarstwach indywidualnych

Nakłady pracy	Razem	Rodzinna siła robocza	Pracownicy najemni stali	Pracownicy dorywczy	Pracownicy kontraktowi	Pomoc sąsiedzka
	tys. AWU	%				
PSR 2010	1866,0	96,3	1,9	1,3	0,1	0,3
PSR 2020	1381,7	92,3	4,0	2,1	0,6	1,0

Mapa 1. Liczba gospodarstw rolnych według powiatów

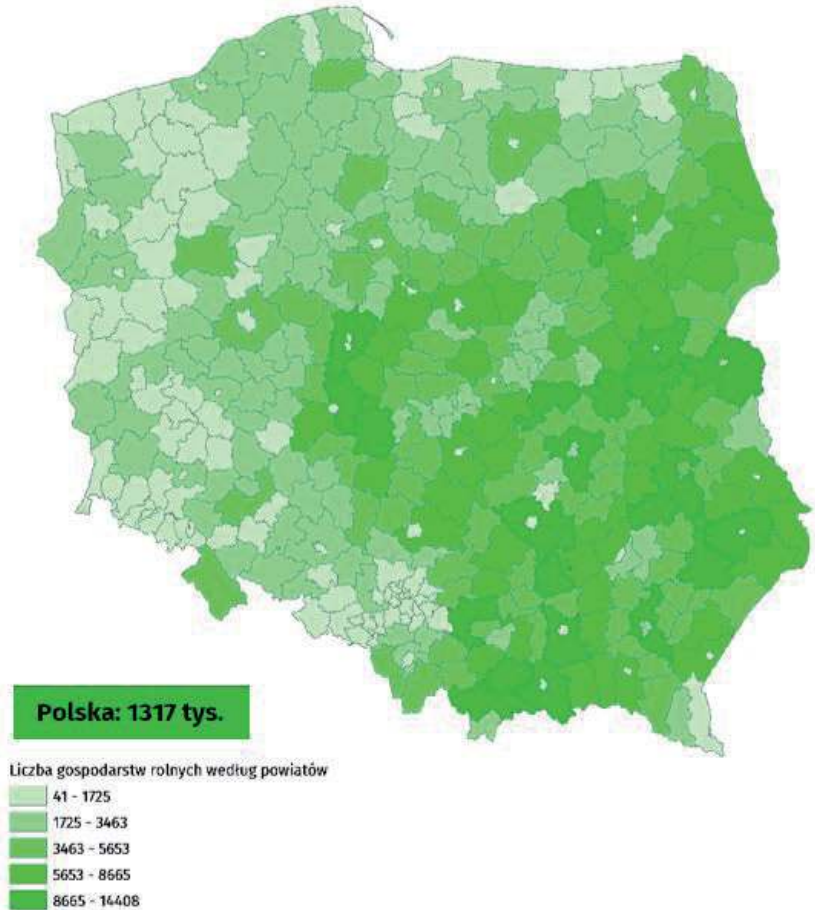

Wykres 3. Średni wiek użytkownika gospodarstwa indywidualnego

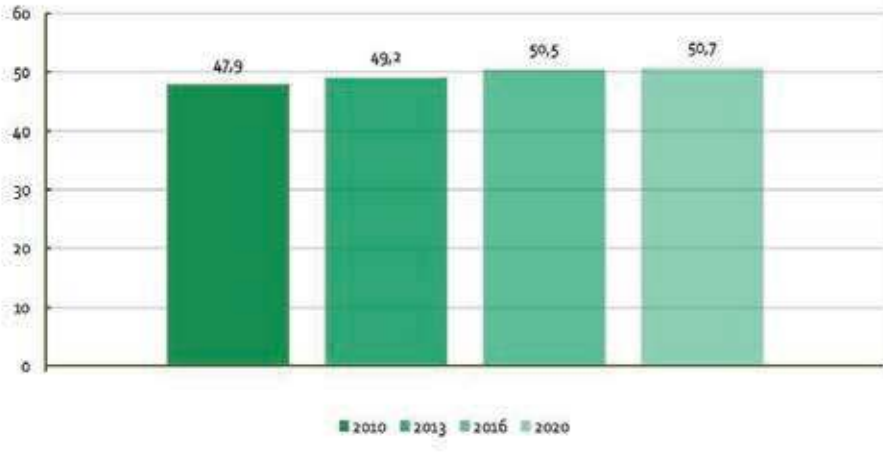

Źródła danych: PSR 2010, Badanie Struktury Gospodarstw Rolnych 2013 i 2016, PSR 2020

eprasa.pl 683afaba1e

Mapa 2. Średnia powierzchnia użytków rolnych ogółem w gospodarstwie rolnym według powiatów

Mapa 3. Nakłady pracy w gospodarstwach ogółem

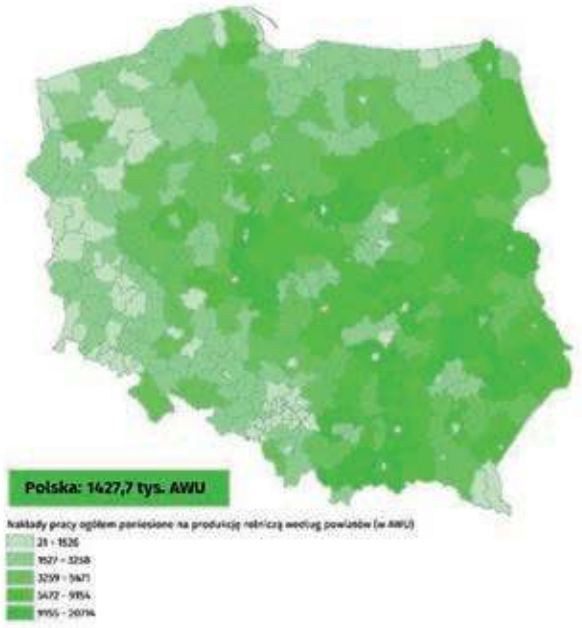

Mapa nr 3 przedstawia nakłady pracy (w AWU) we wszystkich gospodarstwach rolnych w powiatach wg siedziby użytkownika. Widoczna jest koncentracja w centrum Polski i niemal w całej wschodniej części kraju.

Mapa 4. Nakłady pracy na 100 ha

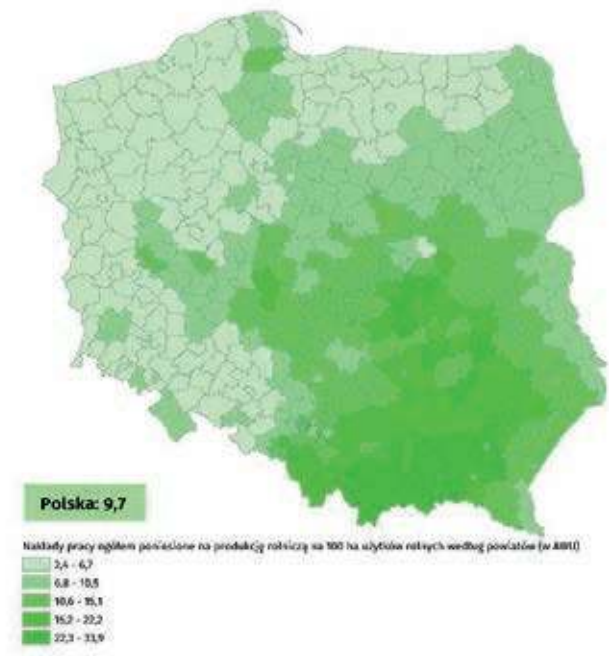

Rozkład nakładów pracy (AWU) w przeliczeniu na 100 hektarów użytków rolnych (mapa nr 4) przedstawia zróżnicowanie powiatów w Polsce z wyraźną koncentracją w południowo-wschodniej części kraju, kształtującej się podobnie jak rozkład terytorialny liczby gospodarstw rolnych w powiatach.

Mapa 5. Nakłady pracy na 1 gospodarstwo rolne

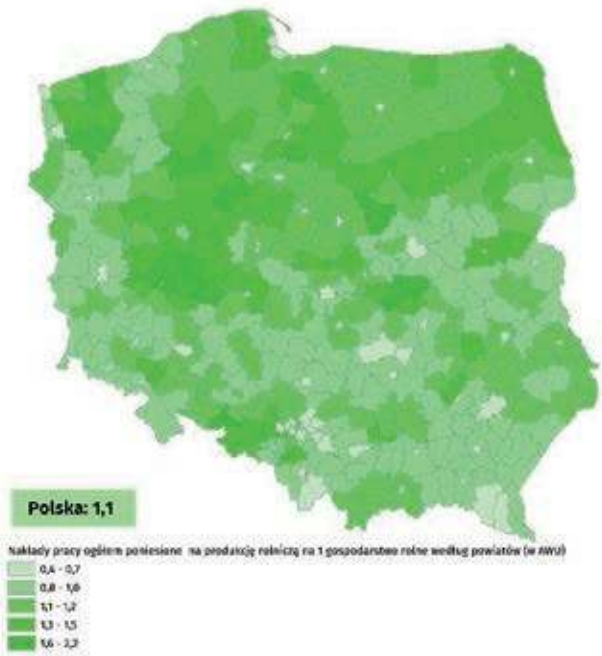

Z kolei mapa nr 5, przedstawiająca nakłady pracy (AWU) w przeliczeniu na jedno gospodarstwo rolne, daje inny obraz wyraźnej koncentracji nakładów pracy w powiatach województwa wielkopolskiego, kujawsko-pomorskiego, częściowo mazowieckiego, lub w otoczeniu dużych aglomeracji miejskich lub w regionach o bardziej wyspecjalizowanej produkcji, np. sadowniczo-ogrodniczej czy zwierzęcej.

eprasa.pl 683afaba1e

ły, że w porównaniu z sytuacją z 2010 roku udział nakładów pracy rodzinnej nieco zmalał (o 4 p.proc., z 96,3% do 92,3%), a zwiększyły się w to miejsce udziały każdej z pozostałych grup pracujących: pracowników najemnych stałych i dorywczych, pracowników kontraktowych i pomocy sąsiedzkiej, chociaż ich łączne udziały w nakładach pracy stanowiły według PSR 2020 mniej niż 8%.

Wielkość nakładów pracy ponoszonych w gospodarstwach rolnych jest oczywiście uzależniona od wielu czynników, w tym rodzaju i charakteru produkcji, a także od wielkości gospodarstwa. W przypadku ogólnych nakładów rodzinnej siły roboczej są one największe w gospodarstwach do 5 ha użytków rolnych (co ma bezpośredni związek z liczbą tych gospodarstw). Generalnie jednak, niezależnie od powierzchni użytków rolnych, największy wkład pracy w działalność rolniczą jest wnoszony przez użytkowników (blisko połowa ogólnych nakładów), w drugiej kolejności istotne nakłady pracy (chociaż o ok. ½ mniejsze niż użytkownika) są wnoszone przez ich współmałżonków. Stosunkowo najmniejszy wkład pracy, niezależnie od areału gospodarstwa, wnoszą członkowie rodziny niemieszkający z użytkownikiem.

Zatrudnianie osób spoza rodziny do pracy w gospodarstwie indywidualnym jest wyraźnie widoczne w gospodarstwach największych – o areale powyżej 15 ha użytków rolnych (52,4 tys. AWU), ale występuje także w gospodarstwach najmniejszych, do 1 ha użytków rolnych, które w dużej części prowadzą intensywną produkcję roślinną i zwierzęcą, wymagającą także stosunkowo dużych nakładów pracy. Udział najmniejszych obszarowo gospodarstw w ogólnej liczbie gospodarstw indywidualnych nie jest duży, stąd też i ogólna liczba AWU w tych gospodarstwach nie przekracza 4,5 tys. AWU.

Nakłady pracy osób spoza rodziny opierają się głównie na zatrudnianiu pracowników najemnych zarówno w tych największych, jak i najmniejszych gospodarstwach indywidualnych. W przypadku gospodarstw o powierzchni 1-5 ha na podobnym poziomie korzystano z opłacanej pracy najemnej jak i z nieodpłatnej pomocy sąsiedzkiej.

Rozkład terytorialny nakładów pracy w rolnictwie jest ściśle uzależniony od liczby gospodarstw rolnych w powiatach i średniej powierzchni tych gospodarstw, co przedstawiają mapy. Im ciemniejszy kolor tym większa liczba gospodarstw (mapa nr 1) lub większy

Wykres 4. Średnia wieku użytkownika gospodarstwa indywidualnego w województwach

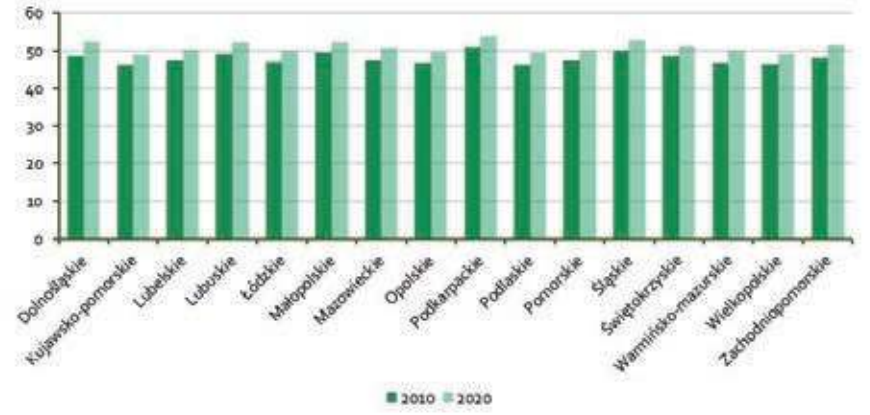

Wykres 5. Struktura użytkowników gospodarstw rolnych według wieku w zależności od grup powierzchni użytków rolnych

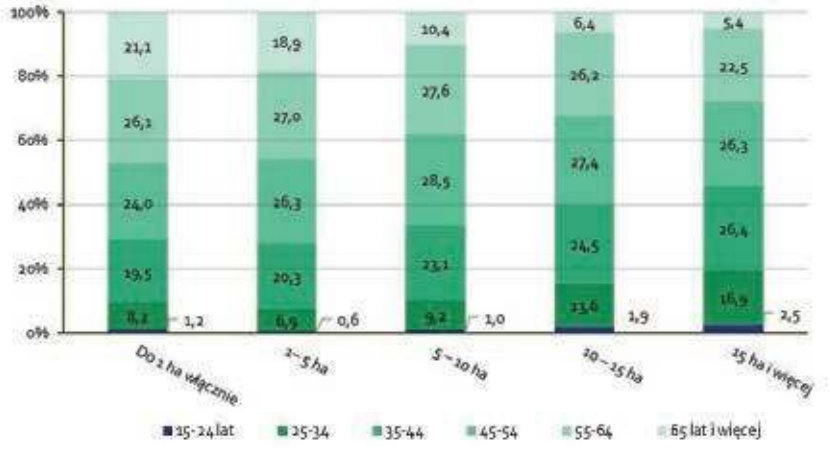

Wykres 6. Struktura użytkowników gospodarstw rolnych według płci w zależności od powierzchni gospodarstwa

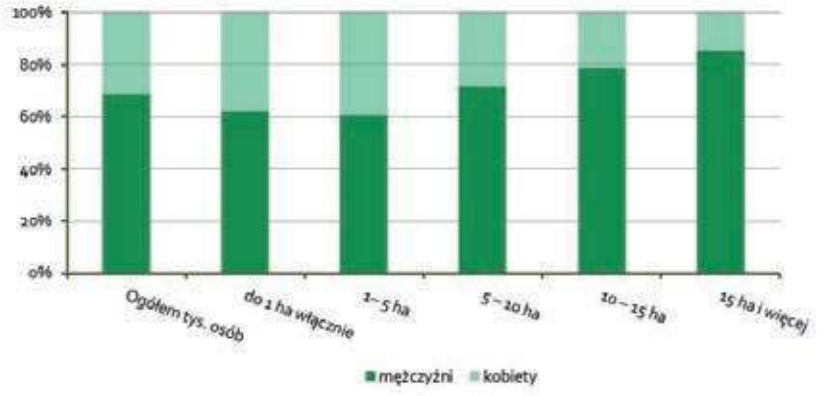

Wykres 7. Struktura użytkowników gospodarstw indywidualnych według płci w województwach

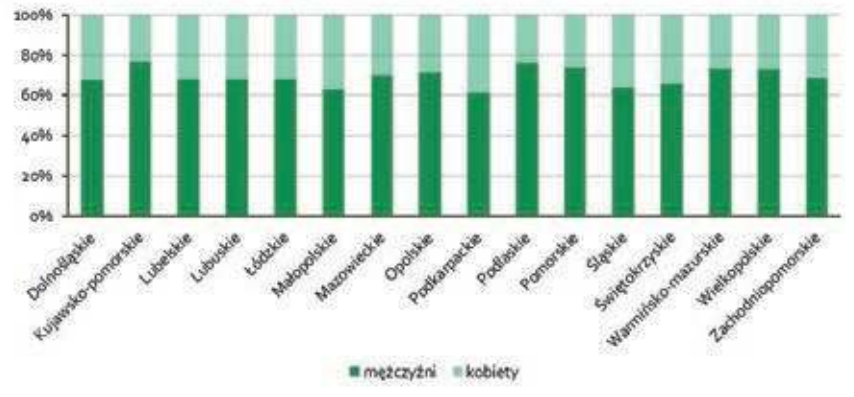

eprasa.pl 683afaba1e

Odsetek kobiet użytkowników gospodarstw rolnych wynosi obecnie 31,3% i wzrósł jedynie o 0,4 p. proc. w stosunku do 2010 roku. Kobiety są częściej użytkownikami gospodarstw o mniejszej powierzchni – do 10 ha.

areał (mapa nr 2). Województwa południowo-wschodnie charakteryzuje rozdrobniona struktura gospodarstw rolnych, podczas gdy w województwach północnych występują gospodarstwa największe obszarowo.

Użytkownicy indywidualnych gospodarstw rolnych

Średni wiek pracującego użytkownika gospodarstwa rolnego już kilka lat temu przekroczył 50 lat, a wyniki PSR 2020 pokazały, że proces starzenia się tej grupy osób postępuje. W 2020 r. w stosunku do 2010 r. średni wiek użytkownika gospodarstwa rolnego zwiększył o prawie 3 lata.

Proces starzenia się użytkowników gospodarstw rolnych jest zauważalny w każdym z województw. W stosunku do 2010 roku średnia wieku użytkownika gospodarstwa rolnego wzrosła w największym stopniu w województwie dolnośląskim – o 3,6 lat, a najmniej w województwie świętokrzyskim – o 2,5 roku.

Wiek użytkowników jest skorelowany z powierzchnią gospodarstwa rolnego. Im większe gospodarstwo pod względem areału tym młodszy jest użytkownik. Wśród wszystkich gospodarstw indywidualnych, gospodarstwa o powierzchni użytków rolnych do 5 ha stanowią 52%. Nieco więcej niż 2/5 (ok. 46%) z nich jest użytkowana przez osoby w wieku 55 lat i więcej. W gospodarstwach o powierzchni użytków rolnych 15 ha i więcej udział użytkowników w analogicznej grupie wieku maleje do 28%. Młodzi użytkownicy w wieku do 34 lat są stosunkowo niewielką grupą i częściej prowadzą gospodarstwa o powierzchni przekraczającej 10 ha użytków rolnych.

W ogólnej liczbie 1,3 mln pracujących użytkowników, 887,8 tys. to mężczyźni (68,7%). Rozkład płci wśród użytkowników gospodarstw indywidualnych jest zbliżony zarówno według spisu rolnego 2010 jak i spisu 2020. Odsetek kobiet użytkowników gospodarstw rolnych wynosi obecnie 31,3% i wzrósł jedynie o 0,4 p. proc. w stosunku do 2010 roku. Z danych wynika, że kobiety są częściej użytkownikami gospodarstw o mniejszej powierzchni – do 10 ha.

W skali województw udział kobiet i mężczyzn wśród użytkowników gospodarstw jest zróżnicowany i waha się o około 15 p. proc. Najwyższy odsetek mężczyzn pełniących rolę użytkownika jest w województwie kujawsko-pomorskim a kobiet użytkowników – w województwie podkarpackim. ■

Źródło danych: GUS.

RED.

GUS | Powszechny Spis Rolny 2020

eprasa.pl 683afaba1e

Harmonogram PROW

Znamy już harmonogram planowanych naborów na 2022 rok.

1. Rozwój gospodarstw

- Inwestycje odtwarzające potencjał produkcji rolnej – od 1 stycznia 2022 r. – nabór ciągły,
- Inwestycje zapobiegające zniszczeniu potencjału produkcji rolnej – maj 2022 r., październik 2022 r.
- Tworzenie grup producentów i organizacji producentów – maj 2022 r., październik 2022 r.
- Inwestycje mające na celu ochronę wód przed zanieczyszczeniem azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych – listopad/grudzień 2022 r. – nabór uzależniony od dostępności środków pozostałych po przeprowadzeniu poprzedniego naboru
- Premie dla młodych rolników – marzec 2022 r.
- Modernizacja gospodarstw rolnych – obszar a, tj. rozwój produkcji prosiąt – marzec 2022 r.
- Restrukturyzacja małych gospodarstw – marzec/kwiecień 2022 r. – nabór uzależniony od dostępności środków
- Modernizacja gospodarstw rolnych – obszar e, tj. nawadnianie w gospodarstwie – marzec 2022 r., wrzesień 2022 r.
- Inwestycje w gospodarstwach położonych na obszarach Natura 2000 – listopad 2022 r.

2. Wzmacnianie przedsiębiorczości

- Rozwój przedsiębiorczości – rozwój usług związanych z rolnictwem i leśnictwem* – marzec 2022 r.

3. Rozwój terytorialny

- Przygotowanie i realizacja działań w zakresie współpracy z lokalną grupą działania – nabór ciągły, wnioski o przyznanie pomocy na operacje polegające na przygotowaniu projektu współpracy składa się do 31 marca 2022 r.; wnioski o przyznanie pomocy na operacje polegające na realizacji albo przygotowaniu połączonym z realizacją projektu współpracy składa się do 31 grudnia 2022 r.

4. Systemy jakości produktów rolnych i środków spożywczych

- Wsparcie działań informacyjnych i promocyjnych realizowanych przez grupy producentów na rynku wewnętrznym – lipiec 2022 r.

5. Ochrona ekosystemów i efektywne gospodarowanie zasobami naturalnymi

- Wsparcie na inwestycje zwiększające odporność ekosystemów leśnych i ich wartość dla środowiska – maj/czerwiec 2022 r., październik/listopad 2022 r.
- Wsparcie na zalesianie i tworzenie terenów zalesionych – premia pielęgnacyjna i zalesieniowa – 15 marca - 15 maja 2022 r.
- Działanie rolno-środowiskowo-klimatyczne – 15 marca - 15 maja 2022 r.
- Rolnictwo ekologiczne – 15 marca - 15 maja 2022 r.
- Płatności dla obszarów z ograniczeniami naturalnymi lub innymi szczególnymi ograniczeniami (ONW) – 15 marca - 15 maja 2022 r.
- Dobrostan zwierząt – 15 marca - 15 maja 2022 r.
- Wsparcie na zalesianie i tworzenie terenów zalesionych – wsparcie na zalesienie – 1 czerwca - 31 lipca 2022 r.
- Zarządzanie zasobami wodnymi – pierwsze nabory mogą zostać ogłoszone w drugim kwartale 2022 r. Terminy naboru będą ogłaszane przez samorządy województw – podmioty wdrażające.

Planowane terminy niektórych naborów wniosków mogą ulec zmianie w wyniku przebiegu procesu legislacyjnego projektów aktów prawnych.

* Rozszerzenie zakresu wsparcia zgodnie ze zmianą PROW 2014-2020 z rozwoju usług rolniczych na rozwój usług związanych z rolnictwem i leśnictwem

Źródło: www.gov.pl

RED.

eprasa.pl 683afaba1e

Wznowienie pożyczek dla producentów świń z obszarów ASF

Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa wznowiła udzielanie nieoprocentowanych pożyczek na spłatę zobowiązań cywilnoprawnych dla producentów świń, którzy utrzymywali świnie na obszarach ASF.

Pożyczki udzielane są w ramach środków przewidzianych na ten cel w planie finansowym Agencji na 2022 r., a ich wypłata następuje w terminie do 30 dni od dnia udzielenia pożyczki. W pierwszej kolejności udzielane będą pożyczki dla pozytywnie zweryfikowanych wniosków złożonych w IV kwartale 2021 r.

Pomoc w formie nieoprocentowanych pożyczek na spłatę zobowiązań cywilnoprawnych została uruchomiona przez ARiMR w 2017 r. Dotychczas udzielono 753 pożyczek na blisko 142,08 mln zł. Maksymalny okres spłaty pożyczki to 10 lat, a jej wysokość uzależniona jest od kwoty zobowiązań cywilnoprawnych, liczby stad oraz średniorocznej liczby świń utrzymywanej w 2018 r. w danym stadzie, a także wysokości dostępnego limitu pomocy de minimis.

Nabór wniosków prowadzony jest w trybie ciągłym. Dokumenty należy składać w biurach powiatowych ARiMR. Pożyczka jest nieoprocentowana, a ARiMR nie pobiera prowizji za jej udzielenie. Wsparcie ma charakter pomocy de minimis w rolnictwie. ■

Źródło: gov.pl/web/arimr

RED.

Przywrócenie uzupełniającej płatności obszarowej

W połowie stycznia Sejm przyjął zmianę ustawy o płatnościach i przywrócił Uzupełniającą Płatność Podstawową.

Taka płatność była stosowana od 2004 do 2014 roku. Płatność będzie przyznawana na takich samych warunkach jak w 2013 r. Będzie przysługiwała do najważniejszych roślin uprawnych na gruntach ornych, w szczególności do: zbóż, roślin oleistych, roślin wysokobiałkowych. W ramach tej płatności nie będzie obowiązywał limit powierzchni i do jej otrzymania uprawnieni będą wszyscy rolnicy ubiegający o jednolitą płatność obszarową (JPO)

Stawka płatności zostanie określona tak, jak w przypadku pozostałych dopłat bezpośrednich – na podstawie rzeczywistej powierzchni kwalifikującej się do płatności, zgłoszonej przez rolników we wnioskach. Może ona wynieść ok. 40 zł/ha. Wypłata środków z tego tytułu rozpocznie się w połowie października, w ramach zaliczek na poczet płatności bezpośrednich.

Ponadto uzupełniająca płatność podstawowa przysługiwała będzie do gruntów ornych, na których nie jest prowadzona uprawa roślin. Zgodnie z reformą WPR, uchwaloną w czerwcu 2003 r., płatności bezpośrednie w Unii Europejskiej są oddzielone od produkcji rolnej, ponieważ ich nadrzędnym celem jest wsparcie dochodów rolniczych, a nie powodowanie zachęt do zwiększania produkcji. ■

Źródło: www.gov.pl/web/rolnictwo

RED.

eprasa.pl 683afaba1e

Wyższe dopłaty do paliwa rolniczego

Od 1 stycznia obowiązuje wyższy zwrot akcyzy za paliwo rolnicze.

Zwiększony jest limit zużycia oleju napędowego wykorzystywanego do prac w gospodarstwie:

☛ ze 100 do 110 litrów na 1 ha użytków rolnych – w przypadku rocznego limitu ustalanego dla powierzchni użytków rolnych będących w posiadaniu lub współposiadaniu producenta rolnego określonej w ewidencji gruntów i budynków, według stanu na dzień 1 lutego danego roku,

☛ z 30 do 40 litrów na 1 średnią roczną dużą jednostkę przeliczeniową bydła będącego w posiadaniu producenta rolnego w roku poprzedzającym rok, w którym został złożony wniosek o zwrot podatku – w przypadku rocznego limitu ustalanego dla chowu lub hodowli bydła. ■

Źródło: www.gov.pl/web/polski-lad

RED.

Okresowe zmiany w podatku VAT w rolnictwie

Uchwalona przez Sejm 13 stycznia 2022 r. i skierowana do prac Senatu RP ustawa o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług przewiduje czasową obniżkę stawek podatku VAT w okresie od 1 lutego do 31 lipca 2022 r.

Na co niższy VAT?

Czasowa obniżka stawek podatku VAT obejmuje:

• żywność objęta obecnie stawką podatku VAT 5% – do stawki 0%,

• paliwa silnikowe, tj. olej napędowy, biokomponenty stanowiące samoistne paliwa, benzynę silnikową, gaz skroplony LPG – ze stawki 23% do stawki 8%,

• nawozy, środki ochrony roślin, ziemia ogrodnicza i inne środki wspomagające produkcję rolniczą (takie jak: środki poprawiające właściwości gleby, stymulatory wzrostu oraz niektóre podłoża do upraw) – ze stawki 8% do stawki 0%,

• gaz ziemny – do stawki 0%,

• energia elektryczna i energia cieplna – do stawki 5%.

Stawka 0% na żywność obejmuje towary wymienione w poz. 1-18 załącznika nr 10 do ustawy, inne niż klasyfikowane w grupowaniu usługi związane z wyżywieniem (PKWiU 56). Oznacza to, że przy sprzedaży przez producentów rolnych rozliczających się z VAT na zasadach ogólnych w okresie od 1 lutego do dnia 31 lipca będzie obowiązywała 0% stawka VAT od sprzedawanych produktów rolnych wymienionych w poz. 1-18 zał. 10 do ustawy VAT, w szczególności: warzyw (CN 07), owoców i orzechów jadalnych (CN 08), zbóż (CN10), nasion i owoców oleistych; ziaren, nasion i owoców różnych; roślin przemysłowych lub leczniczych; słomy i pasz ¬ wyłącznie przeznaczonych do spożycia przez ludzi (CN ex 12), produktów mleczarskich; jaj ptasich; miodu naturalnego; jadalnych produktów pochodzenia zwierzęcego, gdzie indziej niewymienionych ani niewłączonych (CN 04) oraz ryb i skorupiaków, mięczaków i pozostałych bezkręgowców wodnych – z wyłączeniem homarów i ośmiornic oraz innych towarów objętych CN 0306 – CN 0308 (CN ex 03).

Przy sprzedaży niewymienionych w poz. 1-18 zał. nr 10 do ustawy VAT produktów rolnych stawka w wysokości 0% nie będzie miała zastosowania – w takim przypadku właściwa będzie stawka podatku 8% – dla towarów wymienionych w załączniku nr 3 do ustawy o VAT lub w rozporządzeniu wykonawczym dotyczącym stawek obniżonych.

Rolnicy ryczałtowi – nadal 7%

Rolnicy ryczałtowi sprzedający produkty rolne będą, jak dotychczas, otrzymywać należności za sprzedane produkty wraz ze zryczałtowanym zwrotem podatku wynoszącym 7%. ■

Źródło: www.gov.pl/web/rolnictwo

RED.

eprasa.pl 683afaba1e

INFORMACJA HANDLOWO-RYNKOWA

Na podstawie informacji zebranych w TZD opracowali
Ewa Wenc i Kazimierz Niegowski

Wybrane ceny w dniu 2.12.2021 r.

Produkty rolne - ceny skupu netto

	jedn. miary	Białogard, Koszalin, Sławno	Drawsko, Szczecinek Wałcz	Kołobrzeg, Świdwin, Łobez	Goleniów, Gryfice, Kamień	Gryfino, Szczecin, Stargard	Choszczno, Myślibórz, Pyrzyce	śr.	min.	max.
Jęczmień konsumpcyjny	dt	94,75	102,25	103,50	99,00	-	104,25	100,75	94,75	104,25
Jęczmień paszowy	dt	83,00	97,50	91,00	100,00	100,00	102,50	95,67	83,00	102,50
Łubin słodki	dt	121,00	127,50	131,67	-	-	138,00	129,54	121,00	138,00
Owies konsumpcyjny	dt	87,00	91,00	90,00	-	-	80,00	87,00	80,00	91,00
Owies paszowy	dt	70,00	80,50	-	-	-	80,00	76,83	70,00	80,50
Peluszka	dt	110,00	-	-	-	-	-	110,00	110,00	110,00
Pszenica konsumpcyjna	dt	110,33	127,50	126,50	131,00	136,00	130,50	126,97	110,33	136,00
Pszenica paszowa	dt	107,00	115,50	109,70	125,00	135,00	123,00	119,20	107,00	135,00
Pszenżyto	dt	96,50	111,67	105,00	110,00	123,00	105,83	108,67	96,50	123,00
Rzepak	dt	285,00	305,33	295,00	307,00	312,00	307,50	301,97	285,00	312,00
Jałówki opasane (kl. E)	kg	6,90	-	7,70	9,00	6,50	7,32	7,48	6,50	9,00
Maciory i braki	kg	3,10	-	3,00	-	3,13	2,25	2,87	2,25	3,13
Mleko	l	1,63	1,60	1,77	1,70	1,80	1,64	1,69	1,60	1,80
Młode bydło opasowe (kl. A)	kg	8,00	-	8,50	10,50	8,00	9,88	8,98	8,00	10,50
Tuczniki kl. I	kg	3,76	4,44	4,90	5,50	4,46	4,00	4,51	3,76	5,50

Pasze - ceny brutto

	jedn. miary	Białogard, Koszalin, Sławno	Drawsko, Szczecinek Wałcz	Kołobrzeg, Świdwin, Łobez	Goleniów, Gryfice, Kamień	Gryfino, Szczecin, Stargard	Choszczno, Myślibórz, Pyrzyce	śr.	min.	max.
dla bydła										
Koncentrat CJ	dt	-	196,00	213,60	232,00	226,00	-	216,90	196,00	232,00
Koncentrat KBO	dt	-	-	227,50	-	225,00	241,00	231,17	225,00	241,00
Koncentrat KBW	dt	-	-	243,20	250,00	266,00	236,00	248,80	236,00	266,00
Mieszanka B	dt	-	-	175,00	-	156,00	-	165,50	156,00	175,00
dla trzody										
Koncentrat L	dt	-	284,00	274,00	250,00	-	280,00	272,00	250,00	284,00
Koncentrat LP	dt	-	260,00	270,00	-	276,00	-	268,67	260,00	276,00
Koncentrat prosiak	dt	-	300,00	327,00	-	-	320,00	315,67	300,00	327,00
Koncentrat PW	dt	-	282,00	303,60	255,00	260,00	268,00	273,72	255,00	303,60
Koncentrat T	dt	-	285,00	293,13	275,00	272,00	278,00	280,63	272,00	293,13
Mieszanka L	dt	-	164,00	162,00	150,00	-	-	158,67	150,00	164,00
Mieszanka LK	dt	-	162,00	166,17	154,00	176,00	178,00	167,23	154,00	178,00
Mieszanka PP finiszer	dt	-	157,50	167,00	-	156,00	154,00	158,63	154,00	167,00
Mieszanka PP grower	dt	212,00	184,00	200,10	185,00	180,00	184,00	190,85	180,00	212,00
Mieszanka PP starter	dt	290,00	245,00	248,67	250,00	261,50	265,00	260,03	245,00	290,00
Mieszanka PW	dt	250,00	222,00	216,50	197,00	226,00	227,00	223,08	197,00	250,00
Prowit T	dt	-	245,00	260,40	-	252,00	-	252,47	245,00	260,40
inne										
Otręby pszenne	dt	-	-	94,00	-	95,00	-	94,50	94,00	95,00
Śruta kukurydziana	dt	-	122,00	106,00	-	115,65	-	114,55	106,00	122,00

eprasa.pl 683afaba1e

Nawozy i środki ochrony roślin - ceny brutto

	jedn. miary	Białogard, Koszalin, Sławno	Drawsko, Szczecinek Wałcz	Kołobrzeg, Świdwin, Łobez	Goleniów, Gryfice, Kamień	Gryfino, Szczecin, Stargard	Choszczno, Myślibórz, Pyrzyce	śr.	min.	max.
Amofoska 4-16-18	dt	-	165,00	150,00	-	177,10	-	164,03	150,00	177,10
Fosforan amonu/Polidap 18-46	dt	344,80	325,00	350,00	-	354,80	353,99	345,72	325,00	354,80
Inhibitor do mieszania z mocznikiem	l	-	-	-	-	-	17,10	17,10	17,10	17,10
Korn -Kali 40	dt	189,00	-	-	200,00	205,30	219,00	203,33	189,00	219,00
Lubofoska, Tarnogran lub NPK jesienne (4-6 % N)	dt	-	200,00	185,90	-	-	188,00	191,30	185,90	200,00
Mocznik bez dodatków 46	dt	323,60	328,00	332,00	-	-	330,37	328,49	323,60	332,00
Mocznik otoczkowany 46	dt	-	-	-	-	377,00	378,00	377,50	377,00	378,00
Mocznik z inhibitorem ureazy	dt	375,40	-	380,16	377,50	-	379,50	378,14	375,40	380,16
Polifoska 6-20-30	dt	267,00	275,00	295,70	281,00	293,65	284,05	282,73	267,00	295,70
Polifoska 8-24-24	dt	-	280,00	306,00	264,50	289,50	288,67	285,73	264,50	306,00
RSM - wodny roztwór saletrzano-mocznikowy 32	l	-	2,50	2,52	2,49	2,09	2,70	2,46	2,09	2,70
Saletra amonowa 32	dt	278,00	280,00	284,75	290,50	293,76	296,72	287,29	278,00	296,72
Saletra amonowa 34	dt	287,50	282,00	295,00	274,00	295,25	295,80	288,26	274,00	295,80
Saletra CAN 27	dt	233,80	-	-	-	-	228,52	231,16	228,52	233,80
Saletrzak/Salmag 28	dt	257,60	250,00	264,60	-	247,85	264,37	256,88	247,85	264,60
Saletrzak/Yara Bela 27	dt	272,50	252,00	270,00	267,00	273,30	-	266,96	252,00	273,30
Sól potasowa 60	dt	251,10	280,00	275,68	264,00	264,10	278,34	268,87	251,10	280,00
Agil-S 100 EC	l	109,00	105,00	-	-	107,62	113,21	108,71	105,00	113,21
Betanal MaxxPro 209 OD	l	-	-	-	-	125,00	-	125,00	125,00	125,00
Boogie Xpro 400 EC	l	-	181,00	-	-	-	188,22	184,61	181,00	188,22
Bulldock 025 EC	l	-	53,00	-	-	-	53,89	53,44	53,00	53,89
Butisan 400 SC	l	88,56	-	-	-	90,00	71,24	83,27	71,24	90,00
Caramba 60 SL/zamiennik	l	108,64	-	-	-	-	-	108,64	108,64	108,64
Caryx 240 SL	l	128,52	131,50	-	-	145,00	143,06	137,02	128,52	145,00
CCC 720 SL	l	11,96	12,00	-	11,60	10,50	12,14	11,64	10,50	12,14
Chwastox Turbo 340 SL	l	-	29,25	31,50	35,90	33,41	32,63	32,54	29,25	35,90
Coragen 200 SC	l	1 402,00	1 420,00	-	-	1 516,00	1 372,10	1427,53	1 372,10	1 516,00
Cyperkill Max 500 EC	l	-	210,00	-	-	207,00	-	208,50	207,00	210,00
Decis Mega 50 EW	l	-	147,50	162,00	-	140,00	157,68	151,79	140,00	162,00
Delan 700 WG	kg	-	258,00	-	-	-	241,49	249,75	241,49	258,00
Delmetros 100 SC	l	-	182,00	-	193,00	183,62	183,62	185,56	182,00	193,00
Fastac 100 EC	l	-	178,00	-	-	-	-	178,00	178,00	178,00
Glean 75 WG	100 g	-	120,00	-	110,00	-	-	115,00	110,00	120,00
Karate Zeon 050 CS	l	135,00	123,00	-	130,00	134,39	135,54	131,59	123,00	135,54

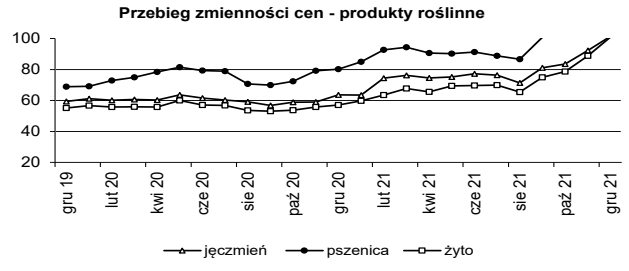

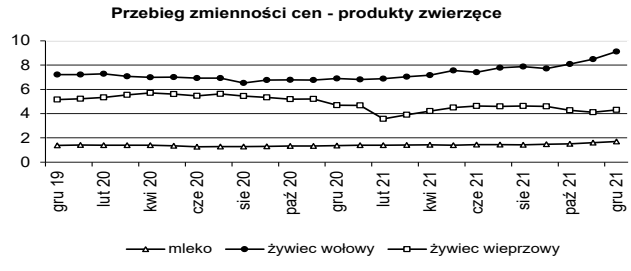

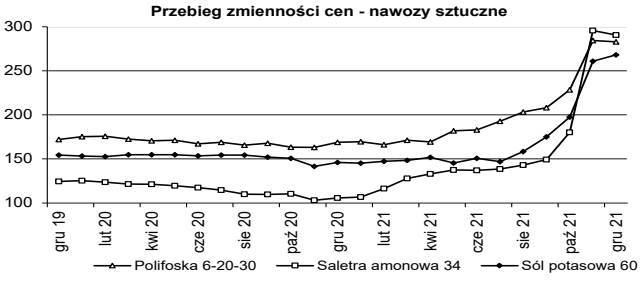

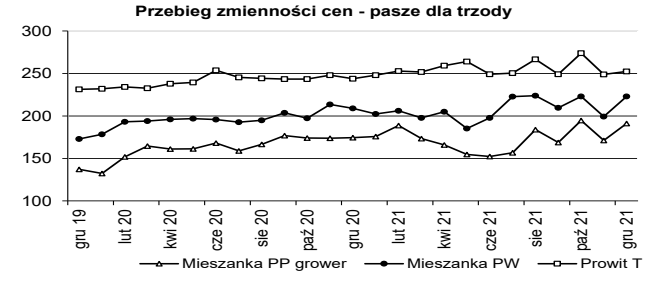

eprasa.pl 683afaba1e

Produkty rolne - ceny sprzedaży u rolników i na targowiskach

	jedn. miary	Białogard, Koszalin, Sławno	Drawsko, Szczecinek Wałcz	Kołobrzeg, Świdwin, Łobez	Goleniów, Gryfice, Kamień	Gryfino, Szczecin, Stargard	Choszczno, Myślibórz, Pyrzyce	śr.	min.	max.
Cielę (40-45 kg)	szt.	-	1 050,00	775,00	875,00	800,00	800,00	860,00	775,00	1 050,00
Jaja kurze średnie (50-60 g)	szt.	0,95	0,95	0,97	0,87	0,95	0,99	0,95	0,87	0,99
Jałówka cielna powyżej 1,5 r.	szt.	-	4 900	-	5 150	5 500	4 800	5 088	4 800	5 500
Jęczmień	dt	90,00	100,00	-	110,00	110,00	100,00	102,00	90,00	110,00
Krowa mleczna 3-5 lat	szt.	-	4 350	4 700	5 000	5 000	4 200	4 650	4 200	5 000
Mieszanka zbożowa	dt	-	110,00	100,00	100,00	100,00	-	102,50	100,00	110,00
Miód	l	40,25	41,67	37,00	40,00	38,83	38,67	39,40	37,00	41,67
Mleko krowie	l	2,25	2,33	2,30	2,50	3,00	2,13	2,42	2,13	3,00
Obornik	t	-	110,00	105,00	100,00	100,00	-	103,75	100,00	110,00
Owies	dt	80,00	80,00	-	95,00	95,00	80,00	86,00	80,00	95,00
Prosię (15 - 20 kg)	szt.	-	210,00	170,00	180,00	180,00	-	185,00	170,00	210,00
Pszenica	dt	120,00	120,00	120,00	130,00	120,00	130,00	123,33	120,00	130,00
Pszenżyto	dt	100,00	110,00	100,00	110,00	120,00	110,00	108,33	100,00	120,00
Siano łąkowe prasowane	t	-	320,00	300,00	250,00	250,00	-	280,00	250,00	320,00
Słoma zbożowa prasowana	t	-	200,00	-	180,00	200,00	-	193,33	180,00	200,00
Ziemniaki jadalne min. 50 kg	dt	-	160,00	160,00	167,50	167,50	175,00	166,00	160,00	175,00

Usługi rolnicze i olej napędowy - ceny brutto

	jedn. miary	Białogard, Koszalin, Sławno	Drawsko, Szczecinek Wałcz	Kołobrzeg, Świdwin, Łobez	Goleniów, Gryfice, Kamień	Gryfino, Szczecin, Stargard	Choszczno, Myślibórz, Pyrzyce	śr.	min.	max.
Bronowanie	ha	100,00	110,00	130,00	106,67	113,75	100,00	110,07	100,00	130,00
Foliowanie bel sianokiszonki	szt.	-	20,00	-	-	-	-	20,00	20,00	20,00
Koszenie traw	ha	160,00	150,00	190,00	150,00	200,00	173,16	170,53	150,00	200,00
Najem pracownika - prace dorywcze	h	20,00	19,00	16,00	20,00	21,67	20,00	19,44	16,00	21,67
Olej napędowy	l	6,07	6,10	6,02	6,07	6,01	6,01	6,05	6,01	6,10
Oprysk roślin	ha	100,00	95,00	90,00	93,33	88,33	95,00	93,61	88,33	100,00
Orka głęboka	ha	247,50	275,00	260,00	273,33	266,67	273,33	265,97	247,50	275,00
Prasa rolująca sł./siano (bele od Ø 1,5 m)	szt.	17,00	20,00	-	-	-	-	18,50	17,00	20,00
Prasa rolująca sł./siano (bele ok. Ø 1,2 m)	szt.	15,50	15,00	15,00	17,00	-	20,00	16,50	15,00	20,00
Roztrząsanie obornika z załadunkiem	t	-	-	100,00	95,00	90,00	-	95,00	90,00	100,00
Sadzenie ziemniaków	ha	-	-	-	220,00	-	-	220,00	220,00	220,00
Siew zbóż agregatem uprawowo siewnym	ha	205,00	230,00	206,67	215,00	257,50	216,67	221,81	205,00	257,50
Siew zbóż siewnikiem	ha	150,00	150,00	180,00	183,33	150,00	150,00	160,56	150,00	183,33
Suszenie ziarna (za każdy %)	t	-	-	-	-	-	10,80	10,80	10,80	10,80
Talerzowanie	ha	150,00	165,00	175,00	156,67	177,50	153,33	162,92	150,00	177,50
Transport ciągnik z przyczepą do 12 t	h	100,00	110,00	120,00	110,00	130,00	147,90	119,65	100,00	147,90
Uprawa agregatem podorywkowym	ha	150,00	175,00	150,00	175,00	177,50	180,00	167,92	150,00	180,00
Uprawa agregatem uprawowym	ha	165,00	190,00	160,00	176,67	225,00	174,00	181,78	160,00	225,00
Włókowanie	ha	-	100,00	150,00	125,00	-	145,20	130,05	100,00	150,00
Wynajem ciągnika do 80 KM	h	-	100,00	-	100,00	100,00	118,00	104,50	100,00	118,00
Wynajem ciągnika powyżej 80 KM	h	-	150,00	180,00	135,00	120,00	200,00	157,00	120,00	200,00
Zbiór buraków kombajnem	ha	-	-	-	875,00	-	-	875,00	875,00	875,00
Zbiór kombajnem z rozdrobn. słomy	ha	355,00	350,00	365,00	385,00	350,00	400,00	367,50	350,00	400,00
Zbiór kombajnem zbożowym	ha	335,00	300,00	350,00	350,00	350,00	370,00	342,50	300,00	370,00
Zbiór kukurydzy sieczkarnią polową	ha	-	-	-	370,00	-	-	370,00	370,00	370,00

Uwaga: Opracowano na podstwie informacji zebranych w PZDR, szersze informacje cenowo-rynkowe na naszej stronie internetowej www.zodr.pl

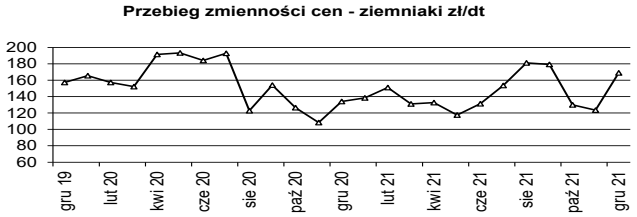

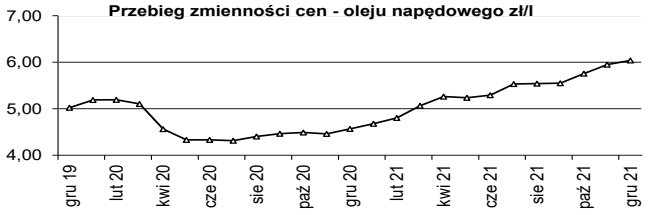

eprasa.pl 683afaba1e

INFORMACJA HANDLOWO-RYNKOWA

Na podstawie informacji zebranych w TZD opracowali
Ewa Wenc i Kazimierz Niegowski

Wybrane ceny w dniu 4.01.2022 r.

Produkty rolne - ceny skupu netto

	jedn. miary	Białogard, Koszalin, Sławno	Drawsko, Szczecinek Wałcz	Kołobrzeg, Świdwin, Łobez	Goleniów, Gryfice, Kamień	Gryfino, Szczecin, Stargard	Choszczno, Myślibórz, Pyrzyce	śr.	min.	max.
Gorczyca	dt	-	400,00	-	-	-	-	400,00	400,00	400,00
Jęczmień konsumpcyjny	dt	101,50	102,00	102,00	99,00	-	105,50	102,00	99,00	105,50
Kukurydza	dt	-	100,00	110,00	-	107,50	-	105,83	100,00	110,00
Łubin słodki	dt	119,00	122,50	126,67	-	-	133,00	125,29	119,00	133,00
Owies konsumpcyjny	dt	95,00	93,00	92,50	-	-	-	93,50	92,50	95,00
Owies paszowy	dt	80,00	85,67	80,00	-	-	92,00	84,42	80,00	92,00
Peluszka	dt	110,00	105,00	120,00	-	-	-	111,67	105,00	120,00
Pszenica konsumpcyjna	dt	126,00	126,67	126,67	126,50	133,00	131,00	128,31	126,00	133,00
Pszenica paszowa	dt	118,50	120,83	119,80	117,00	122,50	118,50	119,52	117,00	122,50
Pszenżyto	dt	99,00	109,67	107,00	107,50	111,50	106,67	106,89	99,00	111,50
Jałówki opasane (kl. E)	kg	6,40	-	7,00	-	-	7,15	6,85	6,40	7,15
Maciory i braki	kg	2,95	-	2,00	-	2,46	2,25	2,42	2,00	2,95
Mleko	l	1,53	1,60	1,59	1,90	1,68	1,76	1,68	1,53	1,90
Młode bydło opasowe (kl. A)	kg	8,50	-	9,00	-	-	9,88	9,13	8,50	9,88
Tuczniki kl. I	kg	4,61	3,90	4,75	-	4,72	3,95	4,39	3,90	4,75

Pasze - ceny brutto

	jedn. miary	Białogard, Koszalin, Sławno	Drawsko, Szczecinek Wałcz	Kołobrzeg, Świdwin, Łobez	Goleniów, Gryfice, Kamień	Gryfino, Szczecin, Stargard	Choszczno, Myślibórz, Pyrzyce	śr.	min.	max.
dla bydła										
Koncentrat CJ	dt	-	-	288,60	320,00	280,00	-	296,20	280,00	320,00
Koncentrat KBO	dt	-	-	246,00	-	245,00	260,00	250,33	245,00	260,00
Koncentrat KBW	dt	-	-	283,20	300,00	296,00	316,00	298,80	283,20	316,00
Mieszanka B	dt	-	-	172,00	-	160,00	-	166,00	160,00	172,00
dla trzody										
Koncentrat L	dt	-	288,00	286,00	260,00	-	306,00	285,00	260,00	306,00
Koncentrat LP	dt	-	260,00	275,00	-	280,00	-	271,67	260,00	280,00
Koncentrat prosiak	dt	-	300,00	327,00	-	-	318,00	315,00	300,00	327,00
Koncentrat PW	dt	-	280,00	287,60	255,00	260,00	-	270,65	255,00	287,60
Koncentrat T	dt	-	280,00	288,13	245,00	262,00	280,00	271,03	245,00	288,13
Mieszanka L	dt	-	140,00	162,00	150,00	-	-	150,67	140,00	162,00
Mieszanka LK	dt	-	172,00	166,17	174,00	180,00	228,00	184,03	166,17	228,00
Mieszanka PP finiszer	dt	-	175,00	167,00	-	160,00	180,00	170,50	160,00	180,00
Mieszanka PP grower	dt	162,00	184,00	174,10	165,00	180,00	180,00	174,18	162,00	184,00
Mieszanka PP starter	dt	255,00	220,00	240,00	220,00	255,00	265,50	242,58	220,00	265,50
Mieszanka PW	dt	220,00	198,00	201,50	197,00	206,00	206,00	204,75	197,00	220,00
Prowit T	dt	-	245,00	260,40	-	256,00	-	253,80	245,00	260,40
inne										
Otręby pszenne	dt	-	-	99,00	-	105,00	116,00	106,67	99,00	116,00
Śruta kukurydziana	dt	-	152,00	136,00	-	155,65	144,00	146,91	136,00	155,65
Śruta sojowa	dt	-	-	-	-	-	252,00	252,00	252,00	252,00

eprasa.pl 683afaba1e

Nawozy i środki ochrony roślin - ceny brutto

	jedn. miary	Białogard, Koszalin, Sławno	Drawsko, Szczecinek Wałcz	Kołobrzeg, Świdwin, Łobez	Goleniów, Gryfice, Kamień	Gryfino, Szczecin, Stargard	Choszczno, Myślibórz, Pyrzyce	śr.	min.	max.
Amofoska 4-16-18	dt	-	195,00	184,00	-	197,10	-	192,03	184,00	197,10
Fosforan amonu/Polidap 18-46	dt	327,40	349,00	342,00	-	352,20	345,38	343,20	327,40	352,20
Inhibitor do mieszania z mocznikiem	l	-	-	-	-	-	17,25	17,25	17,25	17,25
Korn -Kali 40	dt	194,50	-	215,00	-	205,35	219,00	208,46	194,50	219,00
Lubofoska, Tarnogran lub NPK jesienne (4-6 % N)	dt	180,00	200,00	181,00	-	-	188,00	187,25	180,00	200,00
Mocznik bez dodatków 46	dt	355,00	400,00	335,00	-	340,00	370,50	360,10	335,00	400,00
Mocznik otoczkowany 46	dt	-	-	-	-	386,60	378,00	382,30	378,00	386,60
Mocznik z inhibitorem ureazy	dt	392,70	-	386,53	409,00	-	379,50	391,93	379,50	409,00
Polifoska 6-20-30	dt	261,33	279,50	291,88	281,00	292,10	281,74	281,26	261,33	292,10
Polifoska 8-24-24	dt	-	-	293,00	264,50	289,50	289,03	284,01	264,50	293,00
RSM - wodny roztwór saletrzano-mocznikowy 32	l	2,68	2,72	2,63	-	2,64	2,70	2,67	2,63	2,72
Saletra amonowa 32	dt	278,00	300,00	284,04	-	283,65	302,00	289,54	278,00	302,00
Saletra amonowa 34	dt	293,75	285,00	295,00	315,00	291,20	292,75	295,45	285,00	315,00
Saletra CAN 27	dt	230,67	-	-	-	-	229,00	229,83	229,00	230,67
Saletrzak/Salmag 28	dt	275,00	270,00	268,92	-	262,00	269,54	269,09	262,00	275,00
Saletrzak/Yara Bela 27	dt	286,25	272,50	265,00	-	274,40	-	274,54	265,00	286,25
Superfosfat poj. granulowany 19	dt	140,00	-	129,24	-	115,00	125,00	127,31	115,00	140,00
Agil-S 100 EC	l	110,72	105,00	-	-	107,62	120,00	110,84	105,00	120,00
Betanal MaxxPro 209 OD	l	-	-	-	-	125,00	-	125,00	125,00	125,00
Boogie Xpro 400 EC	l	-	181,00	-	-	-	200,22	190,61	181,00	200,22
Bulldock 025 EC	l	-	53,00	-	-	-	53,89	53,44	53,00	53,89
Butisan 400 SC	l	88,56	-	-	-	90,00	72,00	83,52	72,00	90,00
Caryx 240 SL	l	129,06	126,50	-	-	145,00	-	133,52	126,50	145,00
CCC 720 SL	l	11,96	13,00	-	11,60	12,50	15,01	12,81	11,60	15,01
Chwastox Turbo 340 SL	l	-	27,75	32,50	35,70	34,75	42,02	34,54	27,75	42,02
Coragen 200 SC	l	-	1 320,00	-	-	1 516,00	1 372,50	1 402,83	1 320,00	1 516,00
Cyperkill Max 500 EC	l	235,00	210,00	-	-	220,00	-	221,67	210,00	235,00
Decis Mega 50 EW	l	-	147,50	162,00	-	130,00	157,68	149,29	130,00	162,00
Delan 700 WG	kg	-	258,00	-	-	-	241,49	249,75	241,49	258,00
Delmetros 100 SC	l	200,00	182,00	-	193,00	183,62	-	189,65	182,00	200,00
Dewrinol 450 SC	l	-	76,00	-	-	-	86,40	81,20	76,00	86,40
Goal 480 SC	l	-	283,00	-	-	260,00	290,00	277,67	260,00	290,00
Huzar Active Plus	kg	145,00	137,50	-	-	120,07	158,00	140,14	120,07	158,00
Merpan 80 WDG	kg	-	-	-	-	-	63,76	63,76	63,76	63,76

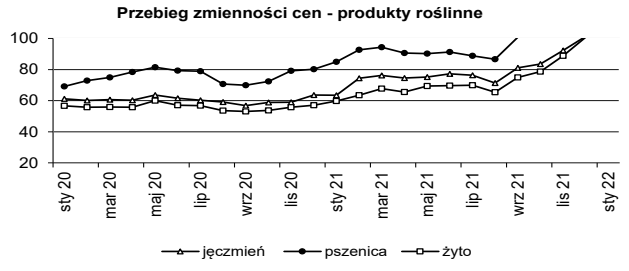

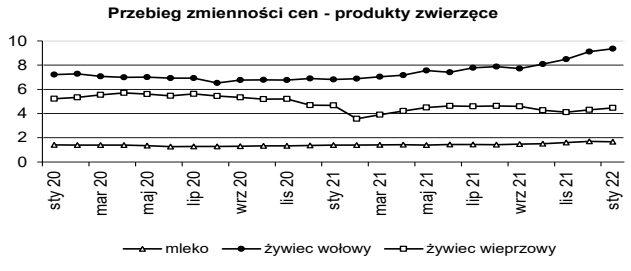

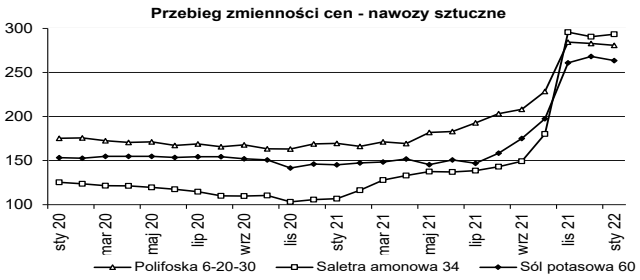

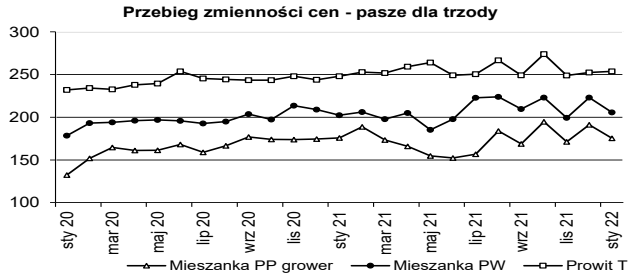

eprasa.pl 683afaba1e

Produkty rolne - ceny sprzedaży u rolników i na targowiskach

	jedn. miary	Białogard, Koszalin, Sławno	Drawsko, Szczecinek Wałcz	Kołobrzeg, Świdwin, Łobez	Goleniów, Gryfice, Kamień	Gryfino, Szczecin, Stargard	Choszczno, Myślibórz, Pyrzyce	śr.	min.	max.
Cielę (40-45 kg)	szt.	-	950,00	725,00	860,00	700,00	700,00	787,00	700,00	950,00
Jaja kurze średnie (50-60 g)	szt.	1,03	1,00	0,93	0,87	0,93	0,99	0,96	0,87	1,03
Jałówka cielna powyżej 1,5 r.	szt.	-	4 900	-	5 150	5 500	4 700	5 063	4 700	5 500
Jęczmień	dt	-	100,00	-	110,00	110,00	100,00	105,00	100,00	110,00
Krowa mleczna 3-5 lat	szt.	-	4 400	4 800	5 000	5 000	4 600	4 760	4 400	5 000
Mieszanka zbożowa	dt	-	110,00	100,00	100,00	95,00	-	101,25	95,00	110,00
Miód	l	40,00	41,67	36,00	40,83	38,83	40,00	39,56	36,00	41,67
Mleko krowie	l	2,25	2,33	2,37	2,50	3,00	2,13	2,43	2,13	3,00
Obornik	t	-	105,00	-	100,00	90,00	-	98,33	90,00	105,00
Owies	dt	-	90,00	-	100,00	95,00	90,00	93,75	90,00	100,00
Prosię (15 - 20 kg)	szt.	-	200,00	170,00	170,00	160,00	-	175,00	160,00	200,00
Pszenica	dt	120,00	130,00	120,00	130,00	120,00	130,00	125,00	120,00	130,00
Pszenżyto	dt	-	100,00	100,00	110,00	110,00	110,00	106,00	100,00	110,00
Siano łąkowe prasowane	t	-	300,00	300,00	250,00	250,00	-	275,00	250,00	300,00
Słoma zbożowa prasowana	t	-	200,00	-	170,00	200,00	-	190,00	170,00	200,00
Ziemniaki jadalne min. 50 kg	dt	-	160,00	120,00	147,50	125,00	155,00	141,50	120,00	160,00

Usługi rolnicze i olej napędowy - ceny brutto

	jedn. miary	Białogard, Koszalin, Sławno	Drawsko, Szczecinek Wałcz	Kołobrzeg, Świdwin, Łobez	Goleniów, Gryfice, Kamień	Gryfino, Szczecin, Stargard	Choszczno, Myślibórz, Pyrzyce	śr.	min.	max.
Bronowanie	ha	100,00	110,00	110,00	100,00	111,25	100,00	105,21	100,00	111,25
Foliowanie bel sianokiszonki	szt.	-	25,00	-	-	-	-	25,00	25,00	25,00
Koszenie traw	ha	170,00	150,00	180,00	150,00	155,00	175,00	163,33	150,00	180,00
Najem pracownika - prace dorywcze	h	20,00	20,00	20,00	21,50	21,67	20,00	20,53	20,00	21,67
Olej napędowy	l	5,75	5,80	5,72	5,79	5,79	5,79	5,77	5,72	5,80
Oprysk roślin	ha	70,00	85,00	80,00	86,67	80,00	86,67	81,39	70,00	86,67
Orka głęboka	ha	252,50	325,00	260,00	280,00	285,00	283,33	280,97	252,50	325,00
Prasa rolująca sł./siano (bele od Ø 1,5 m)	szt.	30,00	30,00	-	-	-	-	30,00	30,00	30,00
Prasa rolująca sł./siano (bele ok. Ø 1,2 m)	szt.	15,50	15,00	15,00	17,00	-	16,00	15,70	15,00	17,00
Roztrząsanie obornika z załadunkiem	t	-	60,00	-	63,50	52,50	-	58,67	52,50	63,50
Sadzenie ziemniaków	ha	-	200,00	-	220,00	-	-	210,00	200,00	220,00
Siew zbóż agregatem uprawowo siewnym	ha	195,00	225,00	203,33	215,00	260,00	214,80	218,86	195,00	260,00
Siew zbóż siewnikiem	ha	150,00	155,00	186,67	183,33	200,00	150,60	170,93	150,00	200,00
Talerzowanie	ha	150,00	185,00	175,00	166,67	162,50	160,00	166,53	150,00	185,00
Transport ciągnik z przyczepą do 12 t	h	100,00	120,00	120,00	116,67	126,50	147,90	121,84	100,00	147,90
Transport ciągnik z przyczepą powyżej 12 t	h	130,00	150,00	140,00	136,67	165,00	208,00	154,94	130,00	208,00
Uprawa agregatem uprawowym	ha	165,00	190,00	160,00	176,67	250,00	174,00	185,94	160,00	250,00
Włókowanie	ha	-	145,00	125,00	145,00	-	145,20	140,05	125,00	145,20
Wynajem ciągnika do 80 KM	h	-	145,00	-	100,00	100,00	118,00	115,75	100,00	145,00
Wynajem ciągnika powyżej 80 KM	h	-	150,00	180,00	135,00	120,00	216,00	160,20	120,00	216,00
Zbiór buraków kombajnem	ha	-	-	-	875,00	-	-	875,00	875,00	875,00
Zbiór kombajnem z rozdrobn. słomy	ha	345,00	370,00	365,00	380,00	350,00	402,00	368,67	345,00	402,00
Zbiór kombajnem zbożowym	ha	310,00	325,00	340,00	360,00	405,00	378,00	353,00	310,00	405,00
Zbiór kukurydzy sieczkarnią polową	ha	-	-	-	390,00	-	-	390,00	390,00	390,00
Zbiór traw przyczepą samozbierającą	ha	-	150,00	-	160,00	-	-	155,00	150,00	160,00

Uwaga: Opracowano na podstwie informacji zebranych w PZDR, szersze informacje cenowo-rynkowe na naszej stronie internetowej www.zodr.pl

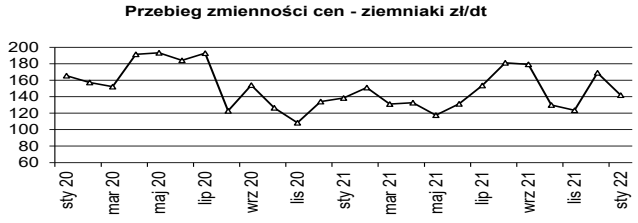

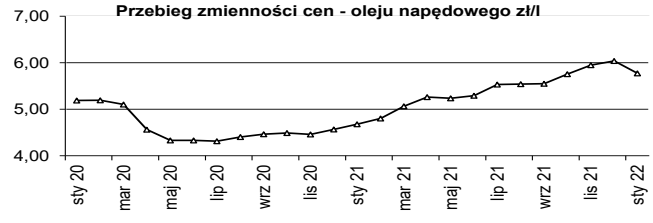

eprasa.pl 683afaba1e

Wszystkie przedstawione poniżej dane są zbierane i udostępniane przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, w ramach Zintegrowanego Systemu Rolniczej Informacji Rynkowej, i udostępniane w formie tygodniowych biuletynów na stronie www.minrol.gov.pl

1. Średnie ceny w przedsiębiorstwach prowadzących zakupy zboża (zł/tonę, bez VAT)

Regiony: Centralno-wschodni - województwa: lubelskie, łódzkie, mazowieckie, podlaskie, warmińsko-mazurskie; Południowy: dolnośląskie, małopolskie, opolskie, podkarpackie, śląskie, świętokrzyskie; Północno-zachodni: kujawsko-pomorskie, lubuskie, pomorskie, wielkopolskie, zachodniopomorskie. nld - niewystarczająca liczba danych do prezentacji

Towar		Polska			REGIONY								
					Centralno-Wschodni			Południowy			Północno-Zachodni		
		16.01	9.01	zmiana [%]	16.01	9.01	zmiana [%]	16.01	9.01	zmiana [%]	16.01	9.01	zmiana [%]
Pszenica	kons.	1306,4	1331,2	-1,8664	1317,8	1349,1	-2,3269	1284	1319	-2,688	1338,9	1335,9	0,2251
	pasz.	1286	1269,6	1,2933	1217,8	1210,1	0,6315	1313,5	1336	-1,6775	1320,2	1308,2	0,9218
Żyto	kons.	1155	1131,8	2,0534	1152,5	1180,4	-2,3646	1099,4	nld	--	1168,6	1183,4	-1,2553
	pasz.	1065	1080,2	-1,4082	1061,7	953,51	11,349	nld	--	--	1067,2	1101,5	-3,1076
Jęczmień	kons.	1098,2	1129,1	-2,7381	nld	nld	--	nld	--	--	1066,4	nld	--
	pasz.	1157	1164,9	-0,6749	1158,3	1180,3	-1,8646	1131,5	nld	--	1160,2	1152,2	0,6956
	browar.	1225,6	1255	-2,3496	--	nld	--	--	--	--	1225,6	nld	--
	pasz. „mokra"	nld	--	--	nld	--	--	nld	--	--	nld	--	--
Kukurydza	pasz.	1063,7	1052,1	1,1054	1067,6	1056	1,0999	nld	1089	--	1058,1	1039,3	1,8107
	kons.	nld	nld	--	--	--	--	--	--	--	nld	nld	--
Owies	pasz.	960,56	922,83	4,0892	963,3	nld	--	--	--	--	958,53	nld	--
Pszenżyto	pasz.	1182,7	1179,5	0,2738	1177,6	1197,3	-1,6499	1202,8	1221	-1,4709	1183	1155	2,4305

2. Średnie miesięczne ceny netto zbóż monitorowanych przez zintegrowany system rolniczej informacji rynkowej

Rodzaj ziarna		styczeń '21	luty '21	marzec '21	kwiecień '21	maj '21	czerwiec '21	lipiec '21	sierpień '21	wrzesień '21	październik '21	listopad '21	grudzień '21
Pszenica	kons.	918,06	936,37	954,23	941,46	969,02	960,45	867,65	917	1002,5	1078,6	1198,6	1315,9
	pasz.	899,92	940,16	977,05	976,68	982,94	995,8	913,82	913,4	997,02	1072,5	1182,2	1271,8
Żyto	kons.	622,08	668,45	709,16	727,53	742,87	775,06	643,6	686,4	805,22	865,37	985,88	1096,7
	pasz.	632,45	693,61	721,45	728,31	746,4	798,43	690,83	711,4	799,55	885,37	963,44	1041,4
Jęczmień	kons.	702,54	765,09	785,83	815,11	822,04	836,98	684,58	752,6	834,21	905,03	985,88	1154
	pasz.	718,47	775,96	827,73	846,72	862,76	886,48	717,28	753,9	851,41	896,95	963,44	1106,4
	browar.	790,44	800,59	831,46	898,69	923,21	961,08	731,23	813,3	819,3	975,56	1077,1	1204,8
Kukurydza	pasz.	816,6	861,51	888,14	932,13	1001,9	1023,5	1010	1033	1086,5	954,97	1006,8	1044,1
Owies	kons.	576,03	641,19	673,49	655,55	623,97	603,34	567,23	602,9	672,61	760,72	943,73	1039,4
	pasz.	591,24	608,41	636,7	620,85	619,36	635,82	626,8	594,8	670,65	678,36	776,09	891,64
Pszenżyto	pasz.	744,73	795,18	831,55	836,78	854,99	898,07	781,35	796,2	873,58	933,62	1047,4	1191,9

3. Ceny zakupu tuczników wg EUROP w kraju i makroregionach (bez VAT)

(masa ciepła poubojowa zł/t)

Regiony: Północny - województwa: kujawsko-pomorskie, pomorskie, warmińsko-mazurskie, Środkowo-wschodni: łódzkie, mazowieckie, podlaskie, Południowo-wschodni: lubelskie, małopolskie, podkarpackie, śląskie, świętokrzyskie, Zachodni: dolnośląskie, lubelskie, opolskie, wielkopolskie, zachodniopomorskie.

Klasa pół-tusz	Polska			REGIONY											
				Północny			Środkowo-Wsch.			Południowo-Wsch.			Zachodni		
	16.01	9.01	zmiana [%]	16.01	9.01	zmiana [%]	16.01	9.01	zmiana [%]	16.01	9.01	zmiana [%]	16.01	9.01	zmiana [%]
S	5868,304902	5840,5	0,4758	5989,2	5953,8	0,5939	5865,3	5768,4	1,681	5709,6	5730,4	-0,3645	5875,5	5883	-0,134
E	5781,573529	5743	0,672	5804,5	5758,2	0,8047	5798,7	5711,7	1,524	5673,4	5680,9	-0,1325	5791,2	5782	0,164
U	5482,534314	5426,4	1,0338	5452,6	5398,6	1,0003	5514,2	5431,9	1,515	5414,4	5344,8	1,3018	5490,8	5467	0,429
R	5138,584314	5081,1	1,1321	*	*	*	5193,3	5109,2	1,646	5083,2	4921,6	3,2844	5157,1	5130	0,525
O	4230,746078	4133,1	2,3617	*	*	*	*	*	*	*	*	*	4067	4049	0,452
P	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
RAZEM	**5763,448039**	**5733,9**	**0,5151**	**5815,2**	**5779,7**	**0,6143**	**5782,9**	**5701,6**	**1,426**	**5652,7**	**5650,7**	**0,0341**	**5758,3**	**5764**	**-0,107**

4. Ceny zakupu bydła rzeźnego wg makroregionów

(waga żywca zł/t, tygodniowe zmiany cen oraz struktury zakupu w %)

Regiony: Północny - województwa: podlaskie, pomorskie, warmińsko-mazurskie, zachodniopomorskie, Centralny: kujawsko-pomorskie, mazowieckie, łódzkie, wielkopolskie, lubuskie, Południowy: lubelskie, małopolskie, podkarpackie, świętokrzyskie, dolnośląskie, opolskie, śląskie.

Kategoria bydła	REGIONY											
	Centralny				Południowy				Północny			
	9.01. w.ż.	zmiana [%]	śr. masa tuszy ciepł. [kg]	strukt. zakupu [%]	9.01. w.ż.	zmiana [%]	śr. masa tuszy ciepł. [kg]	strukt. zakupu [%]	9.01. w.ż.	zmiana [%]	śr. masa tuszy ciepł. [kg]	strukt. zakupu [%]
Bydło ogółem	9,494665377	-2,1126	317,54	100	8,9474	-3,7388	307,36	100	9,103	3,0941	321,77	100
bydło 8-12 m-cy (Z)	10,11288316	--	253,33	0,1073	9,5407	3,5514	245,01	0,3914	--	--	--	--
byki 12-24 m-ce (A)	10,61260045	-1,7624	349,7	37,589	10,119	-2,1615	342,9	32,926	10,22	2,2373	365,37	30,149
byki > 24 m-cy (B)	10,22586028	-2,3625	386,49	8,387	10,116	-1,031	399,43	3,0822	10,25	-0,397	430,39	3,9937
wolce > 12 m-cy (C)	--	--	--	--	--	--	*	--	--	--	--	--
krowy (D)	7,356157878	3,8736	280,29	33,244	7,217	-0,5058	282,2	41,169	8,255	2,8386	291,78	48,865
jałówki > 12 m-cy (E)	10,05109252	0,813	291,34	20,672	9,4881	-1,4366	288,38	22,065	8,678	1,6958	305,11	16,993

* z uwagi na wymóg nieidentyfikowalności danych ceny nie podano

Opracował Andrzej Kamiński

eprasa.pl 683afaba1e

Ogłoszenia rolników

SPRZEDAŻ

ROŚLINY

Łubin słodki 8 t. Tel. 693 021 036.
Łubin gorzki i słodki wąskolistny oczyszczony w workach big-bag. Tel. 500 419 229.

MASZYNY I URZĄDZENIA

Agregat uprawowo-siewny z hydropakiem marki Nordsten. Tel. 693 021 036.
Ciagnik Ursus 1614, rok prod. 1993; ciągnik Zetor 16245, rok prod. 1997; przyczepa wywrotka, ładowność 10 t; opryskiwacz, poj. 2,5 tys. l, 4 tys. l; agregat uprawowo-siewny Vaderstad Rapid, szer. 4 m, wysiew talerzowy z nawozem; ładowarka teleskopowa Merlo; prasa do słomy Sipma 120x 120, siatka-sznurek, rok prod. 2013; brona talerzowa, szer. 3 m; rozsiewacz do wapna RCW 5. Tel. 500 419 229.
Dojarka przewodowa na 3 aparaty (wraz z wyposażeniem, długość 45 m, rury ze stali szlachetnej). Tel. 517 047 650.
Kombajn ziemniaczany Anna Z646, radełka 5-rzędowe, przyczepa 3 t, sadzarka do ziemniaków, rozsiewacz nawozu, rozrzutnik obornika, kultywator 2,7 m, śrutownik z silnikiem, brony 4-polowe ciężkie, przyczepka samochodowa, wózek do przewozu zwierząt. Tel. 662 295 827.
Opryskiwacz 600 l, 12 m, stan bardzo dobry. Cena 1500 zł. Tel. 609 095 454.
Schładzalnik do mleka o pojemności 1050 l. Tel. 517 047 650.

GRUNTY I NIERUCHOMOŚCI

Łąkę użytkowaną rolniczo o pow. 1,50 ha, gmina Nowogródek Pomorski, wieś Trzcinna. Tel. 511 328 986.
Działki pod zabudowę położone w Łobzie przy ul. Wojcelskiej. 1. Działka o areale 1370 m^2 w cenie 40 zł/m^2. Tel. 501 437 274.
Wydzierżawię budynek inwentarski na działalność gospodarczą. Tel. 517 047 650.

KUPNO

Czyszczalnię do zboża Petkus; suszarnię do zboża przewoźną stan techniczny obojętny; kosiarkę samobieżną pokosówkę Forschritt. Tel. 533 755 977.
Ciągnik Zetor, przystawkę do kukurydzy, siewnik do kukurydzy, rozsiewacz nawozu. Tel. 728 032 907.
Bizon Rekord, DS, Claas; sortownik do ziemniaków; pług obrotowy Kverneland, Famarol; siewnik lub agregat siewny; opryskiwacz ciągany na kółkach Pilmet. Tel. 511 924 809.
Ciągnik Zetor lub John Deere; przyczepa Pronar; rozsiewacz nawozu Brzeg, Amazone 1600l; sadzarka talerzowa do ziemniaków; kosiarko-rozdrabniacz. Tel. 795 807 728.
Rozsiewacz wapna RCV3 Brzeg; dmuchawa do zboża ssąco-tłocząca. Tel. 790 318 118.
Maszyny rolnicze, ciągniki, przyczepy w każdym stanie technicznym. Tel. 533 755 977.

RÓŻNE

Usługi transportowe/przeprowadzki do 3,5 t. Stargard i okolice. Tel. 696 449 143.

Warunki prenumeraty, przyjmowanie reklam

WARUNKI PRENUMERATY
Prenumerata jest prowadzona w 18 PZDR na terenie całego województwa. Roczna cena prenumeraty 1 egz. u doradcy - 30,00 zł, prenumerata pocztowa - 80,00 zł (w przypadku większej ilości egz. prosimy o kontakt z redakcją). Zamówienia na prenumeratę należy przesyłać na adres: redakcja.barzkowice@home.pl lub barzkowice@home.pl, fax 91 561 37 91, albo pocztą: ZODR w Barzkowicach, Redakcja 73-134 Barzkowice 2.
Wpłaty na prenumeratę przyjmujemy na konto: Bank Gospodarstwa Krajowego Oddział w Szczecinie 10 1130 1176 0022 2146 6320 0005

ZAMIESZCZENIE REKLAM (CENY BRUTTO)
▸Reklama w pełnym kolorze:
A4 - pierwsza emisja - 1 130 zł, kolejne - 910 zł
A5 - pierwsza emisja - 590 zł, kolejne - 480 zł
Artykuł reklamowy A4 - 550 zł
Moduły (1 moduł 45x62 mm) - 40 zł/moduł

PRZYJMOWANIE REKLAM I OGŁOSZEŃ

Treść reklamy wraz ze zleceniem i oświadczeniem, że zleceniodawca zapoznał się z treścią Zasad ogólnych przyjmowania ogłoszeń i reklam... należy przesłać (**do 10. dnia w miesiącu poprzedzającym wydanie**, np. do 10 stycznia do nr lutowego) na adres redakcji. Formularz zlecenia, Zasady ogólne dot. reklamy oraz wymogi techniczne dostępne są na stronie www.zodr.pl/wydawnictwo.

Redakcja nie odpowiada za treść zamieszczonych reklam i ogłoszeń, zastrzega sobie prawo redagowania i skracania nadesłanych tekstów.

Ogłoszenia drobne od rolników zamieszczamy bezpłatnie.

Wydawca: ZODR w Barzkowicach, www.zodr.pl
Redakcja: ZODR w Barzkowicach
73-134 Barzkowice 2, tel. 91 479 40 73, 479 40 43
fax 91 561 37 91
facebook.com/zodr.barzkowice
e-mail: redakcja.barzkowice@home.pl
Zespół: Sylwia Lenard (redaktor naczelna)
Szyrlina Sobolewska (skład, projekt okładki)
Druk: TOP DRUK Sp. o.o. sp.k., ul. Nowogrodzka 151a, 18-400 Łomża, nakład 1400 egz.

Kontakt z nami

Zachodniopomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Barzkowicach, 73-134 Barzkowice 2
tel. (91) 479 40 10; 15, (91) 561 37 00
fax (91) 561 37 91
e-mail: barzkowice@home.pl, www.zodr.pl

Oddział w Koszalinie, ul. Przemysłowa 8
75-216 Koszalin
tel. (94) 341 87 30, fax (94) 342 79 24
e-mail: koszalin.oddzial@zodr.pl

POWIATOWE ZESPOŁY DORADZTWA ROLNICZEGO

PZDR w Białogardzie, ul. Kisielice Duże 28, 78-200 Białogard
tel. (94) 312 04 10, fax (94) 311 26 88, kom. 513 161 525
e-mail: bialogard.pzdr@zodr.pl

PZDR w Choszcznie, ul. Jagiełły 17c/6, 73-200 Choszczno
tel./fax (95) 765 27 93, kom. 513 164 889
e-mail: choszczno.pzdr@zodr.pl

PZDR w Drawsku Pomorskim
ul. Gdyńska 4, 78-500 Drawsko Pom.
tel./fax (94) 363 22 64, kom. 513 161 531
e-mail: drawsko.pzdr@zodr.pl

PZDR w Gryficach, ul. Wojska Polskiego 57/5, 72-300 Gryfice
tel./fax (91) 384 71 52, kom. 513 161 417
e-mail: gryfice.pzdr@zodr.pl

PZDR w Gryfinie zs. w Baniach, ul. Targowa 19
74-110 Banie, tel./fax (91) 416 80 62
kom. 513 161 505, e-mail: gryfino.pzdr@zodr.pl

PZDR w Goleniowie zs. w Nowogardzie
ul. Wojska Polskiego 67, 72-200 Nowogard
tel./fax (91) 392 71 75, kom. 513 161 437
e-mail: goleniow.pzdr@zodr.pl

PZDR w Kamieniu Pom. zs. w Golczewie
ul. Niepodległości 23, 72-410 Golczewo
tel./fax (91) 382 34 98, kom. 513 161 413
e-mail: kamien.pzdr@zodr.pl

PZDR w Kołobrzegu
ul. 6 Dywizji Piechoty 60, 78-100 Kołobrzeg
tel./fax (94) 352 40 30, kom. 513 161 526
e-mail: kolobrzeg.pzdr@zodr.pl

PZDR w Koszalinie, ul. Przemysłowa 8, 75-216 Koszalin
tel. (94) 342 79 29, kom. 513 164 897
e-mail: koszalin.pzdr@zodr.pl

PZDR w Łobzie, ul. Północna 10, 73-150 Łobez
tel./fax (91) 397 09 21, kom. 513 161 440
e-mail: lobez.pzdr@zodr.pl

PZDR w Myśliborzu, ul. Spokojna 13, 74-300 Myślibórz
tel./fax (95) 747 93 51, kom. 513 161 541
e-mail: mysliborz.pzdr@zodr.pl

PZDR w Pyrzycach, ul. Kościuszki 26, 74-200 Pyrzyce
tel./fax (91) 570 48 75, kom. 513 161 508
e-mail: pyrzyce.pzdr@zodr.pl

PZDR w Sławnie zs. w Darłowie
ul. Tynieckiego 2, 76-150 Darłowo
tel./fax (94) 314 00 00, kom. 513 164 891
e-mail: slawno.pzdr@zodr.pl

PZDR w Stargardzie
Barzkowice 2, 73-134 Barzkowice
tel./fax (91) 573 46 03, kom. 513 161 509
e-mail: stargard.pzdr@zodr.pl

PZDR w Szczecinku
ul. Witolda Pileckiego 8-9, 78-400 Szczecinek
tel./fax (94) 374 00 54, kom. 513 161 538
e-mail: szczecinek.pzdr@zodr.pl

PZDR w Szczecinie
ul. Smolańska 4, 70-026 Szczecin
tel./fax (91) 484 51 55, kom. 513 161 507
e-mail: szczecin.pzdr@zodr.pl

PZDR w Świdwinie, ul. Kołobrzeska 47, 78-300 Świdwin
tel. (94) 365 35 57, fax (94) 365 61 97, kom. 513 161 536
e-mail: swidwin.pzdr@zodr.pl

PZDR w Wałczu, ul. Chopina 53, 78-600 Wałcz
tel./fax (67) 258 97 30, kom. 513 161 411
e-mail: walcz.pzdr@zodr.pl

eprasa.pl 683afaba1e

ZACHODNIOPOMORSKI OŚRODEK
DORADZTWA ROLNICZEGO
W BARZKOWICACH

ZAPRASZA NA

Barzkowickie Targi Rolne
– rolnicza stolica Pomorza Zachodniego

BARZKOWICKIE
TARGI ROLNE

XXXIV Barzkowickie Targi Rolne AGRO POMERANIA

9-11.09.2022 r.

Sekretariat: 91 479 40 10, 91 479 40 15, fax: 91 561 37 91
e-mail: targi.barzkowice@zodr.pl, e-mail: barzkowice@home.pl
www.zodr.pl, FB

eprasa.pl 683afaba1e

Grupa Azoty

WPŁYNIE NA URODZAJ

RSM®

28% N, 30% N, 32% N

RSM®S

26% N + 3% S

Nowoczesne standardy nawożenia

AUTORYZOWANY DYSTRYBUTOR:

SKR STRZELCE KRAJEŃSKIE

SKR Strzelce Krajeńskie spółka z o.o.
tel. 95 763 29 43
www.skrstrzelce.pl

www.grupaazoty.com **www.nawozy.eu** **agro@grupaazoty.com**

eprasa.pl 683afaba1e